

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 5. listopada 2017.
(OR. en)

**Međuinstitucijski predmet:
2016/0378 (COD)**

15149/1/16
REV 1

ENER 419
IA 134
CODEC 1815

PRIJEDLOG

Br. dok. Kom.:	COM(2016) 863 final/2
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora (preinaka)

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2016) 863 final..

Priloženo: COM(2016) 863 final/2

Bruxelles, 23.2.2017
COM(2016) 863 final/2

2016/0378 (COD)

CORRIGENDUM

This document corrects document COM (2016) 863 final of 30.11.2016

Concerns all language versions.

The text shall read as follows:

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora (preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 411 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

- **Razlozi i ciljevi prijedloga**

Kontekst politike

Europski građani troše znatan dio svojih prihoda na energiju, a energija je isto tako važna za europsku industriju. Istodobno, energetska je sektor ključan za obvezu smanjivanja emisija stakleničkih plinova u Uniji za barem 40 % do 2030., a očekuje se da će udio obnovljivih izvora energije do iste godine iznositi 50 %.

Prijedlozi za preinaku Direktive o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije, Uredbe o tržištu električne energije i Uredbe o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora dio su šireg paketa inicijativa Komisije („Čista energija za sve Europljane”). Paket se sastoji od ključnih prijedloga Komisije za provedbu energetske unije, kako je predviđeno u planu za energetska uniju¹. Paket sadržava zakonodavne, kao i nezakonodavne inicijative za stvaranje pogodnog okvira koji bi građanima mogao donijeti opipljivu korist, a pogodio bi i otvaranju radnih mjesta, rastu i ulaganjima, istodobno unapređujući svih pet dimenzija energetske unije. Stoga su ključni prioriteti paketa prvenstveno energetska učinkovitost, globalno vodstvo EU-a u obnovljivim izvorima energije i poštenu uvjeti za potrošače energije.

Europsko vijeće² i Europski parlament³ više su puta naglasili da je integrirano energetska tržište koje dobro funkcionira najbolji način za osiguravanje prihvatljivih cijena energenata, sigurne opskrbe energijom, kao i za omogućavanje integracije i razvoja veće količine električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora na isplativ način. Za postizanje rasta i dobrobiti potrošača u Europskoj uniji ključne su konkurentne cijene i stoga su one u središtu energetske politike EU-a. Trenutačni model tržišta električne energije temelji se na pravilima „Trećeg energetske paketa”⁴ donesenog 2009. Ta su pravila naknadno dopunjena propisima protiv zlouporabe tržišta⁵ i provedbenim propisima u pogledu pravila o trgovini električnom

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija te Europskoj investicijskoj banci: Okvirna strategija za otpornu energetska uniju s naprednom klimatskom politikom, COM/2015/080 final.

² Ishod sastanka Vijeća, 3429. sastanak o prometu, telekomunikacijama i energetici, 26. studenoga 2015., 14632/15; ishod sastanka Vijeća, 3472. sastanak o prometu, telekomunikacijama i energetici, 6. lipnja 2016., 9736/16.

³ Rezolucija Europskog parlamenta od 13. rujna 2016.: Prema novom modelu tržišta (P8_T A(2016) 0333).

⁴ Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ, SL L 211, 14.8.2009., str. 55. – 93. (dalje u tekstu „Direktiva o električnoj energiji”); Uredba (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003, SL L 211, 14.8.2009., str. 15 – 35. (dalje u tekstu „Uredba o električnoj energiji”); Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora, SL L 211, 14.8.2009., str. 1. – 14. (dalje u tekstu „Uredba o ACER-u”).

⁵ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije, SL L 326, 8.12.2011., str. 1. – 16.; Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1348/2014 od 17. prosinca 2014. o izvješćivanju o podacima i provedbi članka 8. stavaka 2. i 6. Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije, SL L 363, 18.12.2014., str. 121. – 142.

energijom i radu mreže⁶. Unutarnje energetske tržište EU-a temelji se na dobro ustanovljenim načelima, kao što su pravo pristupa trećih osoba elektroenergetskim mrežama, mogućnost da potrošači sami odaberu opskrbljivača, stroga pravila o razdvajanju, uklanjanje prepreka prekograničnoj trgovini, nadzor nad tržištem koji provode neovisni energetske regulatori te suradnja među regulatorima i mrežnim operatorima diljem EU-a u okviru Agencije za suradnju energetske regulatora (ACER) i Europske mreže operatora prijenosnih sustava (ENTSO).

Treći je energetske paket za potrošače značio konkretan napredak. Doveo je do povećane likvidnosti europske tržišta električne energije, a došlo je i do znatnog rasta prekogranične trgovine. Potrošači u mnogim državama članicama sada imaju veći izbor. Veće je tržišno natjecanje, posebno na veleprodajnim tržištima, pomoglo u kontroliranju veleprodajnih cijena. Novim je potrošačkim pravima uvedenima Trećim energetske paketom vidno poboljšana položaj potrošača na energetske tržištima.

Novi su razvoji doveli do temeljnih promjena u europske tržištima električne energije. Udio električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije (RES-E) naglo se povećao. Nastavit će se s prijelazom na proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije jer je to jedan od ključnih uvjeta za ispunjavanje obveza Unije iz Pariškog sporazuma o klimi. Fizička narav proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, koja je, za razliku od tradicionalne proizvodnje, kolebljivija, manje predvidljiva i decentralizirana, zahtijeva prilagodbu tržišnih pravila, kao i pravila o radu mreže fleksibilnijoj naravi tržišta. Istodobno su državne intervencije, koje su često neusklađene, dovele do poremećaja na veleprodajnom tržištu električne energije, što se negativno odrazilo na ulaganja i prekograničnu trgovinu⁷. Isto tako, u tehnološkom se smislu događaju važne promjene. Električnom se energijom u gotovo cijelom EU-u trguje takozvanim „povezivanjem tržišta”, koje zajednički organiziraju burze električne energije i operatori prijenosnih sustava. Digitalizacija i brz razvoj mjerenja putem interneta, kao i rješenja u trgovanju omogućavaju industriji, poduzećima pa čak i kućanstvima proizvodnju i skladištenje električne energije, kao i sudjelovanje u tržištima električne energije koristeći se takozvanim „upravljanjem potrošnjom”. U sljedećem će desetljeću tržište električne energije biti obilježeno promjenjivom i decentraliziranom proizvodnjom električne energije, povećanom međuovisnošću država članica i novim tehnološkim prilikama koje će potrošačima omogućiti da smanje svoje račune i aktivno

⁶ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije, SL L 326, 8.12.2011., str. 1. – 16.; Uredba Komisije (EU) br. 543/2013 od 14. lipnja 2013. o dostavi i objavi podataka na tržištima električne energije i o izmjeni Priloga I. Uredbi (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 163, 15.6.2013, str. 1. – 12.; Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima, SL L 197, 25.7.2015., str. 24. – 72.; Uredba Komisije (EU) 2016/631 od 14. travnja 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje proizvođača električne energije na mrežu, SL L 112, 27.4.2016., str. 1. – 68.; Uredba Komisije (EU) 2016/1388 od 17. kolovoza 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključak kupca, SL L 223, 18.8.2016., str. 10. – 54.; Uredba Komisije (EU) 2016/1447 od 26. kolovoza 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sustava za prijenos istosmjernom strujom visokog napona i istosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka, SL L 241, 8.9.2016., str. 1. – 65.; Uredba Komisije (EU) 2016/1719 od 26. rujna 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta, SL L 259, 27.9.2016., str. 42. – 68.; druge su smjernice i mrežna pravila podržale države članice i njihovo se donošenje očekuje.

⁷ Vidjeti Komunikaciju Komisije „Uspostava unutarnjeg tržišta električne energije i optimalno iskorištavanje javnih intervencija”, C(2013) 7243 final od 5.11.2013.

sudjeluju na tržištima električne energije s pomoću upravljanja potrošnjom, vlastite potrošnje ili skladištenja.

Stoga se trenutačnom inicijativom u pogledu modela tržišta električne energije važeća tržišna pravila nastoje prilagoditi novom stanju na tržištu omogućavajući da električna energija slobodno teče tamo gdje je najpotrebnija i onda kad je najpotrebnija s pomoću usklađenih cjenovnih signala, istodobnim osnaživanjem potrošača, maksimalnim iskorištavanjem prednosti prekograničnog tržišnog natjecanja i slanjem odgovarajućih signala i poticaja za potrebna ulaganja radi dekarbonizacije našeg energetskeg sustava. Inicijativom će se dati prednost i rješenjima za energetske učinkovitost te pridonijeti postanku vodećim svjetskim proizvođačem energije iz obnovljivih izvora, na taj način pridonoseći ostvarivanju cilja Unije u pogledu otvaranja radnih mjesta, poticanja rasta i privlačenja ulaganja.

Prilagodba tržišnih pravila

Postojeća se tržišna pravila temelje na tehnologijama za proizvodnju koje su prevladavale u prošlom desetljeću, tj. centraliziranim, velikim elektranama u kojima se električna energija proizvodi iz fosilnih goriva uz ograničeno sudjelovanje potrošača. Budući da će promjenjiva proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora energije u budućnosti igrati sve veću ulogu u kombinaciji načina njezine proizvodnje, potrebno je omogućiti potrošačima da sudjeluju u tržištima ako to žele, dok je pravila potrebno prilagoditi. Kratkoročna su tržišta električne energije, koja omogućavaju prekogranično trgovanje električnom energijom proizvedenom iz obnovljivih izvora, ključna za uspješnu integraciju takve električne energije na tržište. To je zato što se većina proizvodnje iz obnovljivih izvora energije može točno predvidjeti tek nedugo prije stvarne proizvodnje (zbog promjenjivih vremenskih prilika). Stvaranje tržišta u kojima bi se moglo sudjelovati nedugo prije stvarne isporuke (tzv. „unutarodnevnna” tržišta ili tržišta „uravnoteženja”) ključan je korak u omogućivanju da proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora prodaju svoju energiju pod poštenim uvjetima, a povećat će i likvidnost samog tržišta. Kratkoročna će tržišta sudionicima otvoriti nove poslovne prilike, kao što je ponuda „rezervnih” energetskeg rješenja u razdobljima velike potražnje i oskudne proizvodnje iz obnovljivih izvora. To uključuje mogućnost da potrošači promijene svoju potražnju („upravljanje potrošnjom”), operatore skladišta ili fleksibilne proizvođače. Iako upravljanje promjenjivošću u malim regijama može biti skupo, agregacija promjenjive proizvodnje po većim područjima moglo bi pomoći potrošačima u ostvarivanju znatnih ušteda. Ipak, integrirana kratkoročna tržišta još uvijek ne postoje.

Zbog nedostataka trenutačnih tržišnih rješenja energetskeg sektor nije toliko privlačan ulagačima. Uspostavom tržišnog energetskeg sustava s prikladnim interkonekcijama u kojemu su cijene usklađene s tržišnim kretanjima na djelotvoran će se način potaknuti potrebna ulaganja u proizvodnju i prijenos i osigurati da se ulaže tamo gdje je to najpotrebnije smanjujući time potrebu za državnim ulaganjima.

Zbog nacionalnih tržišnih pravila (npr. ograničenja cijena) i državnih intervencija trenutačno nije moguće iz cijena iščitati razdoblja oskudice električne energije. Nadalje, cjenovna područja ne odražavaju uvijek stvarnu oskudicu ako su loše oblikovana i ako slijede političke granice. Novim se modelom tržišta nastoje poboljšati cjenovni signali radi poticanja ulaganja u onim područjima u kojima su najpotrebnija, a koja će, umjesto nacionalnim granicama, biti utvrđena ograničenjima mreže i središtima potražnje. Cjenovni signali trebali bi omogućiti i odgovarajuću naknadu fleksibilnih resursa (uključujući upravljanje potrošnjom i skladištenje) jer ti resursi ovise o kratkoročnim koristima (npr. moderne plinske elektrane koje se koriste samo tijekom sati najveće potražnje ili smanjenje industrijske potražnje u razdobljima najveće potražnje ili tijekom velikog opterećenja sustava). Djelotvornim cjenovnim signalima

osiguralo bi se i učinkovito dispečiranje postojećih proizvodnih sredstava. Stoga je od ključne važnosti preispitati sva važeća pravila kojima se narušava formiranje cijena (poput pravila kojima se daje prednost dispečiranju određenih postrojenja) kako bi se potaknula i u potpunosti ostvarila mogućnost fleksibilnosti potražnje.

Potrošači u središtu energetske tržišta

Potpunom integracijom industrijskih, komercijalnih i stambenih potrošača u energetske sustav mogu se izbjeći znatni troškovi u pogledu „rezervne” proizvodnje, odnosno troškovi koje bi inače snosili potrošači. Na taj bi način potrošači čak imali koristi od fluktuacija cijena, a sudjelovanjem na tržištu mogli bi i zaraditi. Stoga je poticanje sudjelovanja potrošača preduvjet za uspješno i isplativo upravljanje energetskom tranzicijom.

Ostvarivanje novih pogodnosti za potrošače energije ključna je obveza energetske unije. Važeća tržišna pravila međutim često onemogućavaju potrošače u ostvarivanju koristi od tih novih pogodnosti. Iako potrošači mogu proizvoditi i skladištiti električnu energiju, kao i upravljati svojom potrošnjom energije lakše nego ikad prije, trenutni je model maloprodajnog tržišta takav da ih onemogućava u ostvarivanju svih koristi od takvih pogodnosti.

U većini se država članica potrošače rijetko potiče da promijene svoju potrošnju kao odgovor na promjene cijena na tržištima jer se cjenovni signali u stvarnom vremenu ne prosljeđuju krajnjim potrošačima. Paket o modelu tržišta prilika je za ispunjavanje te obveze. Transparentnijim cjenovnim signalima u stvarnom vremenu potaknut će se pojedinačno ili grupno sudjelovanje potrošača, a sustav električne energije učiniti fleksibilnijim olakšavajući integraciju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije. Osim što bi njima kućanstva mogla ostvariti znatne uštede, tehnološka dostignuća znače da uređaji i sustavi, poput pametne bijele tehnike, električnih vozila, električnih grijalica, klimatizacije i toplinskih crpki u izoliranim zgradama te centraliziranih sustava grijanja i hlađenja mogu automatski pratiti fluktuacije cijena i, u velikom opsegu, dati važan i fleksibilan doprinos elektroenergetskoj mreži. Kako bi potrošači mogli imati financijske koristi od tih novih pogodnosti, moraju imati pristup primjerenim pametnim sustavima, kao i ugovorima o opskrbi električnom energijom s dinamičnim cijenama povezanim s promptnim tržištem. Osim što potrošači trebaju uskladiti svoju potrošnju s cjenovnim signalima, pojavljuju se nove usluge utemeljene na potražnji kojima dionici na tržištu nude upravljanje potrošnjom više potrošača plaćajući im naknadu za njihovu fleksibilnost. Iako se takve usluge već potiču postojećim zakonodavstvom EU-a, dokazi upućuju na to da te odredbe nisu bile djelotvorne u uklanjanju glavnih tržišnih prepreka kojima se sprečava ulazak tih pružatelja usluga na tržište. Stoga je radi daljnjeg poticanja takvih usluga te odredbe potrebno usavršiti.

U mnogim državama članicama cijene električne energije ne prate potražnju i ponudu, nego ih reguliraju javna tijela. Reguliranjem cijena mogu se ograničiti razvoj djelotvornog tržišnog natjecanja te destimulirati ulaganja i pojavljivanje novih sudionika na tržištu. Stoga se Komisija u svojoj Okvirnoj strategiji za energetske uniju⁸ obvezala da će postupno ukidati regulirane cijene niže od razina pokrivanja troškova i poticati države članice na uspostavu plana za postupno ukidanje svih reguliranih cijena. Novim se modelom tržišta nastoji osigurati da se cijene opskrbe ne mogu mijenjati javnim intervencijama, osim u propisno opravdanim slučajevima.

⁸ Vidjeti Komunikaciju Komisije pod nazivom „Okvirna strategija za otpornu energetske uniju s naprednom klimatskom politikom”, COM/2015/080 final.

Troškovi tehnologije brzo se snižavaju, što znači da sve više potrošača može smanjiti svoje račune za energiju koristeći se tehnologijama poput fotonaponskih krovnih sustava i baterija. Vlastitu proizvodnju međutim još uvijek otežava nepostojanje zajedničkih pravila za „proizvođače-potrošače”. Odgovarajućim bi se pravilima uklonile te prepreke, npr. jamčenjem prava potrošača na proizvodnju energije za vlastitu potrošnju i prodavanje viška mreži, istodobno uzimajući u obzir troškove i koristi za sustav u cjelini (npr. odgovarajuće sudjelovanje u troškovima mreže).

Uspostava lokalnih energetske zajednice mogla bi biti učinkovit način za upravljanje energijom na razini zajednice trošeći električnu energiju koju proizvedu izravno za napajanje ili za (centralno) grijanje i hlađenje, bez obzira na to jesu li povezane na distribucijski sustav. Kako bi se osigurao slobodan razvoj takvih inicijativa, novim se modelom tržišta od država članica zahtijeva da uspostave odgovarajuće pravne okvire radi omogućavanja provedbe takvih aktivnosti.

Danas je više od 90 % promjenjivih obnovljivih izvora električne energije priključeno na distribucijske mreže. Integracija lokalne proizvodnje ustvari je pridonijela znatnom povećanju mrežnih tarifa za potrošače u kućanstvima. Usto, drastično su se povećali porezi i pristojbe kojima se financiraju proširenja mreže i ulaganja u obnovljive izvore. Novi model tržišta i izmjene Direktive o obnovljivim izvorima energije prilika su za uklanjanje tih nedostataka, koji mogu imati nerazmjerni učinak na određene potrošače u kućanstvima.

Troškovi mreže mogli bi se znatno smanjiti ako bi se operatorima distribucijskih sustava dopustilo da neka od pitanja povezanih s promjenjivom proizvodnjom rješavaju na lokalnoj razini (npr. upravljanjem lokalnim resursima fleksibilnosti). Međutim, s obzirom na to da su mnogi operatori distribucijskih sustava dio vertikalno integriranih poduzeća koja se bave i opskrbom, potrebne su regulatorne zaštitne mjere kako bi se zajamčilo da su operatori distribucijskih sustava neutralni pri obavljanju svojih novih zadaća, npr. u pogledu upravljanja podacima i pri upotrebi fleksibilnosti za upravljanje lokalnim zagušenjima.

Još jedan od ključnih pokretača tržišnog natjecanja i uključenosti potrošača je informiranje. Prethodna su savjetovanja i istraživanja Komisije pokazala da se potrošači žale na nedostatak transparentnosti u tržištima električne energije, zbog čega se umanjuje mogućnost da imaju koristi od tržišnog natjecanja i da aktivno sudjeluju na tržištima. Potrošači smatraju da nisu dovoljno informirani o alternativnim opskrbljivačima i dostupnosti novih energetske usluga, a žale se na složenost ponuda i postupaka za promjenu opskrbljivača. Reformom će se osigurati i zaštita podataka jer će se povećanom upotrebom novih tehnologija (posebno pametnih sustava mjerenja) dobiti niz energetske podataka s velikom komercijalnom vrijednošću.

Pri stavljanju potrošača u središte energetske tržišta u novom je modelu tržišta ključno razmotriti kako osigurati zaštitu najugroženijih članova društva i zaustaviti povećanje ukupnog broja energetske siromašnih kućanstava. S obzirom na to da je nejasno kako riješiti problem rastućeg energetske siromaštva i osjetljivosti potrošača na najprikladniji način, prijedlogom novog modela tržišta zahtijeva se da države članice propisno mjere i redovito prate energetske siromaštvo na temelju načela utvrđenih na razini EU-a. U revidiranim direktivama o energetske učinkovitosti i energetske svojstvima zgrada navode se daljnje mjere za rješavanje energetske siromaštva.

Sigurnost opskrbe električnom energijom

Sigurnost opskrbe električnom energijom neophodna je u modernim društvima koja uvelike ovise o sustavima pogonjenima električnom energijom i internetom. Stoga je nužno ocijeniti mogućnost europske sustava električne energije da omogući dovoljnu proizvodnju i

fleksibilnost radi osiguravanja pouzdane opskrbe električnom energijom u svakom trenutku (adekvatnost resursa). Osiguravanje sigurnosti opskrbe nije samo nacionalna obveza, nego i jedan od ključnih elemenata europske energetske politike⁹. To je zbog toga što se sigurnost opskrbe u potpuno međusobno povezanoj i usklađenoj mreži i na tržištima koja dobro funkcioniraju može organizirati mnogo učinkovitije i konkurentnije nego na isključivo nacionalnoj osnovi. Stabilnost mreže u pojedinačnim državama članicama često uvelike ovisi o tokovima električne energije iz susjednih država i stoga mogući problemi sa sigurnošću opskrbe obično imaju regionalan učinak. Zbog toga su najučinkovitija rješenja za nacionalne proizvodne manjke često regionalna, omogućavajući državama članicama da imaju koristi od proizvodnih višaka u drugim državama. Stoga je potrebno uvesti koordiniranu europsku procjenu adekvatnosti u skladu sa zajednički dogovorenim metodologijom kako bi se dobila stvarna slika mogućih proizvodnih potreba, uzimajući u obzir integraciju tržišta električne energije i moguće tokove iz drugih država. Ako se koordiniranom procjenom adekvatnosti pokaže da su u određenim državama ili regijama potrebni mehanizmi za razvoj kapaciteta, takvi bi mehanizmi trebali biti osmišljeni s ciljem smanjenja poremećaja na unutarnjem tržištu što je više moguće. Stoga bi se trebali utvrditi jasni i transparentni kriteriji za maksimalno smanjenje poremećaja u prekograničnoj trgovini, najbolje iskorištavanje upravljanja potrošnjom i smanjenje učinaka koji utječu na dekarbonizaciju kako bi se izbjegao rizik od rascjepkanosti nacionalnih mehanizama za razvoj kapaciteta, čime se stvaraju nove tržišne prepreke i narušava tržišno natjecanje¹⁰.

Jačanje regionalne suradnje

Bliska međupovezanost država članica EU-a zajedničkom transeuropskom mrežom jedinstvena je u svijetu i velika je prednost kad je riječ o učinkovitoj provedbi energetske tranzicije. Ako se ne bi mogli osloniti na resurse proizvodnje ili potražnje iz drugih država članica, troškovi energetske tranzicije koje bi snosili potrošači znatno bi se povećali. Danas sustavi u različitim državama članicama rade na puno sličniji način nego prije. To je zbog povećanja promjenjive i decentralizirane proizvodnje te veće integracije tržišta, posebno u kraćim tržišnim vremenskim intervalima. To znači i da nacionalne mjere koje poduzmu regulatori ili mrežni operatori mogu imati trenutačan učinak na ostale države članice EU-a. Iskustvo je pokazalo da zbog neusklađenih nacionalnih odluka europski potrošači mogu imati znatne troškove.

S obzirom na to da se iskorištava samo 25 % kapaciteta nekih interkonekcijskih vodova, često zbog neusklađenih nacionalnih ograničenja, i da se države članice nisu uspjele dogovoriti o odgovarajućim cjenovnim područjima, postoji potreba za većom usklađenošću operatora prijenosnih sustava i regulatora. Primjeri uspješne dobrovoljne i obvezne suradnje među operatorima prijenosnih sustava, regulatorima i vladama pokazali su da se regionalnom suradnjom mogu poboljšati funkcioniranje tržišta i znatno smanjiti troškovi. U određenim je područjima, npr. kad je riječ o mehanizmu „tržišnog povezivanja” diljem EU-a, suradnja operatora prijenosnih sustava već postala obvezna, a većinski se sustav glasanja o nekim pitanjima pokazao uspješnim u područjima u kojima dobrovoljnom suradnjom (ostavljajući svakom operatoru prijenosnog sustava pravo veta) nisu pronađena učinkovita rješenja regionalnih problema. Na temelju tog bi uspješnog primjera obveznu suradnju trebalo proširiti na druga područja u regulatornom okviru. S tim bi ciljem operatori prijenosnih sustava u okviru „regionalnih operativnih središta” trebali odlučiti o pitanjima u kojima bi rascjepkane i

⁹ Vidjeti članak 194. stavak 1. točku (b) UFEU-a.

¹⁰ U tom kontekstu vidjeti i Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o pripremljenosti za rizike u sektoru električne energije, kojim su obuhvaćeni rizici u pogledu sigurnosti opskrbe povezani s upravljanjem elektroenergetskim kriznim situacijama.

neusklađene nacionalne mjere mogle negativno utjecati na tržište i potrošače (npr. u područjima rada sustava, izračuna kapaciteta interkonekcijskih vodova, sigurnosti opskrbe i pripremljenosti za rizike).

Prilagodba regulatornog nadzora regionalnim tržištima

Isto se tako čini primjerenim prilagoditi regulatorni nadzor stvarnim okolnostima na tržištu. Sve važne regulatorne odluke trenutačno donose nacionalni regulatori, čak i onda kad je potrebno zajedničko regulatorno rješenje. Iako je Agencija za suradnju energetske regulatora bila uspješna u uspostavi foruma za usklađivanje nacionalnih regulatora čiji se interesi razlikuju, njezina je glavna uloga trenutačno ograničena na usklađivanje, savjetovanje i praćenje. Dok dionici na tržištu iz različitih država članica sve više surađuju i o određenim pitanjima u pogledu rada mreže i trgovanja električnom energijom odlučuju kvalificiranom većinom na regionalnoj razini ili čak razini Unije¹¹, takvi postupci donošenja odluka ne postoje na regulatornoj razini. Regulatorni je nadzor stoga i dalje rascjepkan, što bi moglo rezultirati donošenjem različitih odluka i nepotrebnim kašnjenjima. Jačanje ovlasti Agencije za suradnju energetske regulatora u prekograničnim pitanjima koja zahtijevaju donošenje usklađene regionalne odluke pridonijelo bi bržem i djelotvornijem donošenju odluka u prekograničnim pitanjima. Nacionalni bi regulatori, koji u okviru Agencije za suradnju energetske regulatora odlučuju o tim pitanjima većinskim glasanjem, i dalje bili potpuno uključeni u taj postupak.

Isto se tako čini prikladnim preciznije utvrditi ulogu Europske mreže operatora prijenosnih sustava za električnu energiju radi jačanja njezine koordinacijske uloge i postizanja veće transparentnosti njezinog postupka odlučivanja.

Pojašnjenja teksta

Konačno, preinake Uredbe o električnoj energiji, Uredbe o ACER-u i Direktive o električnoj energiji koristit će se radi pružanja uredničkih pojašnjenja nekih od postojećih pravila i radi njihove reorganizacije kako bi se izrazito tehnička pravila sadržana u ta tri akta učinila razumljivijima bez zadiranja u sadržaj odredaba.

• Usklađenost s drugim odredbama i prijedlozima u tom području politike

Inicijativa u pogledu modela tržišta usko je povezana s drugim zakonodavnim prijedlozima u području klimatske i energetske politike koji su istodobno predstavljeni. Ti prijedlozi posebno uključuju inicijative za poboljšanje energetske učinkovitosti u Europi, paket mjera o energiji iz obnovljivih izvora i sveobuhvatnu inicijativu u pogledu upravljanja energetskom unijom i njezinih mehanizama izvješćivanja. Svim se tim inicijativama nastoje provesti mjere potrebne za postizanje konkurentne, sigurne i održive energetske unije. Upakiravanjem različitih inicijativa koje se sastoje od višestrukih zakonodavnih i nezakonodavnih poluga nastoji se osigurati potpuna dosljednost različitih, ali međusobno blisko povezanih političkih prijedloga.

Stoga, iako je trenutačni prijedlog usredotočen na ažuriranje tržišnih pravila s ciljem postizanja ekonomski povoljne energetske tranzicije na čiste energije, te su odredbe usklađene sa širim okvirom klimatske i energetske politike EU-a. Te su poveznice dodatno objašnjene u Komisijinoj procjeni učinka¹².

¹¹ Vidjeti npr. članak 9. Uredbe Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima, SL L 197, 25.7.2015., str. 24. – 72.

¹² [Ured za publikacije: umetnuti poveznicu na procjenu učinka].

Prijedlog je usko povezan s prijedlogom za reviziju Direktive o obnovljivim izvorima energije pružanjem okvira za ostvarivanje cilja za obnovljivu energiju do 2030., uključujući načela povezana s programima potpora za obnovljive izvore energije, što bi ih učinilo više orijentiranim na tržište, isplativijima i više regionaliziranim u pogledu područja primjene u onim slučajevima u kojima države članice odluče zadržati programe potpora. Tim se mjerama nastojala postići integracija obnovljivih energija u tržište, kao npr. odredbama o dispečiranju, o preprekama vlastitoj potrošnji povezanima s tržištem i drugim pravilima o pristupu tržištu prethodno sadržanima u Direktivi o obnovljivim izvorima energije, a koje su sada integrirane u Uredbu o električnoj energiji i Direktivu o električnoj energiji.

Prijedlog uredbe o upravljanju energetsom unijom pridonijet će osiguravanju usklađenosti politika pojednostavnjivanjem obveza država članica u pogledu planiranja i izvješćivanja radi pružanja bolje podrške konvergenciji prema energetske i klimatske ciljevima utvrđenima na razini EU-a. Kao novi instrument za planiranje, izvješćivanje i praćenje mjerit će napredak pojedinačnih država članica u provedbi europskih tržišnih zahtjeva uvedenih ovim aktima.

Prijedlogom uredbe o pripremljenosti za rizike u sektoru električne energije nadopunjuje se ovaj prijedlog, a u njemu je naglasak posebno na vladinim mjerama za upravljanje elektroenergetskim kriznim situacijama i na sprečavanju kratkoročnih rizika za sustav električne energije.

Trenutačni je prijedlog pomno usklađen s Komisijinom politikom tržišnog natjecanja u području energetike. Njime su posebno obuhvaćeni rezultati sektorskog istraživanja Komisije o mehanizmima za razvoj kapaciteta osiguravajući potpunu dosljednost s provedbenom politikom Komisije u pogledu državnih potpora za energiju.

- **Usklađenost s drugim politikama Unije**

Prijedlogom se nastoje provesti ključni ciljevi energetske unije, kako su utvrđeni u Okvirnoj strategiji za otpornu energetske uniju s naprednom klimatskom politikom. Kao što je već navedeno, pojedinosti paketa isto su tako u skladu s djelovanjem koje je Unija nedavno poduzela na globalnoj razini radi ostvarivanja ambicioznih klimatskih ciljeva iz dogovora postignutog u Parizu na 21. Konferenciji stranaka Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama (COP21). Trenutačni prijedlog i prijedlog revizije sustava trgovanja emisijama EU-a iz srpnja 2015. uzajamno se potkrepljuju i nadopunjuju.

Nadalje, s obzirom na to da se revizijom modela tržišta električne energije europsko energetske tržište nastoji učiniti konkurentnijim i prikladnijim novim energetske tehnologijama, prijedlog pridonosi ostvarivanju ciljeva Unije u pogledu otvaranja radnih mjesta i poticanja rasta. Nudeći tržišne mogućnosti za upotrebu novih tehnologija, prijedlogom će se potaknuti i pojava niza usluga i proizvoda zbog kojih će europska poduzeća postati predvodnici na tržištu usporedno s globalnim napretkom tranzicije na čiste energije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna osnova za predložene mjere je članak 194. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim su objedinjene i pojašnjene nadležnosti EU-a u području energetike. U skladu s člankom 194. UFEU-a glavni su ciljevi energetske politike EU-a sljedeći: osigurati funkcioniranje energetske tržišta; osigurati sigurnost opskrbe energijom u Uniji; promicati energetske učinkovitost i uštedu energije te razvoj novih i obnovljivih oblika energije i promicati međupovezanost energetske mreže.

Ova se inicijativa temelji i na sveobuhvatnom skupu zakonodavnih akata donesenih i ažuriranih u protekla dva desetljeća. Radi stvaranja novog unutarnjeg energetskeg tržišta EU je u razdoblju od 1996. do 2009. donio tri uzastopna zakonodavna paketa, a sveobuhvatni je cilj bio integracija tržišta i liberalizacija nacionalnih tržišta električne energije i plina. Tim je odredbama obuhvaćen širok raspon aspekata, među ostalim, pristup tržištu, transparentnost, potrošačka prava i neovisnost regulatornih tijela.

Ne gubeći iz vida postojeće zakonodavstvo i opći smjer rastuće integracije tržišta energije, trenutačnu bi inicijativu trebalo smatrati i dijelom stalnih napora za osiguravanje integracije i djelotvornog funkcioniranja europskih energetskeg tržišta.

Nedavnim je pozivima na djelovanje na razini EU-a koje su uputili Europsko vijeće¹³ i Europski parlament radi dovršenja europskeg energetskeg tržišta otvoren dodatni prostor za djelovanje.

• **Supsidijarnost**

Predložene izmjene odredaba Uredbe o tržištima električne energije, Direktive o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i Uredbe o osnivanju Agencije za suradnju energetskeg regulatora nužne su za uspostavu integriranog EU-ova tržišta električne energije, što na nacionalnoj razini nije moguće postići na jednako učinkovit način. Kako je detaljno navedeno u evaluaciji preinačenih zakonodavnih akata¹⁴, dokazi ukazuju na to da su izolirani nacionalni pristupi doveli do kašnjenja u provedbi unutarnjeg energetskeg tržišta i do donošenja neoptimalnih i neusklađenih regulatornih mjera, nepotrebnog udvostručenja intervencija i kašnjenja u ispravljanju neučinkovitosti tržišta. Uspostava unutarnjeg energetskeg tržišta s pomoću kojeg se svima može isporučiti konkurentna i održiva energija ne može se postići na temelju rascjepkanih nacionalnih pravila koja se odnose na trgovanje energijom, rad dijeljene mreže i, u određenoj mjeri, na normizaciju proizvoda.

Zbog sve veće međupovezanosti EU-ovih tržišta električne energije potrebna je veća usklađenost nacionalnih dionika. Nacionalne političke intervencije u sektoru električne energije imaju izravan utjecaj na susjedne države članice zbog energetske međuovisnosti i mrežnih interkonekcija. Osiguravanje stabilnosti mreže i njezinog učinkovitog funkcioniranja sve je teže postići isključivo na nacionalnoj razini jer je zbog rastuće prekogranične trgovine, kao i pojave decentralizirane proizvodnje i sudjelovanja potrošača povećana mogućnost učinaka prelijevanja. Ni jedna država ne može učinkovito djelovati sama i posljedice jednostranog djelovanja s vremenom su postale izraženije. To se opće načelo primjenjuje na niz mjera uvedenih ovim prijedlogom, bez obzira na to odnose li se na trgovanje energijom, rad mreže ili djelotvorno sudjelovanje potrošača.

Budući da zajednička regionalna pitanja koja zahtijevaju donošenje usklađene odluke često imaju znatan gospodarski učinak na države članice, dosadašnje iskustvo pokazalo je da dobrovoljnom suradnjom, iako korisnom u mnogim područjima suradnje među državama članicama, često nisu mogle biti uklonjene tehnički složene razlike s važnim distributivnim učincima među državama članicama¹⁵. Postojeće dobrovoljne inicijative, kao što je petostrani

¹³ U veljači 2011. Europsko vijeće utvrdilo je cilj dovršetka unutarnjeg energetskeg tržišta do 2014. i razvoja interkonekcija kako do 2015. mreže određenih država članica ne bi bile izolirane. U lipnju 2016. Europsko vijeće zatražilo je i donošenje strategije jedinstvenog tržišta u području energetike te akcijskih planova koje treba predložiti Komisija i koji trebaju biti provedeni do 2018.

¹⁴ [Ured za publikacije: umetnuti poveznicu na procjenu učinka – evaluacijski dio].

¹⁵ Vidjeti npr. rasprave o upravljanju zagušenjem u srednjoj Europi, u kojima je zbog različitih nacionalnih interesa znatno usporena veća integracija tržišta.

energetski forum, često su geografski ograničene jer obuhvaćaju samo dijelove EU-ova tržišta električne energije i nužno ne udružuju sve države koje su fizički najuže međusobno povezane.

Konkretan primjer su neusklađene nacionalne politike koje se odnose na načela utvrđivanja tarifa za distribuciju, a kojima se može narušiti unutarnje tržište do te mjere da distribuirana proizvodnja ili usluge skladištenja energije budu obuhvaćeni vrlo različitim poticajima za sudjelovanje na tržištu. S pojavom novih tehnologija i energetskih usluga kojima se sve češće prekogranično trguje djelovanje EU-a vrlo je važno za osiguravanje ravnopravnih uvjeta i učinkovitijih rezultata na tržištu za sve uključene strane.

ACER-ova zadaća usklađivanja prilagođena je novim razvojem na energetskim tržištima, poput povećane potrebe za usklađivanjem u razdobljima većih prekograničnih tokova energije i porasta proizvodnje energije iz nestalnih obnovljivih izvora energije. Neovisna nacionalna regulatorna tijela imaju važnu ulogu u provedbi regulatornog nadzora nad svojim nacionalnim energetskim sektorom. Međutim, sustav koji među državama članicama postaje sve više međuovisan kad je riječ o tržišnim transakcijama i funkcioniranju sustava zahtijeva regulatorni nadzor koji nadilazi nacionalne granice. ACER je tijelo osnovano radi pružanja takvog regulatornog nadzora u situacijama koje obuhvaćaju više od dvije države članice. Očuvana je glavna uloga ACER-a kao koordinatora djelovanja nacionalnih regulatora; dodijeljene su mu dodatne ograničene nadležnosti u onim područjima u kojima bi rascjepkano nacionalno donošenje odluka o pitanjima od prekogranične važnosti dovelo do problema ili nedosljednosti u unutarnjem tržištu. Na primjer, otvaranje regionalnih operativnih središta u [preinačena Uredba o električnoj energiji br. 714/2009 kako je predloženo dokumentima COM(2016) 861/2] zahtijeva nadnacionalni nadzor koji treba provoditi ACER jer regionalna operativna središta obuhvaćaju više država članica. Isto tako, uvođenje koordinirane procjene adekvatnosti na razini EU-a u [preinačena Uredba o električnoj energiji br. 714/2009 kako je predloženo dokumentima COM(2016) 861/2] zahtijeva regulatorno odobrenje njezine metodologije i izračuna, što može provoditi samo ACER jer je procjenu adekvatnosti potrebno provesti diljem država članica.

Iako će se zbog dodjele novih zadaća osoblje ACER-a morati povećati, njegova uloga koordinatora dovest će do manjeg opterećenja nacionalnih tijela, na taj način oslobađajući administrativne resurse na nacionalnoj razini. Predloženim će se pristupom pojednostavniti regulatorni postupci (npr. uvođenjem izravnog odobrenja u okviru ACER-a umjesto 28 zasebnih odobrenja). Usklađenim razvojem metodologija (npr. u pogledu procjene adekvatnosti) smanjit će se radno opterećenje nacionalnih tijela i izbjeći dodatan rad uzrokovan mogućim problemima proizašlima iz neusklađenih nacionalnih regulatornih djelovanja.

- **Proporcionalnost**

Političkim se odlukama obuhvaćenima Uredbom o električnoj energiji, Direktivom o električnoj energiji i Uredbom o ACER-u model tržišta električne energije nastoji prilagoditi povećanom udjelu decentralizirane proizvodnje i aktualnim tehnološkim dostignućima.

Predložene su reforme usmjerene samo na ono što je nužno za postizanje potrebnog napretka unutarnjeg tržišta ostavljajući krajnje nadležnosti i odgovornosti državama članicama, nacionalnim regulatorima i nacionalnim dionicima.

Mogućnosti kojima se razmatra dalekosežnije usklađivanje, npr. predlaganje jednog neovisnog europskog energetskog regulatora, jednog integriranog europskog operatora prijenosnog sustava ili više izravnih zabrana državnih intervencija bez mogućnosti izuzeća dosljedno su odbacivane u procjeni učinka. Umjesto toga, cilj su prijedloga uravnotežena

rješenja kojima se ograničava samo nacionalni opseg regulatornog djelovanja, pri čemu usklađeno djelovanje nedvojbeno donosi više koristi potrošačima.

Donesenim mogućnostima politike nastoje se stvoriti jednaki uvjeti za sve tehnologije proizvodnje i ukloniti poremećaji na tržištu kako bi se, među ostalim, obnovljivi izvori energije mogli ravnopravno natjecati na energetskom tržištu. Usto, svi bi sudionici na tržištu snosili financijsku odgovornost za održavanje mreže uravnoteženom. Uklonit će se prepreke uslugama kojima se mreži omogućava fleksibilnost, kao što su usluge odgovora na potražnju. Nadalje, mjerama se nastoji stvoriti likvidnije kratkoročno tržište kako bi fluktuacije cijena mogle pravilno odražavati oskudicu i ponuditi odgovarajuće poticaje za fleksibilnu mrežu.

Na razini maloprodajnog tržišta države članice poticat će se i da progresivno ukidaju opće reguliranje cijena, počevši od cijena ispod razine pokrivanja troškova. Ugroženi potrošači mogu se zaštititi prijelaznim reguliranjem cijena. Radi daljnjeg povećanja tržišnog natjecanja ograničit će se upotreba naknada za raskidanje ugovora kako bi se potaknula promjena opskrbljivača. Isto tako, načelima na visokoj razini osigurat će se da su računi za potrošnju energije jasni i razumljivi, a omogućit će se i nediskriminirajući pristup podacima o potrošačima, istodobno zadržavajući opće odredbe o zaštiti osobnih podataka.

U skladu s razvojem prekogranične trgovine električnom energijom i postupnom integracijom tržišta institucionalni će okvir biti prilagođen potrebi za dodatnom regulatornom suradnjom i novim zadaćama. ACER će dobiti dodatne zadaće, posebno u pogledu regionalnog funkcioniranja energetskog sustava, a nacionalni će regulatori i dalje imati središnju ulogu u regulaciji energetike.

U procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu sve su mogućnosti detaljno provjerene kako bi se osiguralo da ispunjavaju zahtjeve proporcionalnosti. Potrebno je napomenuti da su predložene politike kompromis među inicijativama koje se kreću od baze prema vrhu i upravljanjem tržištem odozgo prema dolje. U skladu s proporcionalnošću mjerama se ni na koji način ne nadomješta uloga nacionalnih vlada, nacionalnih regulatornih tijela i operatora prijenosnih sustava u obavljanju niza ključnih funkcija. Štoviše, nacionalne se regulatore potiče na učinkovitije formalno i neformalno udruživanje u regionalnom kontekstu radi rješavanja pitanja koja proizlaze iz upravljanja sustavom električne energije na način razmjeran opsegu problema.

Umjesto podupiranja pristupa „potpunog usklađivanja”, mjerama se nastoje stvoriti jednaki uvjeti za sve sudionike na tržištu, posebno ako tržišne mogućnosti nadilaze nacionalne granice. Konačno, određena standardizacija pravila i normizacija proizvoda nužne su za djelotvorno prekogranično trgovanje električnom energijom. Istodobno bi odluke koje se odnose na rad mreže mogle dovesti do neoptimalnih rezultata na tržištu ako bi njihovo donošenje bilo prepušteno pojedinačnim državama članicama i regulatorima koji djeluju izolirano. Izravno iskustvo s izradom i donošenjem zajedničkih mrežnih pravila i pravila trgovanja (tzv. „mrežna pravila” i „smjernice”) od donošenja Trećeg energetskog paketa iz 2009. pokazalo je da postoji nedvojbeno dodana vrijednost u okupljanju regulatora i nacionalnih tijela radi postizanja dogovora o zajedničkim pravilima i metodologijama kad je riječ o načelima na visokoj razini, kao i tehničkim načelima.

Među maloprodajnim i veleprodajnim tržištima sve je veća razlika u konkurentnosti, a maloprodajna tržišta još uvijek zaostaju u pogledu ponude usluga i konkretnih koristi za potrošače. Praćenjem energetskog siromaštva, transparentnosti i jasnoće informacija za potrošače, kao i njihova pristupa podacima, predloženim se mjerama neće neopravdano ograničiti nacionalne ovlasti.

- **Odabir pravnog instrumenta**

Prijedlogom će se izmijeniti ključni pravni akti koji su dio Trećeg energetskeg paketa. To obuhvaća Uredbu o električnoj energiji (br. 714/2009) i Direktivu o električnoj energiji (br. 2009/72/EZ), kao i Uredbu o ACER-u (br. 713/2009). Preinakom navedenih pravnih akata poboljšat će se pravna jasnoća. Aktom o izmjeni možda se ne bi mogao obuhvatiti širok skup novih odredaba. Odabir instrumenta stoga zahtijeva reviziju već donesenih i provedenih propisa kao prirodnog razvoja važećeg zakonodavstva.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije / provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Službe Komisije ocijenile su uspješnost važećeg zakonodavnog okvira (Trećeg energetskeg paketa) u odnosu na pet utvrđenih kriterija: važnost, djelotvornost, učinkovitost, usklađenost i dodanu vrijednost EU-a. Uz procjenu učinka provedena je i samostalna evaluacija, a njezini se rezultati odražavaju u utvrđivanju problema u procjeni učinka.

Evaluacijom je utvrđeno da je cilj Trećeg energetskeg paketa u pogledu povećanja tržišnog natjecanja i uklanjanja prepreka prekograničnom tržišnom natjecanju na tržištima električne energije općenito ostvaren. Aktivnom provedbom tog zakonodavstva ostvareni su pozitivni rezultati za tržišta električne energije i potrošače, a za razliku od 2009., tržišta su općenito postala manje koncentrirana i više integrirana. Kad je riječ o maloprodajnim tržištima, novim je potrošačkim pravima uvedenima Trećim energetskeg paketom vidno poboljšan položaj potrošača na energetskeg tržištima.

Međutim, uspjeh pravila Trećeg energetskeg paketa u razvoju unutarnjeg tržišta električne energije i dalje je ograničen u brojnim područjima na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini. Općenito, evaluacija je pokazala da se velike koristi i dalje mogu ostvariti poboljšanjem okvira modela tržišta, kao što su neiskorištene opće koristi za društveno blagostanje i krajnje koristi za potrošače. Na razini veleprodajnih tržišta i dalje postoje prepreke prekograničnoj trgovini, a kapaciteti interkonekcijskih vodova često nisu u potpunosti iskorišteni. Među ostalim, tome je uzrok nedovoljna suradnja mrežnih operatora i regulatora na zajedničkom korištenju interkonekcijskim vodovima. Nacionalna perspektiva uključenih stranaka i dalje u mnogim slučajevima sprečava provedbu djelotvornih prekograničnih rješenja i ograničava inače korisne prekogranične tokove. Situacija se razlikuje ovisno o pojedinim tržištima i vremenskim okvirima, a tržište za dan unaprijed te unutardnevno tržište i tržište uravnoteženja različito su integrirani.

Kad je riječ o maloprodajnim tržištima, tržišno je natjecanje moguće znatno poboljšati. Cijene električne energije još uvijek se znatno razlikuju među državama članicama zbog razloga koji nisu povezani s tržištem, a cijene za kućanstva u stalnom su porastu zbog znatnih povećanja nespornih naknada do kojih je došlo posljednjih godina, a to su naknade za mrežu, porezi i pristojbe. U pogledu zaštite potrošača, rastuće energetske siromaštvo i činjenica da nije jasno kako ga suzbiti te kako riješiti problem osjetljivosti potrošača na najprikladniji način otežavaju daljnje produbljivanje unutarnjeg energetskeg tržišta. Naknade za promjenu opskrbljivača, poput naknada za raskidanje ugovora i dalje su znatna financijska prepreka

uključenosti potrošača. Usto, brojne pritužbe povezane s obračunavanjem troškova¹⁶ ukazuju na to da se usporedivost i jasnoća informacija o obračunu mogu poboljšati.

Uz nedostatke u ostvarivanju izvornih ciljeva iz Trećeg energetskeg paketa, pojavio se niz novih izazova koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pripreme Trećeg energetskeg paketa. Kao što je navedeno, oni uključuju ogromno povećanje obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije, povećanje državnih intervencija na tržištima električne energije radi osiguravanja sigurnosti opskrbe i promjene na tehnološkom planu. To je dovelo do znatnih promjena u načinu funkcioniranja tržišta, posebno u posljednjih pet godina, do smanjivanja pozitivnog učinka reformi na potrošače i do neiskorištenog potencijala modernizacije. U postojećem se zakonodavstvu pojavila praznina u pogledu reguliranja tih kretanja.

U skladu s ishodima evaluacije i povezane procjene učinka trenutačnim se prijedlogom nastoji popuniti ta praznina i predstaviti poticajan okvir koji bi odražavao tehnološka dostignuća u sektoru dok naši energetske sustavi prelaze na nove modele proizvodnje i potrošnje.

• **Savjetovanja s dionicima**

Komisija je provela nekoliko javnih savjetovanja pripremajući se za ovu inicijativu. U tim su javnim savjetovanjima mogli sudjelovati građani EU-a i tijela država članica, sudionici na energetskeg tržištu i njihova udruženja, kao i svi ostali relevantni dionici, uključujući mala i srednja poduzeća te potrošače energije.

Potrebno je posebno istaknuti tri savjetovanja i njihove rezultate:

1. pitanja povezana s adekvatnošću resursa bila su predmet javnog savjetovanja¹⁷ provedenog od 15. studenoga 2012. do 7. veljače 2013., prema *Savjetovanju o adekvatnosti proizvodnje, mehanizmima za razvoj kapaciteta i unutarnjem tržištu električne energije*. Cilj tog savjetovanja bilo je prikupljanje mišljenja dionika o tome kako osigurati adekvatnost resursa i sigurnost opskrbe električnom energijom na unutarnjem tržištu.

Tijekom savjetovanja pristiglo je 148 pojedinačnih odgovora javnih tijela, industrije (proizvođača i potrošača energije) te akademske zajednice. Detaljan grafički prikaz odgovora dostupan je na internetu¹⁸, kao i svi pojedinačni doprinosi i sažetak rezultata savjetovanja¹⁹;

2. javno savjetovanje posvećeno maloprodajnim tržištima električne energije i krajnjim korisnicima²⁰ provedeno je od 22. siječnja 2014. do 17. travnja 2014. U okviru tog savjetovanja Komisija je primila 237 odgovora, od kojih je 20 % pristiglo od opskrbljivača energijom, 14 % od operatora distribucijskih sustava, 7 % od organizacija za zaštitu potrošača

¹⁶ Europska komisija (2016.), Drugo istraživanje potrošačkog tržišta o funkcioniranju maloprodajnih tržišta električne energije za potrošače u EU-u.

¹⁷ Europska komisija (2012.), Savjetodavni dokument o adekvatnosti proizvodnje, mehanizmima za razvoj kapaciteta i unutarnjem tržištu električne energije.
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

¹⁹ Europska komisija (2012.), Savjetovanje o adekvatnosti proizvodnje, mehanizmima za razvoj kapaciteta i unutarnjem tržištu električne energije.
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

²⁰ Europska komisija (2014.), Savjetovanje o maloprodajnom energetskeg tržištu.
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

i 4 % od nacionalnih regulatornih tijela. U savjetovanju je sudjelovao i znatan broj pojedinačnih građana. Potpuni sažetak odgovora dostupan je na internetskim stranicama Komisije²¹;

3. široko javno savjetovanje²² o novom modelu energetskeg tržišta provedeno je od 15. srpnja 2015. do 9. listopada 2015.

U okviru tog savjetovanja Komisija je primila 320 odgovora. Oko 50 % odgovora pristiglo je od nacionalnih ili europskih sektorskih udruženja. Poduzeća koja djeluju u energetskeg sektoru (opskrbljivači, posrednici i potrošači) pridonijela su s 26 % odgovora, a operatori mreže s 9 %. Svoj je doprinos dalo i 17 nacionalnih vlada te nekoliko nacionalnih regulatornih tijela. U savjetovanju je sudjelovao i znatan broj pojedinačnih građana i sveučilišta. Detaljan opis mišljenja dionika o svakoj konkretnoj mogućnosti politike dostupan je u procjeni učinka priloženoj ovoj zakonodavnoj inicijativi.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Priprema predložene Uredbe i procjene učinka temeljila se na velikoj količini materijala, a svi su izvori navedeni u bilješkama u procjeni učinka. Ti izvori uključuju gotovo 30, većinom vanjskih, istraživanja i alata za izradu modela kojima se nastojalo ocijeniti konkretne mogućnosti iz ovog prijedloga. Njihov se potpuni popis nalazi u Prilogu V. procjeni učinka. Istraživanjima je obuhvaćen niz metodologija, s naglaskom na kvantitativne procjene ekonomskih i socijalnih analiza troškova i koristi.

Usto, Komisija je provela i sektorsko istraživanje mehanizama za razvoj kapaciteta čiji su privremeni rezultati odmah uvršteni u trenutni prijedlog tijekom njegove pripreme faze²³. Rezultatima tih istraživanja nadopunjene su opsežne povratne informacije dionika, kako je prethodno opisano, a Komisija je dobila mnogo dokaza na kojima je temeljila trenutne prijedloge.

- **Procjena učinka**

Sve predložene mjere podržane su procjenom učinka. Odbor za nadzor regulative donio je pozitivno mišljenje 7. studenoga 2016. Način na koji su mišljenja Odbora za nadzor regulative uzeta u obzir utvrđen je u Prilogu I. procjeni učinka.

U procjeni učinka razmatrao se niz mogućnosti politike za svaki od utvrđenih problema. Ti su problemi i alternativna djelovanja navedeni u nastavku.

Prilagodba modela tržišta porastu obnovljivih izvora energije i tehnološkim dostignućima

U procjeni učinka podržano je poboljšanje važećih tržišnih pravila radi stvaranja jednakih uvjeta za sve tehnologije proizvodnje i resurse uklanjanjem postojećih poremećaja na tržištu. U njoj se razmatraju pravila kojima se pravi razlika između resursa i kojima se ograničava ili favorizira pristup određenih tehnologija elektroenergetskoj mreži. Usto, svi bi sudionici na tržištu snosili financijsku odgovornost za neravnoteže u mreži, a naknada za sve resurse na tržištu bi se isplaćivala pod jednakim uvjetima. Uklonile bi se prepreke odgovorima na potražnju. Odabranom bi se mogućnošću ojačala i kratkoročna tržišta približavajući ih

²¹

https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Market.pdf

²² Europska komisija (2015.), Savjetovanje o novom modelu energetskeg tržišta, COM(2015) 340 final <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

²³ Privremeno izvješće o sektorskom istraživanju o mehanizmima za razvoj kapaciteta, C(2016) 2107 final.

stvarnom vremenu kako bi se u što većoj mjeri omogućilo ispunjavanje potreba fleksibilnosti te čineći tržišta uravnoteženja učinkovitijima. Odabrana mogućnost uključuje mjere s pomoću kojih bi svi fleksibilni raspodijeljeni resursi koji se odnose na proizvodnju, potražnju i skladištenje mogli postati dijelom tržišta koristeći se primjerenim poticajima i okvirom tržišta koji im je prilagođeniji, kao i mjere za bolje poticanje operatora distribucijskih sustava.

Neregulatorni je pristup odbačen jer se njime tržište ne može mnogo poboljšati, a ne mogu se osigurati ni jednaki uvjeti za sve resurse. Naime, trenutni je regulatorni okvir EU-a u relevantnim područjima ograničen, a u nekim područjima ni ne postoji. Nadalje, smatralo se da se dobrovoljnom suradnjom tržištu ne može osigurati odgovarajuća razina usklađenosti ili sigurnosti. Isto tako, odbačena je i mogućnost potpunog usklađivanja tržišnih pravila jer bi se promjenama mogla prekršiti načela proporcionalnosti i općenito bi takvo usklađivanje bilo nepotrebno s obzirom na trenutno stanje europskih energetske tržišta.

Razmatranje budućih ulaganja u proizvodnju i neusklađenih mehanizama za razvoj kapaciteta

Procijenjene su razne mogućnosti politike koje nadilaze osnovni scenarij, a u svakoj je mogućnosti predložen različit stupanj prilagodbe i usklađivanja država članica na razini EU-a te stupanj oslanjanja sudionika na tržištu na isplate energetske tržišta.

Primjenom mogućnosti takozvanog „isključivo energetske tržišta” europska bi se tržišta dovoljno poboljšala i postala bi dovoljno međupovezana kako bi se omogućili cjenovni signali potrebni za poticanje ulaganja u nove resurse i na pravim mjestima. Primjenom takvog scenarija mehanizmi za razvoj kapaciteta više ne bi bili potrebni.

Odabrana se mogućnost temelji na scenariju isključivo energetske tržišta, ali se u njoj ne odbacuje mogućnost da države članice upotrebljavaju mehanizme za razvoj kapaciteta, uz uvjet da su ti mehanizmi utemeljeni na metodologiji procjene adekvatnosti zajedničkih resursa koju na potpuno transparentan način provode Europska mreža operatora prijenosnih sustava za električnu energiju i ACER i da su u skladu sa zajedničkim konstrukcijskim obilježjima radi postizanja bolje kompatibilnosti nacionalnih mehanizama za razvoj kapaciteta i usklađene prekogranične suradnje. Uz sektorsko istraživanje o mehanizmima za razvoj kapaciteta ta se mogućnost temelji i na Smjernicama Europske komisije o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014. – 2020.

Neregulatorni je pristup odbačen jer važeće odredbe zakonodavstva EU-a nisu dovoljno jasne i razvijene kako bi mogle odgovoriti na izazove s kojima se suočava europski sustav električne energije. Usto, dobrovoljnom se suradnjom možda ne može osigurati odgovarajuća razina usklađenosti u svim državama članicama, a tržištu odgovarajuća razina sigurnosti. Kako bi se ta pitanja riješila na dosljedan način potrebno je donijeti propise u tom području. Mogućnost prema kojoj bi, na temelju regionalnih ili europskih procjena adekvatnosti proizvodnje, čitave regije ili, konačno, sve države članice EU-a trebale obvezno uvesti mehanizme za razvoj kapaciteta odbačena je jer je nerazmjerna.

Nezadovoljavajuća razina uspješnosti maloprodajnih tržišta: sporo uvođenje i nezadovoljavajuće usluge

Prema podržanoj mogućnosti države članice trebaju postupno ukidati opće reguliranje cijena do roka utvrđenog zakonodavstvom EU-a, počevši od cijena ispod razine pokrivanja troškova. Tom bi se mogućnošću omogućilo prijelazno reguliranje cijena za ugrožene potrošače. Radi povećanja uključenosti potrošača ograničena je upotreba naknada za raskidanje ugovora. Nacionalna tijela primjenom alata za certificiranje trebaju jačati povjerenje potrošača u internetske stranice za usporedbu. Usto, načelima na visokoj razini osigurat će se da su računi za potrošnju energije jasni i razumljivi primjenom minimalnih zahtjeva u pogledu sadržaja.

Isto tako, države članice trebaju pratiti broj energetske siromašnih kućanstava. Konačno, kako bi novi tržišni subjekti i nova poduzeća za energetske usluge mogli razviti nove usluge osiguran je nediskriminirajući pristup podacima o potrošačima.

Druge mogućnosti koje su razmatrane, ali odbačene, uključivale su potpuno usklađivanje zakonodavstva o zaštiti potrošača uz opsežne mjere zaštite potrošača; izuzeća od reguliranja cijena utvrđena na razini EU-a na temelju praga potrošnje ili cjenovnog praga; uvođenje standardnog modela obrade podataka i dodjeljivanje odgovornosti neutralnom dioniku na tržištu, kao što je operator prijenosnog sustava; zabranu svih naknada za promjenu opskrbljivača, uključujući naknade za raskidanje ugovora i djelomično usklađivanje sadržaja računa za potrošnju energije i konačno, okvir EU-a za praćenje energetske siromaštva na temelju ispitivanja energetske učinkovitosti stambenih prostora koje provode države članice, kao i uvođenje preventivnih mjera za izbjegavanje isključivanja. Sve te mogućnosti odbačene su na temelju načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Gotovo svi dionici koji su sudjelovali u savjetovanjima smatrali su da ni održavanje *statusa quo* nije izvedivo.

Poboljšanje institucionalnog okvira i uloge Agencije

Institucionalnim se okvirom Trećeg paketa nastoji potaknuti suradnja nacionalnih regulatornih tijela, kao i operatora prijenosnih sustava. Od svojeg su osnivanja ACER i Europska mreža operatora prijenosnih sustava imali ključnu ulogu u postizanju funkcionalnog unutarnjeg energetskeg tržišta. Međutim, zbog nedavnih je kretanja na europskim energetskeg tržištima razmatranima u procjeni učinka i naknadnim prijedlozima inicijative u pogledu modela tržišta potrebna prilagodba institucionalnog okvira. Usto, provedbom Trećeg paketa uočena su područja u kojima su moguća poboljšanja kad je riječ o okviru koji se primjenjuje na ACER i Europsku mrežu operatora prijenosnih sustava. Kad je riječ o mogućnostima koje su razmatrane u pogledu reforme institucionalnog okvira, odbačen je scenarij uobičajene prakse jer bi uzrokovao pojavu regulatornih praznina i praznina u nadzoru tržišta, u skladu s tržišnim odredbama koje se razvijaju, a o kojima je riječ drugdje u ovom prijedlogu, kao i sa stalnim napretkom sekundarnog zakonodavstva na razini EU-a.

Radi prilagodbe institucionalnog okvira razmatran je i neregulatorni pristup „strože provedbe” i dobrovoljne suradnje bez uvođenja novih, dodatnih mjera. Poboljšana provedba postojećeg zakonodavstva podrazumijeva nastavak provedbe Trećeg paketa i potpunu provedbu mrežnih pravila i smjernica, kako je opisano u mogućnosti „uobičajene prakse”, zajedno sa strožom provedbom. Međutim, isključivo strožom provedbom trenutačni se institucionalni okvir ne bi mogao poboljšati.

Razmatrana je i zakonodavna mogućnost kojom bi ACER postao više nalik paneuropskom regulatoru, no i ta je mogućnost na kraju odbačena. Zbog toga bi bilo potrebno znatno povećati proračun i osoblje ACER-a jer bi radi obavljanja takve uloge u njemu trebali biti okupljeni brojni stručnjaci. Isto se tako čini primjerenim da nacionalni regulatori i dalje sudjeluju u postupku donošenja odluka Agencije te da se odluke koje većinskim glasanjem donose nacionalni regulatori sustavno ne zamjenjuju odlukama ravnatelja.

Stoga su razmatrane zakonodavne mogućnosti za poboljšanje ACER-a na temelju postojećeg okvira. Mogućnošću koja je podržana procjenom učinka omogućava se prilagodba institucionalnog okvira EU-a novim stvarnostima sustava električne energije. Njome se rješava i proizašla potreba za dodatnom regionalnom suradnjom te uklanjanju postojeće i očekivane regulatorne praznine u energetskeg tržištu, na taj način omogućavajući fleksibilnost kombinacijom pristupa od baze prema vrhu i odozgo prema dolje.

Usto, kako bi se uklonila postojeća regulatorna praznina u pogledu regulatornih zadaća koje nacionalna regulatorna tijela obavljaju na regionalnoj razini, političkim bi se inicijativama u

okviru ove mogućnosti uspostavio fleksibilan regionalan regulatorni okvir za poboljšanje regionalnog usklađivanja i postupka odlučivanja nacionalnih regulatornih tijela. Tom bi se mogućnošću uveo sustav donošenja usklađenih regulatornih odluka i nadzora nacionalnih regulatornih tijela nad određenim regionalnim pitanjima (npr. regionalna operativna središta i druga pitanja koja proizlaze iz predloženih inicijativa u pogledu modela tržišta), a ACER bi pritom štitio interes EU-a.

Temeljna prava

Ovaj prijedlog može imati utjecaj na niz temeljnih prava utvrđenih Poveljom EU-a o temeljnim pravima, a posebno na: poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7.), zaštitu osobnih podataka (članak 8.), zabranu diskriminacije (članak 21.), pravo na socijalnu pomoć (članak 34.), pristup službama od općeg gospodarskog interesa (članak 36.), integraciju visoke razine zaštite okoliša (članak 37.) i pravo na djelotvoran pravni lijek (članak 47.).

To se posebno razmatra u okviru niza odredbi koje se odnose na zaštitu potrošača, energetska siromaštvo, ugrožene potrošače, pristup službama od općeg gospodarskog interesa te zaštitu podataka i privatnosti.

Sažetak procjene učinka nalazi se na internetskim stranicama Komisije²⁴, kao i pozitivno mišljenje Odbora za nadzor regulative.

- **Primjerenost propisa i pojednostavnjenje**

Prijedlogom bi se u ograničenom opsegu mogli povećati administrativni zahtjevi. Na primjer, ako bi sve tehnologije imale jednake uvjete za potpuno sudjelovanje na energetskim tržištima, morale bi biti usklađene sa zahtjevima tržišne sukladnosti, što bi moglo dovesti do određenog administrativnog opterećenja.

Mjere koje su predviđene za poboljšanje likvidnosti i integracije energetskih tržišta mogle bi isto tako imati kratkoročan utjecaj na poduzeća jer bi se ona morala prilagoditi novim modalitetima trgovanja energijom. No, taj se utjecaj u usporedbi s osnovnim scenarijem u kojem se ne poduzima ništa smatra minimalnim jer bi gospodarske dobiti reforme bile mnogo veće od bilo kakvog kratkoročnog ili dugoročnog administrativnog preustroja.

Isto tako, zbog postupnog će ukidanja reguliranih cijena na razini država članica nacionalna regulatorna tijela morati bolje nadzirati tržišta osiguravajući učinkovito tržišno natjecanje i jamčeći zaštitu potrošača. Ti bi se utjecaji mogli ublažiti povećanom uključenosti potrošača, čime bi se na tržištu prirodno potaknulo tržišno natjecanje.

Raspon aktivnosti koje se trebaju provesti u okviru ažuriranog institucijskog okruženja stvorit će i novi skup zahtjeva za uključivanje nacionalnih regulatora i operatora prijenosnih sustava na administrativnoj razini. Ti zahtjevi uključuju sudjelovanje u okviru ACER-a, kao i u postupcima donošenja odluka koje će dovesti do postizanja dogovora o metodologijama i praksama za neometano trgovanje energijom na granicama.

Detaljan administrativni i gospodarski utjecaj svake razmatrane mogućnosti politike na poduzeća i javna tijela nalazi se u poglavlju 6. procjene učinka.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Utjecaj koji prijedlog iz ovog paketa ima na proračun odnosi se na sredstva Agencije za suradnju energetskih regulatora (ACER) opisana u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom Komisijinu prijedlogu preinake Uredbe o uspostavi ACER-a. Doista, kako bi

²⁴ [Ured za publikacije: umetnuti poveznicu na procjenu učinka].

ACER mogao obavljati svoje nove zadaće, posebno u pogledu procjene adekvatnosti sustava i uspostave regionalnih operativnih središta, u Agenciji će do 2020. biti potrebno postupno zaposliti do 18 dodatnih zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena i osigurati odgovarajuća financijska sredstva.

5. OSTALI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Komisija će pratiti prenošenje i usklađenost država članica i ostalih dionika s mjerama koje će se na kraju donijeti, a poduzet će i provedbene mjere ako i kada to bude potrebno. Usto, Komisija će pripremiti dokumente sa smjernicama za provedbu donesenih mjera, kao što je to već učinila u kontekstu provedbe Trećeg energetskeg paketa.

Komisiji će u praćenju i provedbi posebno pomagati ACER. Godišnje izvješćivanje Agencije i usporedne evaluacije koje provodi Komisija, kao i izvješćivanje Koordinacijske skupine za električnu energiju, obuhvaćeni su odredbama trenutačne inicijative. Agenciji će biti predloženo da dodatno preispita svoje pokazatelje praćenja radi osiguravanja njihovog trajnog značaja za napredak praćenja prema ostvarivanju ciljeva na kojima se temelje trenutačni prijedlozi kako bi se oni mogli na odgovarajuć način odraziti u, među ostalim, godišnjem izvješću ACER-a o praćenju tržišta.

Usporedno s predloženim inicijativama Komisija će predstaviti inicijativu u pogledu upravljanja energetskom unijom kojom će se pojednostavniti zahtjevi za planiranje, izvješćivanje i praćenje. Na temelju inicijative u pogledu upravljanja energetskom unijom trenutačni će zahtjevi za praćenje i izvješćivanje Komisije i država članica iz Trećeg energetskeg paketa biti uvršteni u horizontalna izvješća o napretku i praćenju. Više informacija o pojednostavnjenju zahtjeva za praćenje i izvješćivanje nalazi se u procjeni učinka upravljanja Europskom unijom.

Mehanizmi praćenja i pokazatelji referentnih vrijednosti detaljnije se obrađuju u poglavlju 8. procjene učinka.

6. DETALJNO OBRAZLOŽENJE POSEBNIH ODREDBI PRIJEDLOGA

• Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije (preinaka)

U *poglavlju I.* predložene Direktive navedena su neka pojašnjenja njezina područja primjene i predmeta, s naglaskom na potrošače te važnost unutarnjeg tržišta i njegovih glavnih načela. U njemu su isto tako ažurirane glavne definicije koje se koriste u toj Direktivi.

U *poglavlju II.* predložene Direktive utvrđuje se opće načelo prema kojemu države članice moraju osigurati da je EU-ovo tržište električne energije konkurentno, orijentirano na potrošače, fleksibilno i nediskriminirajuće. U njemu se naglašava da nacionalne mjere ne bi trebale neopravdano otežavati prekogranične tokove, sudjelovanje potrošača ili ulaganja. Dodatno se utvrđuje načelo tržišno utemeljenih cijena opskrbe, osim u propisno opravdanim slučajevima. U tom se poglavlju pojašnjavaju određena načela povezana s funkcioniranjem EU-ovih tržišta električne energije, kao što je pravo na odabir opskrbljivača. Navode se i ažurirana pravila o mogućim obvezama javne usluge koje države članice mogu u određenim okolnostima nametnuti energetskim poduzećima.

U *poglavlju III.* predložene Direktive učvršćuju se postojeća potrošačka prava i uvode nova prava čiji je cilj staviti potrošače u središte energetskih tržišta osiguravajući jačanje njihova položaja i njihovu bolju zaštitu. U tom se poglavlju utvrđuju pravila o jasnijim informacijama

o obračunu i o certificiranim alatima za usporedbu. To poglavlje sadržava odredbe kojima se potrošačima osigurava slobodan izbor opskrbljivača ili agregatora, pravo na ugovor s dinamičnim cijenama i mogućnost sudjelovanja u upravljanju potrošnjom, vlastitoj proizvodnji i vlastitoj potrošnji električne energije. Svakom se potrošaču daje pravo zatražiti pametno brojilo s minimalnim skupom funkcija. Isto se tako poboljšavaju postojeća pravila o mogućnosti potrošača da dijele svoje podatke s opskrbljivačima i pružateljima usluga pojašnjavajući ulogu strana odgovornih za upravljanje podacima i utvrđujući zajednički europski format podataka koji Komisija treba razviti u provedbenom aktu. Nastoji se osigurati i da države članice suzbiju energetska siromaštvo. Zahtijeva se i da države članice utvrde okvire za neovisne agregatore i za upravljanje potrošnjom u skladu s načelima koja omogućavaju njihovo potpuno sudjelovanje na tržištu. Utvrđuje se okvir za lokalne energetske zajednice koje bi se mogle uključiti u lokalnu proizvodnju, distribuciju, agregaciju i skladištenje energije te opskrbu energijom ili usluge energetske učinkovitosti. Nadalje se pojašnjavaju postojeće odredbe o pametnim brojlama, jedinstvenim kontaktnim točkama, pravo na izvansudsku nagodbu, univerzalnoj usluzi te ugroženim potrošačima.

U poglavlju IV. predložene Direktive navedena su neka pojašnjenja zadaća operatora distribucijskih sustava, posebno u pogledu njihovih aktivnosti koje se odnose na uvođenje mrežnih usluga radi osiguravanja fleksibilnosti, integracije električnih vozila i upravljanja podacima. Pojašnjava se i uloga operatora distribucijskih sustava u pogledu skladištenja i mjesta za punjenje električnih vozila.

U poglavlju V. predložene Direktive sažeto se navode opća pravila primjenjiva na operatore prijenosnih sustava, koja se uvelike temelje na postojećem tekstu, te se navode samo neka pojašnjenja pomoćnih usluga i novih regionalnih operativnih središta.

Poglavlje VI. predložene Direktive, u kojem se utvrđuju pravila o razdvajanju razrađena u Trećem energetsom paketu, ostaje nepromijenjeno kad je riječ o glavnim materijalnim pravilima o razdvajanju, posebno u pogledu tri režima koja se primjenjuju na operatore prijenosnih sustava (vlasničko razdvajanje, neovisni operator sustava i neovisni operator prijenosa), kao i u pogledu odredaba o određivanju i certificiranju operatora prijenosnih sustava. Pojašnjava se samo mogućnost da operatori prijenosnih sustava posjeduju skladišni prostor ili pružaju pomoćne usluge.

Poglavlje VII. predložene Direktive sadržava pravila o osnivanju, opsegu ovlasti i zadaćama, kao i pravilima djelovanja neovisnih nacionalnih energetske regulatora. U prijedlogu se posebno naglašava obveza regulatora da surađuju sa susjednim regulatorima i ACER-om kad je riječ o pitanjima od prekogranične važnosti te se ažurira popis zadaća regulatora, među ostalim u pogledu nadzora nad novoosnovanim regionalnim operativnim središtima.

U poglavlju VIII. predložene Direktive mijenjaju se neke opće odredbe, među ostalim odredbe o odstupanjima od Direktive te o delegiranim ovlastima koje izvršavaju Komisija i odbor osnovan prema pravilima komitologije u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011.

U novim prilogima predloženoj Direktivi utvrđuju se dodatni zahtjevi u pogledu alata za usporedbu, računa i informacija o obračunu te se mijenjaju postojeći zahtjevi za pametna brojila i njihovo uvođenje.

• **Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o unutaršnjem tržištu električne energije (preinaka)**

U poglavlju I. predložene Uredbe utvrđuje se njezino područje primjene i njezin predmet te definicije pojmova koji se u njoj koriste. Naglašava se važnost usklađenih tržišnih signala radi omogućavanja veće fleksibilnosti, dekarbonizacije i inovacija te se ažuriraju i nadopunjuju glavne definicije upotrijebljene u Uredbi.

U poglavlju II. predložene Uredbe uvodi se novi članak u kojemu se utvrđuju glavna načela kojih se treba pridržavati nacionalno energetske zakonodavstvo kako bi se omogućilo funkcioniranje unutarnjeg tržišta električne energije. Utvrđuju se i glavna pravna načela u pogledu pravila trgovanja električnom energijom u različitim vremenskim okvirima za trgovanje (tržište uravnoteženja, unutardnevno tržište, tržište za dan unaprijed i terminsko tržište), uključujući načela formiranja cijena. Pojašnjava se načelo odgovornosti za uravnoteženje i omogućava okvir za uspostavu pravila koja su usklađenija s tržištem kad je riječ o odašiljanju i ograničavanju proizvodnje i odgovora na potražnju, uključujući uvjete za iznimke.

U poglavlju III. predložene Uredbe opisuje se postupak određivanja zona trgovanja na usklađen način prema postupku preispitivanja iz Uredbe 1222/2015 o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima²⁵. Kako bi se riješilo trajno pitanje znatnih nacionalnih ograničenja prekograničnih tokova električne energije pojašnjavaju se uvjeti za takva iznimna ograničenja, posebno pravilima kojima se osigurava da uvoz i izvoz električne energije ne ograničavaju nacionalni dionici iz gospodarskih razloga. Nadalje, ovo poglavlje sadržava izmjene postojećih načela u pogledu mrežnih tarifa za prijenos i distribuciju, a u njemu se utvrđuje i postupak za poticanje postupne konvergencije tarifnih metodologija za prijenos i distribuciju. Utvrđuju se i izmijenjena pravila za upotrebu naknada za zagušenje.

U poglavlju IV. predložene Uredbe utvrđuju se nova opća načela s pomoću kojih države članice mogu na usklađen način riješiti pitanje adekvatnosti resursa. U njemu se utvrđuju načela i postupak za razvoj europske procjene adekvatnosti resursa radi ispravnijeg utvrđivanja potrebe za mehanizmima za razvoj kapaciteta i standardom pouzdanosti koji prema potrebi utvrđuju države članice. Pojašnjavaju se način i uvjeti za uvođenje mehanizama za razvoj kapaciteta na način koji je usklađen s tržištem. Isto se tako pojašnjavaju načela osmišljavanja mehanizama za razvoj kapaciteta na način koji je usklađen s tržištem, uključujući pravila za sudjelovanje kapaciteta koji se nalazi u drugoj državi članici i za upotrebu interkonekcija. Utvrđuju se način na koji će regionalna operativna središta, nacionalni operatori prijenosnih sustava, Europska mreža operatora prijenosnih sustava za električnu energiju i nacionalni regulatori putem ACER-a sudjelovati u razvoju tehničkih parametara za razvoj kapaciteta koji se nalaze u drugoj državi članici te operativna pravila za njihovo sudjelovanje.

U poglavlju V. predložene Uredbe utvrđuju se zadaće i dužnosti Europske mreže operatora prijenosnih sustava za električnu energiju i ACER-ove zadaće praćenja u tom pogledu, istodobno pojašnjavajući njegovu dužnost neovisnog djelovanja i djelovanja za dobrobit Europe. Definiše se zadaća regionalnih operativnih središta i navode kriteriji te postupak za utvrđivanje regija pogona sustava obuhvaćenih svakim regionalnim operativnim središtem i koordinacijske funkcije koje obavljaju ta središta. Utvrđuju se i radni te organizacijski aranžmani, zahtjevi za obavješćivanje, zahtjevi i postupci za donošenje odluka i preporuka te za njihovu reviziju, sastav i odgovornosti Upravnog odbora, kao i aranžmani u pogledu odgovornosti regionalnih operativnih središta. To poglavlje sadržava i pravila o priključivanju

²⁵ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima, SL L 197, 25.7.2015., str. 24. – 72.

kogeneracijskih jedinica, koja su prethodno obuhvaćena Direktivom 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti. Pravila o desetogodišnjem planu razvoja mreže, naknadi među operatorima prijenosnih sustava, razmjeni informacija i certificiranju uglavnom su ostala nepromijenjena.

U poglavlju VI. predložene Uredbe uspostavlja se europsko tijelo za operatore distribucijskih sustava, definiraju postupak za njegovo osnivanje i njegove zadaće, uključujući savjetovanje s dionicima. Navedena su i detaljna pravila o suradnji operatora distribucijskih sustava i operatora prijenosnih sustava u pogledu planiranja i rada njihovih mreža.

U poglavlju VII. predložene Uredbe utvrđuju se postojeće ovlasti Komisije i pravila za njezino donošenje delegiranih akata u obliku mrežnih pravila ili smjernica. Pojašnjava se pravna priroda i donošenje mrežnih pravila i smjernica, a njihov se mogući sadržaj proširuje na područja poput struktura tarifa za distribuciju; pravila za pružanje nefrekvencijskih pomoćnih usluga; odgovora na potražnju, skladištenja energije i pravila o ograničavanju potražnje; pravila o kibernetičkoj sigurnosti; pravila o regionalnim operativnim središtima i ograničavanja proizvodnje te redispčiranja proizvodnje i potražnje. Pojednostavnjuje se postupak izrade mrežnih pravila za električnu energiju te se nacionalnim regulatorima daje mogućnost da u okviru ACER-a odlučuju o pitanjima koja se odnose na provedbu mrežnih pravila i smjernica. Isto se tako u postupak razvoja prijedloga mrežnih pravila za električnu energiju intenzivnije uključuju europsko tijelo za operatore distribucijskih sustava i drugi dionici.

U poglavlju VIII. predložene Uredbe utvrđuju se njezine završne odredbe. To poglavlje uključuje postojeća pravila o izuzimanju novih interkonekcijskih vodova istosmjerne struje iz određenog zahtjeva Direktive i Uredbe o električnoj energiji, istodobno pojašnjavajući postupak u skladu s kojim nacionalna regulatorna tijela mogu činiti naknadne izmjene.

U Prilogu predloženoj Uredbi detaljnije se definiraju zadaće regionalnih operativnih središta uspostavljenih ovom Uredbom.

- **Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora (preinaka)**

Općenito se predlaže da se pravila o ACER-u prilagode „zajedničkom pristupu” decentraliziranim agencijama EU-a o kojem su se dogovorili Europski parlament, Vijeće EU-a i Europska komisija (zajednički pristup)²⁶. Međutim, za sada je opravdano da ACER i dalje primjenjuje ograničena odstupanja od „zajedničkog pristupa”.

U poglavlju I. predložene Uredbe opisuju se uloge, ciljevi i zadaće ACER-a te vrsta akata koje može donijeti, a navode se i pravila o savjetovanju i praćenju. Ažuriran je popis zadaća kako bi uključivao dužnosti koje su ACER-u dodijeljene nakon donošenja Uredbe, a koje se odnose na nadzor nad veleprodajnim tržištem i prekograničnom infrastrukturom.

Kad je riječ o donošenju mrežnih pravila za električnu energiju, ACER-u je dodijeljena veća odgovornost u izradi i podnošenju konačnog prijedloga mrežnog pravila Komisiji, dok Europska mreža operatora prijenosnih sustava za električnu energiju i dalje ima ulogu tehničkog stručnjaka. Prijedlog uključuje i formalno mjesto za operatore distribucijskih sustava kako bi bili zastupljeni na razini EU-a, posebno u razvoju prijedloga mrežnih pravila u skladu s njihovom povećanom odgovornošću. Agencija odlučuje o uvjetima, metodologijama i algoritmima za provedbu mrežnih pravila i smjernica za električnu energiju.

²⁶ Vidjeti Zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća EU-a i Europske komisije o decentraliziranim agencijama od 19. srpnja 2012.

Kad je riječ o zadaćama u regionalnom kontekstu u koje je uključen ograničeni broj nacionalnih regulatora, uvodi se regionalni postupak donošenja odluka. U skladu s tim ravnatelj bi trebao dati mišljenje o tome je li dotično pitanje prvenstveno od regionalnog značaja. Ako se Odbor regulatora složi s mišljenjem ravnatelja, regionalni pododbor Odbora regulatora treba pripremiti dotičnu odluku koju na kraju donosi ili odbacuje sam Odbor regulatora. Odbor regulatora inače odlučuje bez intervencije regionalnog pododbora.

U tom se poglavlju definiraju i nove zadaće ACER-a u pogledu usklađivanja određenih funkcija povezanih s regionalnim operativnim središtima u okviru Agencije, nadzora nad imenovanim operatorima tržišta električne energije i povezanih s odobravanjem metoda i prijedloga u vezi s adekvatnošću proizvodnje i pripremljenošću za rizike.

Poglavlje II. predložene Uredbe sadržava organizacijska pravila povezana s Upravnim odborom, Odborom regulatora, ravnateljem, Odborom za žalbe i radnim skupinama Agencije, koje su uvedene novom odredbom. Prilagođavanjem nekoliko pojedinačnih odredaba zajedničkom pristupu decentraliziranim agencijama EU-a ili novim pravilima glasanja Vijeća očuvane su glavne značajke postojeće upravljačke strukture, posebno Odbora regulatora.

Odstupanje ACER-a od zajedničkog pristupa opravdava se sljedećim:

glavni ciljevi europske politike u području električne energije, sigurnost opskrbe, pristupačnost električne energije i dekarbonizacija mogu se ostvariti na najisplativiji način s pomoću integriranog europskog tržišta električne energije. U skladu s tim infrastruktura za prijenos električne energije postaje sve više međusobno povezana, prekogranično se trguje sve većim količinama električne energije, proizvodni se kapaciteti dijele na europskoj razini, a prijenosnim se sustavom upravlja uzimajući u obzir regionalne i prekogranične aspekte. Ovim se zakonodavnim paketima dodatno potiču ti trendovi za koje se očekuje da će donijeti koristi europskim potrošačima.

Preduvjet za stvaranje unutarnjeg tržišta električne energije otvaranje je sektora tržišnom natjecanju. Kao i u drugim gospodarskim sektorima, otvaranje tržišta električne energije zahtijevalo je donošenje novih propisa, posebno u pogledu sustava prijenosa i distribucije, te provedbu regulatornog nadzora. Stoga su osnovana neovisna regulatorna tijela. Ta tijela i dalje imaju posebnu odgovornost kad je riječ o nadzoru nad nacionalnim i europskim pravilima primjenjivima na sektor električne energije.

Međutim, s porastom prekogranične trgovine i sa sustavom pri čijem se radu u obzir uzimaju regionalni i europski kontekst, od nacionalnih se regulatornih tijela zahtijevalo da sve više usklađuju svoje djelovanje s nacionalnim regulatornim tijelima ostalih država članica. ACER je osmišljen kako bi postao platforma za tu interakciju i tu dužnost obavlja od svojeg osnutka 2011. Tijelo u okviru Agencije u kojem se, u suradnji s njezinim osobljem, priprema većina njezinih mišljenja, preporuka i odluka stoga je Odbor regulatora koji se sastoji od viših predstavnika nacionalnih regulatornih tijela i jednog predstavnika Komisije bez prava glasa. U prvim godinama postojanja Agencije pokazalo se da Odbor regulatora djelotvorno pridonosi izvršavanju zadaća Agencije.

Budući da su energetska tržišta i dalje velikim dijelom regulirana na nacionalnoj razini, nacionalni regulatori u tome imaju ključnu ulogu. Glavna uloga ACER-a nije izvršavanje delegiranih regulatornih nadležnosti Komisije, nego usklađivanje regulatornih odluka neovisnih nacionalnih regulatora. U ovom je zakonodavnom prijedlogu velikim dijelom sačuvana ta raspodjela uloga. Trenutačnom se strukturom uspostavlja usklađena ravnoteža ovlasti među različitim dionicima, uzimajući u obzir posebne značajke unutarnjeg energetskog tržišta. Ako bi se u ovoj fazi promijenila ravnoteža, mogla bi se ugroziti provedba političkih inicijativa sadržanih u zakonodavnim prijedlozima i otežati daljnja

integracija energetskeg tržišta, što je glavna svrha ovog prijedloga. Stoga se čini preuranjenim prebaciti ovlasti za donošenje odluka na Upravni odbor, kako je predviđeno zajedničkim pristupom. Umjesto toga primjerenije bi bilo zadržati trenutačnu strukturu kojom se osigurava da nacionalni regulatori djeluju bez ikakve izravne intervencije institucija EU-a ili država članica u određenim pitanjima. Istodobno, sveukupno djelovanje regulatora i dalje podliježe odobrenju institucija EU-a putem programskih, proračunskih i strateških dokumenata. Institucije EU-a uključene su i u administrativna pitanja. Stoga se ne predlaže promjena ustroja i načina rada postojećeg Odbora regulatora.

Isto tako, ne predlaže se prilagodba koncepta Upravnog odbora njegovu modelu iz zajedničkog pristupa. Pokazalo se da je Upravni odbor Agencije u svojem postojećem sastavu tijekom posljednjih godina bio posebno djelotvoran i učinkovit. Njegovo djelovanje jamče predstavnici Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije.

Iako Komisija u ovoj fazi ne smatra da je primjereno u potpunosti prilagoditi upravljačku strukturu Agencije zajedničkom pristupu, i dalje će pratiti opravdanost odstupanja od zajedničkog pristupa, a u sljedećoj će evaluaciji planiranoj za 2021., u kojoj će se ocjenjivati ciljevi, mandat i zadaće Agencije, poseban naglasak biti na upravljačkoj strukturi Agencije.

Poglavlje III. predložene Uredbe sadržava financijske odredbe. Predlaže se prilagodba nekoliko pojedinačnih odredaba zajedničkom pristupu decentraliziranim agencijama.

U poglavlju IV. predložene Uredbe ažurira se nekoliko pojedinačnih odredaba u skladu sa zajedničkim pristupom, a druge odredbe sadržane u tom poglavlju koje se odnose na osoblje i odgovornost ostaju uglavnom nepromijenjene.

↓ 713/2009 (prilagođeno)

2016/0378 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora (preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o ~~osnivanju Europske zajednice~~ funkcioniranju Europske unije , a posebno njegov članak ~~95.~~ 194. stavak 2. ,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ~~predviđenim u članku 251. Ugovora,~~

budući da:

↓ novo

(1) Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷ značajno je izmijenjena. Budući da su potrebne daljnje izmjene, tu bi Uredbu radi jasnoće trebalo preinačiti.

↓ 713/2009 uvodna izjava 1
(prilagođeno)

~~Komisija je u Komunikaciji od 10. siječnja 2007. pod naslovom „Energetska politika za Europu” naglasila važnost dovršenja unutarnjeg tržišta električne energije i prirodnog plina. Poboľšanje regulatornog okvira na razini Zajednice određeno je kao ključna mjera za dostizanje tog cilja.~~

²⁷ Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora (SL L 211, 14.8.2009., str. 1.).

↓ 713/2009 uvodna izjava 2
(prilagođeno)

~~Neovisna savjetodavna skupina o električnoj energiji i plinu, pod nazivom Europska skupina regulatora za električnu energiju i plin (ERGEG) osnovana je Odlukom Komisije 2003/796/EZ²⁸ kako bi olakšala savjetovanje, koordinaciju i suradnju među regulatornim tijelima u državama članicama te između tih tijela i Komisije, s ciljem objedinjavanja unutarnjih tržišta električne energije i prirodnog plina. Ta se skupina sastoji od predstavnika nacionalnih regulatornih tijela, ustanovljenih u skladu s Direktivom 2003/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije²⁹ i Direktive 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima unutarnjeg tržišta prirodnog plina³⁰.~~

↓ 713/2009 uvodna izjava 3
(prilagođeno)

~~Rad skupine ERGEG je od osnivanja pozitivno doprinio unutarnjim tržištima električne energije i prirodnog plina. Međutim, u sektoru je opće prihvaćeno, a to je predložila i skupina ERGEG, da se dobrovoljna suradnja nacionalnih regulatornih tijela sada treba odvijati u okviru strukture Zajednice s jasnim nadležnostima i ovlastima da se donose pojedinačne regulatorne odluke u brojnim posebnim primjerima.~~

↓ 713/2009 uvodna izjava 4
(prilagođeno)

~~Europsko vijeće je 8. i 9. ožujka 2007. pozvalo Komisiju da predloži mjere za uspostavljanje neovisnog mehanizma za suradnju nacionalnih regulatora.~~

↓ novo

- (2) Stvaranjem Agencije razvidno je poboljšana koordinacija među regulatorima kad je riječ o prekograničnim pitanjima. Agenciji su od njezina stvaranja dodijeljene nove važne zadaće u području praćenja veleprodajnih tržišta u skladu s Uredbom (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³¹ i prekogranične energetske

²⁸ ~~SL L 296, 14.11.2003., str. 34.~~

²⁹ ~~SL L 176, 15.7.2003., str. 37.~~

³⁰ ~~SL L 176, 15.7.2003., str. 57.~~

³¹ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1.).

infrastrukture u skladu s Uredbom (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća³².

- (3) Procjenjuje se da će se sljedećih godina dodatno povećati potreba koordiniranja nacionalnih regulatornih mjera. Europski energetska sustav prolazi kroz najdublju promjenu zadnjih desetljeća. Veća integracija tržišta i prijelaz na promjenjiviju proizvodnju električne energije zahtijevaju pojačan napor kako bi se nacionalne energetske politike koordinirale sa susjedima i iskoristile prilike za prekogranično trgovanje električnom energijom.
- (4) Iskustvo u provedbi pravila unutarnjeg tržišta pokazalo je da nekoordinirane nacionalne mjere mogu dovesti do ozbiljnih problema na tržištu, posebno u usko povezanim područjima gdje odluke države članice često vidljivo utječu na njihove susjede. Kako bi unutarnje tržište električne energije pozitivno utjecalo na dobrobit potrošača, sigurnost opskrbe i dekarbonizaciju, države članice, a posebno neovisni nacionalni regulatori, trebaju surađivati kad je riječ o tim regulatornim mjerama koje imaju prekogranični učinak.
- (5) Fragmentirane državne intervencije na energetskim tržištima sve su veći rizik za ispravno funkcioniranje prekograničnih tržišta električne energije. Agenciji bi stoga trebalo dati ulogu u razvoju koordinirane europske procjene adekvatnosti resursa, u bliskoj suradnji s Europskom mrežom operatora prijenosnih sustava za električnu energiju („ENTSO za električnu energiju”), kako bi se izbjegli problemi fragmentiranih nacionalnih procjena u kojima se slijede različite nekoordinirane metode i ne uzima u dovoljnoj mjeri u obzir situacija u susjednim zemljama. Agencija bi usto trebala i nadgledati tehničke parametre koje je ENTSO za električnu energiju razvio za učinkovito sudjelovanje prekograničnih kapaciteta i druge tehničke značajke mehanizama za razvoj kapaciteta.
- (6) Sigurnost opskrbe električnom energijom zahtijeva koordiniran pristup pripremi na neočekivane krize opskrbe. Agencija bi stoga trebala koordinirati nacionalne mjere povezane s pripremljenošću za rizike, u skladu s [Uredbom o pripremljenosti za rizike predloženom dokumentom COM(2016) 862].
- (7) Zbog uske povezanosti Unijine elektroenergetske mreže i sve veće potrebe za suradnjom sa susjednim zemljama kako bi se održala stabilnost mreže i uključile velike količine energije iz obnovljivih izvora, regionalna operativna središta imat će važnu ulogu u koordiniranju operatora prijenosnih sustava. Agencija bi gdje je to nužno trebala jamčiti regulatorni nadzor nad regionalnim operativnim središtima.
- (8) Budući da će se veliki dio nove proizvodnje električne energije povezati na lokalnoj razini, operatori distribucijskih sustava imat će važnu ulogu u fleksibilnom i učinkovitom upravljanju europskim elektroenergetskim sustavom.

³² Uredba (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu te stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ i izmjeni uredaba (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 (SL L 115, 25.4.2013, str. 39).

↓ 713/2009 uvodna izjava 5
(prilagođeno)

- (9) Države članice trebale bi za postizanje ciljeva energetske politike ~~Zajednice~~ Unije blisko surađivati i otkloniti prepreke za prekograničnu razmjenu električne energije i prirodnog plina. ~~Na temelju ocjene učinka zahtjeva u vezi s izvorom za središnje tijelo, zaključeno je da neovisno središnje tijelo u usporedbi s drugim mogućnostima nudi brojne dugoročne prednosti. Trebalo bi osnovati Agenciju~~ Europske unije za suradnju energetskih regulatora (Agencija) osnovana je Uredbom (EZ) br. 713/2009 kako bi se ispunila regulatorna praznina na razini ~~Zajednice~~ Unije i doprinijelo učinkovitom funkcioniranju unutarnjeg tržišta električne energije i prirodnog plina. Agencija ~~bi također trebala omogućiti~~ omogućuje državnim regulatornim tijelima jačanje suradnje na razini ~~Zajednice~~ Unije i zajedničko sudjelovanje u izvršavanju zadataka koji se odnose na ~~Zajednicu~~ Uniju .
-

↓ 713/2009 uvodna izjava 6
(prilagođeno)

- (10) Agencija bi trebala osigurati da su regulatorne dužnosti koje izvršavaju nacionalna regulatorna tijela u skladu s [preinačenom Direktivom o električnoj energiji predloženom dokumentima COM(2016) 864/2] ~~Direktivom 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije³³ i Direktivom 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina³⁴~~ odgovarajuće usklađene i prema potrebi izvršene na razini ~~Zajednice~~ Unije . U tom je smislu potrebno jamčiti neovisnost Agencije od proizvođača električne energije i plina, od operatora prijenosnih i distribucijskih sustava, kako javnih tako privatnih, te od potrošača, i osigurati usklađenost djelovanja Agencije sa zakonodavstvom ~~Zajednice~~ Unije , njezineim ~~tehničkim i regulatornim mogućnostima~~ te transparentnosti, otvorenosti ~~šću~~ za demokratski nadzor i učinkovitost.
-

↓ 713/2009 uvodna izjava 7
⇒ novo

- (11) Agencija bi trebala pratiti regionalnu suradnju između operatora prijenosnih ~~operatora prijenosnih sustava za električnu energiju~~ sustava u sektorima električne energije i plina kao i izvršenje zadataka ~~Europske mreže operatora prijenosnih sustava za električnu energiju~~ (ENTSO-a za električnu energiju) i Europske mreže operatora prijenosnih ~~operatora prijenosnih sustava za plin~~ sustava za plin („ENTSO za plin”). ⇒ Agencija bi trebala pratiti i provedbu zadaća drugih subjekata s reguliranim funkcijama koje se tiču cijele Unije, poput razmjena električne energije. ⇐ Uključenost Agencije od ključnog je značenja kako bi se osiguralo da se suradnja između operatora prijenosnih ~~operatora prijenosnih sustava~~ sustava ⇒ i rad drugih subjekata s funkcijama koje se

³³ Vidi stranicu 55. ovog Službenog lista.

³⁴ Vidi stranicu 94. ovog Službenog lista.

odnose na cijelu Uniju ⇐ nastavei na učinkovit i transparentan način u korist unutarnjih tržišta električne energije i prirodnog plina.

↓ 713/2009 uvodna izjava 8

- (12) Agencija bi trebala u suradnji s Komisijom, državama članicama i odgovarajućim nacionalnim tijelima, pratiti unutarnja tržišta električne energije i prirodnog plina te o svojim saznanjima prema potrebi obavještavati Europski parlament, Komisiju i nacionalna tijela. Zadaće Agencije u vezi s praćenjem ne bi se smjele podudarati s praćenjem koje provode Komisija ili nacionalna tijela, posebno nacionalna tijela za zaštitu tržišnog natjecanja, niti ga ometati.
-

↓ 713/2009 uvodna izjava 10
(prilagođeno)
⇒ novo

- (13) ~~Primjereno je osigurati~~ ☒ Agencija osigurava ☒ integrirani okvir za sudjelovanje i suradnju nacionalnih regulatornih tijela. Taj okvir ~~treba olakšati~~ ☒ olakšava ☒ jednoobraznu primjenu zakonodavstva o unutarnjem tržištu električne energije i prirodnog plina u cijeloj ~~Zajednici~~ ☒ Uniji ☒. U slučajevima koji se odnose na više od jedne države članice, Agencija ~~bi trebala biti~~ ☒ je bila ☒ ovlaštena za donošenje pojedinačnih odluka. Ta bi ovlast trebala pod ⇒ jasno određenim ⇐ ~~određenim~~ uvjetima uključivati tehnička ⇒ i regulatorna ⇐ pitanja ⇒ koja zahtijevaju regionalnu suradnju ⇐, ⇒ posebno u pogledu provedbe mrežnih pravila i smjernica, suradnju unutar regionalnih operativnih središta, ⇐ ⇒ regulatorne odluke potrebne za učinkovito praćenje cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta, odluke povezane s ⇐ ~~način reguliranja~~ infrastrukturume za električnu energiju i prirodni plin, koja povezuje ili bi mogla povezati najmanje dvije države članice i, kao zadnje rješenje, izuzeća od pravila unutarnjeg tržišta za nove ~~interkonektore~~ interkonekcijske vodove za električnu energiju i nove infrastrukture za plin koji su smješteni u više od jedne države članice.
-

↓ 713/2009 uvodna izjava 9
(prilagođeno)
⇒ novo

- (14) Agencija ima važnu ulogu u izradi neobvezujućih okvirnih smjernica („okvirne smjernice”) ~~s kojima moraju biti usklađeni kodovi mreže.~~ ☒ ~~Kodovi mreže~~ Mrežna pravila trebala ~~bi biti usklađena~~ ☒ s tim okvirnim smjernicama ☒. Također se smatra da bi bilo prikladno za Agenciju i u skladu s njezinom svrhom da sudjeluje u reviziji ⇒ nacрта ⇐ ~~kodova mreže~~ mrežnih pravila (kako u pripremi tako i u izmjeni) kako bi se osigurala ~~ac~~ njihova usklađenost s okvirnim smjernicama ⇒ i potrebna razina sukladnosti ⇐, prije nego što ih ~~preporuč~~ ☒ podnese ☒ Komisiji za donošenje.

↓ novo

- (15) Uloga Agencije u praćenju provedbe mrežnih pravila i smjernica povećala se donošenjem niza mrežnih pravila i smjernica kojima se korak po korak provode i dodatno unaprjeđuju zajednička pravila i pravila na razini Unije. Djelotvorno praćenje mrežnih pravila i smjernica ključna je funkcija Agencije i neizostavno za provedbu pravila unutarnjeg tržišta.
- (16) Iskustvo u provedbi mrežnih pravila i smjernica pokazalo je da je postupak za regulatorno odobrenje uvjeta ili metodologija koji se primjenjuju na regionalnoj razini ili razini Unije i koji se izrađuju u okviru smjernica i mrežnih pravila korisno pojednostavniti njihovim izravnim podnošenjem Agenciji kako bi nacionalni regulatori, zastupljeni u Odboru regulatora, o njima mogli odlučivati.
- (17) Budući da je u postupnom usklađivanju Unijinih tržišta energije redovit međukorak pronalaženje regionalnih rješenja, primjereno je u obzir uzeti regionalnu dimenziju unutarnjeg tržišta i osigurati odgovarajuće mehanizme upravljanja. Regulatori odgovorni za koordinirana regionalna odobrenja trebali bi odluke Odbora regulatora o regionalno važnim pitanjima moći pripremati u regionalnom pododboru Odbora regulatora, osim ako su ta pitanja općenito važna za Uniju.

↓ 713/2009 uvodna izjava 11
(prilagođeno)

- (18) S obzirom na to da Agencija ima pregled nacionalnih regulatornih tijela, trebala bi imati savjetodavnu ulogu prema Komisiji, drugim institucijama ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ i nacionalnim regulatornim tijelima u pogledu pitanja koja se odnose na svrhu zbog koje je osnovana. Agencija bi trebala obavijestiti Komisiju o slučajevima kada ☒ suradnja ☒ operatora i prijenosnih sustava ne daje potrebne rezultate ili kad nacionalno regulatorno tijelo, čija odluka nije u skladu sa Smjernicama, ne provodi mišljenje, preporuku ili odluku Agencije na prikladni način.

↓ 713/2009 uvodna izjava 12

- (19) Agencija bi također trebala biti sposobna dati preporuke kako bi pomogla regulatornim tijelima i tržišnim igračima u razmjeni dobrih praksi.

↓ 713/2009 uvodna izjava 13

- (20) Agencija bi se trebala prema potrebi savjetovati sa zainteresiranim stranama i osigurati im razumnu mogućnost da izraze mišljenje o predloženim mjerama, kao što su kodeksi i pravila za mrežna i druga pravila.

↓ 713/2009 uvodna izjava 14
(prilagođeno)

- (21) Agencija bi trebala doprinosti provedbi smjernica o transeuropskim energetske mrežama, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 347/2013 ~~Odluci br. 1364/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o utvrđivanju smjernica za transeuropske energetske mreže³⁵~~, posebno kad daje mišljenje o neobvezujućim desetogodišnjim razvojnim planovima mreže u ~~Zajednici~~ Uniji (razvojni planovi mreže u ~~Zajednici~~ Uniji) u skladu s člankom ~~64~~ stavkom 3. ove Uredbe.

↓ 713/2009 uvodna izjava 15

- (22) Agencija bi trebala doprinosti naporima povećanja energetske sigurnosti.

↓ 713/2009 uvodna izjava 16
⇒ novo

- (23) ⇒ Kako bi se osiguralo da je Agencijin okvir učinkovit i usklađen s drugim decentraliziranim agencijama, pravila koja se odnose na Agenciju trebala bi biti u skladu sa zajedničkim pristupom decentraliziranim agencijama o kojem su se dogovorili Europski parlament, Vijeće EU-a i Europska komisija³⁶. Međutim, ~~U~~ustrojstvo Agencije ~~bi~~ trebalo ~~bi~~ ⇒ u mjeri u kojoj je to potrebno ~~⇒~~ prilagoditi kako bi se ispunile posebne potrebe regulacije energetike. Posebno je potrebno u potpunosti voditi računa o specifičnoj ulozi nacionalnih regulatornih tijela i jamčiti njihovu neovisnost.

↓ novo

- (24) Ova će se Uredba možda dodatno izmijeniti u budućnosti kako bi je se u potpunosti uskladilo sa zajedničkim pristupom decentraliziranim agencijama. Postojeće potrebe regulacije energetike zahtijevaju odstupanja od zajedničkog pristupa. Ovim se prijedlogom stoga ne utječe na moguće buduće izmjene Uredbe o osnivanju Agencije koje će Komisija možda predložiti nakon daljnje evaluacije, kao što je predviđeno ovim aktom, ili na vlastitu inicijativu.

³⁵ ~~Sl. L 262, 22.9.2006., str. 1.~~

³⁶ Zajednička izjava Europskog parlamenta, Vijeća EU-a i Europske komisije o decentraliziranim agencijama od 19. srpnja 2012.

↓ 713/2009 uvodna izjava 17

- (25) Upravni odbor trebao bi imati potrebne ovlasti za određivanje proračuna, provjeru njegove provedbe, sastavljanje unutarnjih pravila, donošenje financijskih propisa i imenovanje ravnatelja. Za zamjenu članova Upravnog odbora koje imenuje Vijeće trebalo bi primijeniti sustav rotacije kako bi se s vremenom osigurala uravnotežena zastupljenost država članica. Upravni odbor trebao bi djelovati neovisno i objektivno u javnom interesu i ne bi smio tražiti ili slijediti političke upute.

↓ 713/2009 uvodna izjava 18
(prilagođeno)
⇒ novo

- (26) Agencija bi trebala imati potrebne ovlasti za učinkovito, transparentno, opravdano i prije svega neovisno obavljanje svojih regulatornih dužnosti. Neovisnost Agencije od proizvođača električne energije i plina te od operatora prijenosnih i distribucijskih sustava nije samo ključno načelo dobrog upravljanja, nego također temeljni uvjet za osiguranje povjerenja u tržište. Ne dovodeći u pitanje djelovanje svojih članova u ime njihovih nacionalnih tijela, Odbor regulatora bi stoga trebao djelovati neovisno od bilo kakvih tržišnih interesa, trebao bi izbjegavati sukobe interesa i ne bi trebao tražiti ili slijediti upute ili prihvaćati preporuke od vlade države članice, ⇒ institucija Unije ⇐ Komisije ili drugog javnog ili privatnog subjekta ⇒ ili osobe ⇐. Odluke Odbora regulatora trebale bi, u isto vrijeme, biti u skladu s pravom Zajednice ⊗ Unije ⊗ u području energetike, kao što su unutarnje energetske tržište, okoliš i tržišno natjecanje. Odbor regulatora trebao bi obavijestiti institucije Zajednice ⊗ Unije ⊗ o svojim mišljenjima, preporukama i odlukama.

↓ 713/2009 uvodna izjava 19
(prilagođeno)
⇒ novo

- (27) Ako Agencija ima ovlasti odlučivanja, zainteresirane strane trebale bi, radi ekonomičnosti postupka, imati pravo žalbe Odboru za žalbe koji bi trebao biti dio Agencije, ali neovisan od njezine upravne i regulatorne strukture. ⇒ Kako bi se zajamčili njegovo funkcioniranje i puna neovisnost, Odbor za žalbe trebao bi imati posebnu proračunsku liniju u proračunu Agencije. ⇐ U interesu kontinuiteta, pri imenovanju ili reizboru članova Odbora za žalbe trebalo bi omogućiti djelomičnu zamjenu članova Odbora za žalbe. Na odluke Odbora može se žaliti Sudu ~~Europskih zajednica~~ ⊗ Europske unije ⊗.

↓ novo

- (28) Agencija bi svoje ovlasti odlučivanja trebala izvršavati u skladu s načelima pravednog, transparentnog i obrazloženog odlučivanja. Sva bi postupovna pravila Agencije trebala biti utvrđena u njezinu poslovniku.

↓ 713/2009 uvodna izjava 20
(prilagođeno)
⇒ novo

- (29) Agencija bi se trebala uglavnom financirati iz općeg proračuna ~~Europske u~~Unije, putem pristojbi i dobrovoljnih doprinosa. Osobito, sredstva koja su trenutačno prikupljena od regulatornih tijela za njihovu suradnju na razini ~~Zajednice~~ Unije trebala bi i dalje biti na raspolaganju Agenciji. Na subvencije koje se financiraju iz općeg proračuna ~~Europske u~~Unije trebao bi se i dalje primjenjivati proračunski postupak ~~Zajednice~~ Unije . Osim toga, reviziju računa trebao bi izvršiti neovisni vanjski revizor ~~Revizorski sud~~ u skladu s člankom ~~91~~ ~~107~~ . Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 1271/2013³⁷ ~~Uredbe Komisije (EZ, Euratom) br. 2343/2002 od 19. studenoga 2002. o okvirnoj Financijskoj uredbi za tijela iz članka 185. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi primjenjivoj na opći proračun Europskih zajednica~~³⁸.

↓ 713/2009 uvodna izjava 21
(prilagođeno)

- (30) ~~Nakon osnivanja Agencije p~~Proračunsko tijelo trebalo bi stalno ocjenjivati ~~njezin~~ proračun Agencije na temelju količine rada i učinka. Proračunsko tijelo trebalo bi osigurati postizanje najboljih standarda učinkovitosti.

↓ 713/2009 uvodna izjava 22
(prilagođeno)

- (31) Agencija bi trebala zaposliti visoko stručno osoblje. Posebno bi trebalo iskoristiti znanja i iskustva osoblja koje joj dodijele nacionalna regulatorna tijela, Komisija i države članice. Na osoblje Agencije trebali bi se primjenjivati Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europskih zajednica („Pravilnik o osoblju”) i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europskih zajednica („Uvjeti zaposlenja”) utvrđeni u Uredbi (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68³⁹ te pravila koja zajednički donose institucije ~~Europskih zajednica~~ Unije u smislu primjene tih pravila. Upravni odbor trebao bi u dogovoru s Komisijom donijeti odgovarajuća provedbena pravila.

³⁷ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1271/2013 od 30. rujna 2013. o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 208. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 7.12.2013., str. 42.).

³⁸ SL L 357, 31.12.2002., str. 72.

³⁹ Uredba Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 od 29. veljače 1968. kojom se utvrđuje Pravilnik o osoblju za dužnosnike i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europskih zajednica i kojom se uvode posebne mjere koje se privremeno primjenjuju na dužnosnike Komisije (SL L 56, 4.3.1968., str. 1.).

↓ novo

- (32) Radne skupine mogu biti potpora regulatornom radu koji ravnatelj i Odbor regulatora obavljaju na temelju ove Uredbe.
-

↓ 713/2009 uvodna izjava 23
(prilagođeno)

- (33) Agencija bi trebala primijeniti opća pravila u pogledu javnog pristupa dokumentima koje drže tijela ~~Zajednice~~ Unije . Upravni odbor trebao bi uvesti praktične mjere za zaštitu poslovno osjetljivih i osobnih podataka.
-

↓ novo

- (34) Iz suradnje nacionalnih regulatora unutar Agencije vidljivo je da je većinsko odlučivanje ključni preduvjet za napredak u pitanjima povezanim s unutarnjim energetske tržištem koja imaju znatan ekonomski učinak u različitim državama članicama. Nacionalni bi regulatori stoga u Odboru regulatora trebali odlučivati običnom većinom.
-

↓ 713/2009 uvodna izjava 24

~~Agencija bi trebala biti odgovorna Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji, prema potrebi.~~

↓ 713/2009 uvodna izjava 25
(prilagođeno)

- (35) Potrebno je omogućiti sudjelovanje država koje nisu članice ~~Zajednice~~ Unije u radu Agencije u skladu s odgovarajućim sporazumima koje će sklopiti ~~Zajednica~~ Unija .
-

↓ 713/2009 uvodna izjava 26

~~Mjere potrebne za provedbu ove Uredbe trebale bi donijeti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji⁴⁰.~~

⁴⁰ ~~SL L 184, 17.7.1999., str. 23.~~

↓ 713/2009 uvodna izjava 27

~~Posebno bi trebalo ovlastiti Komisiju za donošenje smjernica potrebnih u situacijama u kojima Agencija postaje nadležna za odlučivanje o uvjetima za pristup i operativnoj sigurnosti prekogranične infrastrukture. S obzirom da te mjere imaju opće područje primjene i da im je cilj izmijeniti elemente ove Uredbe koji nisu ključni, dopunjavajući je s novim takvim elementima, moraju se donijeti u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 5.a Odluke 1999/468/EZ.~~

↓ 713/2009 uvodna izjava 28
(prilagođeno)

~~Komisija bi trebala u roku od tri godine od dana kad prvi ravnatelj Agencije preuzme svoju dužnost, i svake četiri godine nakon toga, Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti izvješće o specifičnim zadaćama Agencije i postignutim rezultatima, zajedno s odgovarajućim prijedlozima. U tom izvješću Komisija bi trebala dati prijedloge o dodatnim zadaćama Agencije.~~

↓ 713/2009 uvodna izjava 29
(prilagođeno)

- (37) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, osobito sudjelovanje i suradnju nacionalnih regulatornih tijela na razini ~~Zajednice~~ Unije , države članice ne mogu zadovoljavajuće postići te s obzirom na to da se ti ciljevi mogu bolje postići na razini ~~Zajednice~~ Unije , ~~Zajednica~~ Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je navedeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji . U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je navedeno u tom članku, ova Uredba ne prekoračuje okvire, koji su neophodni za postizanje navedenih ciljeva.
-

↓ novo

- (38) Država članica domaćin Agencije trebala bi osigurati najbolje moguće uvjete za neometan i učinkovit rad Agencije, uključujući višejezično, europski usmjereno školovanje te primjerenu prometnu povezanost.
-

↓ 713/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE ~~II.~~

~~OSNIVANJE I PRAVNI STATUS~~ ☒ CILJEVI I ZADAĆE ☒

Članak 1.

Predmet ☒ **Osnivanje i ciljevi** ☒

1. Ovom se Uredbom osniva Agencija ☒ Europske unije ☒ za suradnju energetske regulatora („Agencija”).
2. Uloga Agencije je na razini ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ pomagati regulatornim vlastima iz članka ~~3557.~~ [preinačene Direktive o električnoj energiji predložene dokumentima COM(2016) 864/2] ~~Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije⁴¹ i članka 39. Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina⁴² u izvršavanju regulatornih zadaća koje obavljaju u državama članicama te prema potrebi koordinirati njihovo djelovanje.~~
- ~~3. Sve dok prostori Agencije ne budu spremni, bit će smještena u prostorima Komisije.~~

Članak ~~42.~~

Vrste akata Agencije

Agencija:

- (a) izdaje mišljenja i preporuke upućene operatorima prijenosnih sustava, regionalnim operativnim središtima i imenovanim operatorima na tržištu električne energije;
- (b) izdaje mišljenja i preporuke upućene regulatornim tijelima;
- (c) izdaje mišljenja i preporuke upućene Europskom parlamentu, Vijeću ili Komisiji;
- (d) donosi pojedinačne odluke u posebnim slučajevima iz članaka ~~6., 7., 8. i 11. 9.~~ ☒ ove Uredbe ☒;
- (e) Komisiji dostavlja neobvezujuće okvirne smjernice („okvirne smjernice”) u skladu s člankom ~~556.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji predložene dokumentima COM(2016) 861/2]⁴³ ~~Uredbe (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije⁴⁴ i člankom 6. Uredbe (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁵ od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prijenos prirodnog plina.~~

⁴¹ ~~Vidi stranicu 55. ovog Službenog lista.~~

⁴² ~~Vidi stranicu 94. ovog Službenog lista.~~

⁴³ ~~Vidi stranicu 15. ovog Službenog lista.~~

⁴⁴ ~~Vidi stranicu 15. ovog Službenog lista.~~

~~POGLAVLJE II.~~

~~ZADACÉ~~

~~Članak 53.~~

~~Opće zadacé~~

Agencija može, na zahtjev Europskog parlamenta, Vijeća ili Komisije, ili na vlastitu inicijativu, dati Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji mišljenje ili preporuku o bilo kojim pitanjima koja se odnose na svrhu zbog koje je osnovana.

~~Članak 64.~~

~~Zadacé~~ ☒ Agencije ☒ u pogledu suradnje operatora prijenosnih sustava

1. Agencija daje Komisiji svoje mišljenje o nacrtima statuta, popisima članova i nacrtima poslovnika ENTSO-a za električnu energiju u skladu s člankom ~~265.~~ stavkom 2. [Ured za publikacije: preinačena Uredba o električnoj energiji predložena dokumentima COM(2016) 861/2] i ☒ o nacrtima statuta, popisima članova ☒ i nacrtima poslovnika ENTSO-a za plin u skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 715/2009.
2. Agencija nadgleda izvršenje zadataka ENTSO-a za električnu energiju u skladu s člankom ~~29.~~ ~~9.~~ [Ured za publikacije: preinačena Uredba o električnoj energiji predložena dokumentima COM(2016) 861/2] i, a ENTSO-a za plin u skladu s člankom 9. Uredbe (EZ) br. 715/2009.
3. Agencija ~~daje~~ ⇔ može dati ⇐ mišljenje:
 - (a) ~~ENTSO-u za električnu energiju u skladu s člankom 8. stavkom 2. [preinačene Uredbe o električnoj energiji predložene dokumentom COM(2016) 861/2], i~~ ENTSO-u za plin u skladu s člankom 8. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 715/2009 o ~~kodevima mreža; mrežnim pravilima i~~
 - (b) ENTSO-u za električnu energiju u skladu s ~~prvim podstavkom~~ člankom ~~29.~~ ~~stavkom 2. prvim podstavkom~~ ~~9. stavka 2.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] i ENTSO-u za plin u skladu s ~~prvim podstavkom~~ člankom ~~9. stavka 2. prvim podstavkom~~ Uredbe (EZ) br. 715/2009 o nacrtu godišnjeg radnog programa, nacrtu razvojnog plana mreže za ~~Zajednicu~~ ☒ Uniju ☒ i drugim odgovarajućim dokumentima iz članka ~~827.~~ ~~31.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji predložene dokumentima COM(2016) 861/2] i članka 8. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 715/2009, uzimajući u obzir ciljeve nediskriminacije, učinkovitog tržišnog natjecanja te učinkovitog i sigurnog funkcioniranja unutarnjih tržišta za električnu energiju i prirodni plin.
4. Agencija na temelju činjeničnog stanja dostavlja propisno obrazloženo mišljenje kao i preporuke ENTSO-u za električnu energiju, ENTSO-u za plin, Europskom

⁴⁵ Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005 (SL L 211, 14.8.2009., str. 36.).

parlamentu, Vijeću i Komisiji, ako smatra da nacrt godišnjeg radnog programa ili nacrt razvojnog plana mreže za ~~Zajednicu~~ Uniju , koji su joj dostavljeni u skladu s ~~drugim podstavkom članka 9. stavka 2.~~ člankom 29. stavkom 2. ~~drugim podstavkom~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] i člankom 9. stavkom 2. ~~drugim podstavkom~~ ~~drugim podstavkom članka 9. stavka 2.~~ Uredbe (EZ) br. 715/2009, ne doprinose nediskriminaciji, učinkovitom tržišnom natjecanju i učinkovitom funkcioniranju tržišta ili dovoljnoj razini prekograničnog interkonektora koje je otvoreno pristupu treće strane, ili nije u skladu s odgovarajućim odredbama [Ured za publikacije: preinačena Uredba o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2 i preinačena Direktiva o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 864/2] ili Direktive 2009/73/EZ i Uredbe (EZ) br. 715/2009.

Članak 5.

Zadaci Agencije u pogledu razvoja i provedbe kodova mrežemrežnih pravila i smjernica

1. Agencija sudjeluje u razvoju kodova mrežemrežnih pravila u skladu s člankom ~~556.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] i člankom 6. Uredbe (EZ) br. 715/2009. Ona posebno:
 - (a) ~~Agencija~~ podnosi neobvezujuće okvirne smjernice Komisiji kad se to zahtijeva u skladu s člankom ~~556.~~ stavkom ~~32.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili člankom 6. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 715/2009. Agencija revidira neobvezujuće okvirne smjernice i ponovno ih podnosi Komisiji kad se to zahtijeva u skladu s člankom ~~556.~~ stavkom ~~64.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili člankom 6. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 715/2009~~;~~
 - (b) ~~Agencija~~ daje propisno obrazloženo mišljenje ~~ENTSO-u za električnu energiju ili ENTSO-u za plin o~~ kodovima mrežemrežnim pravilima u skladu s ~~člankom 6. stavkom 7. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili~~ člankom 6. stavkom 7. Uredbe (EZ) br. 715/2009~~;~~
 - (c) ~~Agencija~~ ~~⇒ revidirano ⇐~~ kod mrežemrežno pravilo Komisiji ~~i može preporučiti da se usvoji~~ u skladu s člankom ~~556.~~ stavkom ~~109.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili u skladu s člankom 6. stavkom 9. Uredbe (EZ) br. 715/2009. ~~Agencija~~ priprema i podnosi nacrt koda mrežemrežnog pravila Komisiji kad se to zahtijeva prema članku ~~556.~~ stavku ~~1140.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili članku 6. stavku 10. Uredbe (EZ) br. 715/2009~~;~~
:
 - (d) ~~5. Agencija~~ Komisiji dostavlja propisno obrazloženo mišljenje, u skladu s člankom ~~299.~~ stavkom 1. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili člankom 9. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 715/2009, ako ENTSO za električnu energiju ili ENTSO za plin ne uspiju provesti kod mrežemrežno pravilo razrađeno u članku ~~278.~~ stavku ~~12.~~ točki (a) [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili članku 8. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 715/2009 ili kod mrežemrežno pravilo ustanovljeno u skladu s člankom ~~556.~~ stavicima od ~~24.~~ do ~~1140.~~ ~~ovih Uredbi~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima

COM(2016) 861/2] i člankom 6. stavcima od 1. do 10. Uredbe (EZ) br. 715/2009, koji nije usvojila Komisija prema članku 55. stavku 12. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] i prema članku 6. stavku 11. ~~tih Uredbi~~ Uredbe (EZ) br. 715/2009.

- (e) ~~6. Agencija~~ prati i analizira provedbu ~~kodeva mrežnih~~ mrežnih pravila i smjernica koje je usvojila Komisija u skladu s člankom ~~556.~~ stavkom ~~1211.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ~~iii~~ člankom 6. stavkom 11. Uredbe (EZ) br. 715/2009, te njihov učinak na usklađivanje primjenjivih pravila usmjerenih olakšavanju integracije tržišta kao i na nediskriminaciju, učinkovito tržišno natjecanje i učinkovito funkcioniranje tržišta, te o tome izvješćuje Komisiju.

↓ novo

2. Ako se za mrežna pravila i smjernice koji su razvijeni u skladu s poglavljem VII. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] izrađuju prijedlozi za uvjete ili metodologije provedbe tih mrežnih pravila i smjernica za koje je potrebno regulatorno odobrenje svih regulatornih tijela ili svih regulatora predmetne regije, uvjeti i metodologije dostavljaju se Agenciji na reviziju i odobrenje. Agencija kad je to potrebno revidira i mijenja uvjete i metodologije prije nego ih odobri kako bi se osigurala njihova usklađenost sa svrhom mrežnog pravila ili smjernica i pridonijelo integraciji tržišta, nediskriminaciji i učinkovitim funkcioniranjem tržišta. Primjenjuje se postupak koordinacije regionalnih zadataka u skladu s člankom 7.
3. U kontekstu revizije zone trgovanja Agencija odobrava i može zatražiti izmjenu metodologije i pretpostavki koje će se koristiti u postupku revizije zone trgovanja u skladu s člankom 13. stavkom 3. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2].

↓ 713/2009 (prilagođeno)

~~7. Agencija prati napredak pri provedbi projekata za stvaranje novog kapaciteta interkonektora.~~

~~8. Agencija prati provedbu planova razvoja mreže u Zajednici. Ako utvrdi nedosljednosti između takvog plana i njegove provedbe, istražuje razloge takve nedosljednosti i daje preporuke operatorima prijenosnog sustava, nacionalnim regulatornim vlastima ili drugim nadležnim tijelima u vezi s ciljem provedbe investicija u skladu s planovima razvoja mreže u Zajednici.~~

4. ~~9.~~ Agencija prati regionalnu suradnju operatora prijenosnih sustava iz članka ~~3112.~~ [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] i članka 12. Uredbe (EZ) br. 715/2009 i vodi računa o rezultatima te suradnje pri oblikovanju svojih mišljenja, preporuka i odluka.

Članak 67.

Zadaće Agencije u pogledu nacionalnih regulatornih tijela

1. Agencija donosi pojedinačne odluke o tehničkim pitanjima kad su takve odluke predviđene u [Ured za publikacije: preinačena Direktiva o električnoj energiji predložena dokumentima COM(2016) 864/2], Direktivi 2009/73/EZ, [Ured za publikacije: preinačena Uredba o električnoj energiji predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili Uredbi (EZ) br. 715/2009.
2. Agencija može, u skladu sa svojim radnim programom, ~~ili~~ na zahtjev Komisije ⇒ ili na vlastitu inicijativu ⇐, izdati preporuke za pomoć regulatornim tijelima i tržišnim igračima u razmjeni dobrih praksi.
3. Agencija osigurava okvir za suradnju nacionalnih regulatornih tijela. Promiče suradnju između nacionalnih regulatornih tijela na regionalnoj razini i na razini ~~Zajednice~~ Unije ⇒ kako bi osigurala interoperabilnost, komunikaciju i praćenje regionalnih rezultata u područjima koja još nisu usklađena na razini Unije ⇐, i ~~propisno~~ vodi računa o rezultatima takve suradnje pri oblikovanju svojih mišljenja, preporuka i odluka. Kad Agencija smatra da su potrebna obvezujuća pravila o takvoj suradnji, daje odgovarajuće preporuke Komisiji.
4. Agencija na zahtjev regulatornog tijela ili Komisije ~~i na temelju činjeničnog stanja~~ donosi činjenično temeljeno mišljenje o tome je li odluka koju je donijelo regulatorno tijelo u skladu sa ~~S~~smjernicama iz [preinačene Direktive o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 864/2], Direktive 2009/73/EZ, [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili Uredbe (EZ) br. 715/2009 ili s drugim odgovarajućim odredbama tih direktiva ili uredbi.
5. Ako državno regulatorno tijelo ~~nijene~~ postupi u skladu s mišljenjem Agencije navedenim u stavku 4. u roku od ~~4~~četiri mjeseca od dana primitka, Agencija o tomu obavještava Komisiju i dotičnu državu članicu.
6. Ako državno regulatorno tijelo u posebnom slučaju ima teškoća u primjeni ~~s~~Smjernica iz [preinačene Direktive o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 864/2], Direktive 2009/73/EZ, [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili Uredbe (EZ) br. 715/2009, može zatražiti mišljenje od Agencije. Agencija daje svoje mišljenje, nakon savjetovanja s Komisijom, u roku od tri mjeseca od zaprimanja takvog zahtjeva.
7. Agencija u skladu sa ~~stavkom člankom~~ stavkom člankom 8. odlučuje o uvjetima pristupa i operativnoj sigurnosti električne i plinske infrastrukture koja povezuje ili koja može povezivati najmanje dvije države članice („prekogranična infrastruktura”).

Članak 8.

~~Zadaci u pogledu uvjeta za pristup prekograničnoj infrastrukturi i za njezinu operativnu sigurnost~~

8. ~~1.~~ Za ~~2.~~ Kad je riječ o ~~3.~~ regulatornim pitanjima od ~~4.~~ prekogranične ~~5.~~ važnosti ~~6.~~ infrastrukturu, Agencija odlučuje o onim regulatornim pitanjima koja su u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela, koja mogu sadržavati uvjete ~~7.~~ za pristup i operativnu sigurnost, ili metodologije važne ~~8.~~ za ~~9.~~ prekograničnu trgovinu ili ~~10.~~ pristup i operativnu sigurnost infrastrukture ~~11.~~ ili o drugim regulatornim pitanjima od prekogranične važnosti ~~12.~~ ~~jedino~~:

(a) ako nadležna nacionalna regulatorna tijela nisu mogla postići dogovor u roku od šest mjeseci od kad je slučaj upućen ~~13.~~ zadnjem od tih regulatornih tijela; ili

(b) nakon zajedničkog zahtjeva nadležnih nacionalnih regulatornih tijela.

Nadležna nacionalna regulatorna tijela mogu zajednički zahtijevati da se razdoblje iz točke (a) produlji za razdoblje od najviše šest mjeseci.

Kad priprema svoje odluke, Agencija se savjetuje s državnim regulatornim tijelima i dotičnim operatorima prijenosnog sustava te je obaviještena o prijedlozima i primjedbama svih odgovarajućih operatora prijenosnog sustava.

~~2.~~ Uvjeti za pristup prekograničnoj infrastrukturi uključuju:

~~(a) postupak dodjele kapaciteta;~~

~~(b) vremenski rok za dodjelu;~~

~~(c) dijeljenje prihoda od zagušenja; i~~

~~(d) ubiranje pristojbi od korisnika infrastrukture iz članka 17. stavka 1. točke (d) Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili članka 36. stavka 1. točke (d) Direktive 2009/73/EZ.~~

9. Ako je slučaj upućen Agenciji na temelju stavka ~~8.~~, Agencija:

(a) donosi odluku ~~u~~ u roku od ~~6~~ šest ~~3~~ mjeseci od dana upućivanja; i

(b) može, ako je potrebno, donijeti privremenu odluku kojom osigurava sigurnost opskrbe ili zaštitu operativne sigurnosti infrastrukture.

~~4. Komisija može donijeti smjernice za situacije kad Agencija postaje nadležna odlučivati o uvjetima za pristup i za operativnu sigurnost prekogranične infrastrukture. Navedene mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Uredbe koji nisu ključni, njihovom dopunom, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 32. stavka 2. ove Uredbe.~~

10. ~~5.~~ Ako regulatorna pitanja iz stavka ~~8.~~ uključuju izuzeća u smislu članka ~~59~~17. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili članka 36. Direktive 2009/73/EZ, rokovi iz ove Uredbe ne zbrajaju se s rokovima navedenima u tim odredbama.

↓ novo

Članak 7.

Koordinacija regionalnih zadata unutar Agencije

1. Kad je riječ o odlukama na temelju članka 5. stavka 2. ove Uredbe, o zajedničkim regionalnim uvjetima ili metodologijama koje treba razviti na temelju mrežnih pravila i smjernica u skladu s poglavljem VII. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] koji se redovito odnose na ograničen broj država članica i zahtijevaju zajedničku regulatornu odluku na regionalnoj razini, Agenciji može pomoći podskupina Odbora regulatora, koju isključivo čine regulatorna tijela predmetne regije, slijeđenjem postupka iz stavaka od 2. do 4. ovog članka.
2. Ravnatelj procjenjuje mogući učinak zajedničkog prijedloga na unutarnje tržište i daje mišljenje o tome je li zajednički prijedlog od uglavnom regionalne važnosti ili pak opipljivo utječe na unutarnje tržište, posebno ako predmetno pitanje ima znatan učinak izvan predmetne regije.
3. Odbor regulatora, ako je to primjereno te posebno uzimajući u obzir mišljenje ravnatelja, uspostavlja regionalnu podskupinu predmetnih članova Odbora regulatora koja revidira prijedlog i Odboru regulatora daje preporuku o tome treba li ga odobriti, uključujući moguće izmjene.
4. Odbor regulatora pri donošenju mišljenja o prijedlogu uzima u obzir preporuku regionalne podskupine.
5. Regulatorna tijela regije zajednički imenuju jedinstveno nacionalno regulatorno tijelo za koordinaciju nadležno za koordinaciju regionalnih podskupina nacionalnih regulatornih tijela. Funkcija nacionalnog regulatornog tijela za koordinaciju rotira se svake dvije godine. Nacionalno regulatorno tijelo za koordinaciju djeluje kako kontaktna točka za sve predmetne strane, među ostalim i Agenciju. Ono može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev drugog nacionalnog regulatornog tijela regije ili više njih od svih predmetnih strana zatražiti informacije bitne za provedbu regulatornih funkcija na regionalnoj razini te Agenciji daje informacije o regionalnim aktivnostima nacionalnih regulatornih tijela regije. Regulatorna tijela koja sudjeluju u regionalnim podskupinama Odbora regulatora stavljaju na raspolaganje resurse koji su potrebni za rad skupine.

Članak 8.

Zadaće Agencije u pogledu regionalnih operativnih središta

1. Agencija u bliskoj suradnji s nacionalnim regulatornim tijelima i ENTSO-om za električnu energiju prati i analizira rezultate regionalnih operativnih središta, uzimajući u obzir izvješća iz [članka 43. stavka 4. preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2].
2. Kako bi učinkovito i hitro izvršavala zadaće iz stavka 1., Agencija posebno:
 - (a) odlučuje o konfiguraciji regija pogona sustava u skladu s člankom 33. stavkom 1. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2];
 - (b) gdje je to primjereno, od regionalnih operativnih središta traži informacije u skladu s člankom 43. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2];
 - (c) daje mišljenja i preporuke Europskoj komisiji, Vijeću i Europskom parlamentu;
 - (d) daje mišljenja i preporuke regionalnim operativnim središtima.

Članak 9.

Zadaće Agencije u pogledu imenovanih operatora na tržištu električne energije

Kako bi se osiguralo da imenovani operatori na tržištu električne energije izvršavaju svoje funkcije u skladu s [preinačenom Uredbom o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] i Uredbom Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015.⁴⁶, Agencija:

- (a) prati napredak imenovanih operatora na tržištu električne energije u uspostavljanju funkcija na temelju Uredbe Komisije (EU) 2015/1222;
- (b) daje preporuke Komisiji u skladu s člankom 7. stavkom 5. Uredbe Komisije (EU) 2015/1222;
- (c) gdje je to primjereno, od imenovanih operatora na tržištu električne energije traži informacije.

Članak 10.

Zadaće agencije u pogledu adekvatnosti proizvodnje i pripremljenosti za rizike

1. Agencija gdje je to potrebno odobrava i mijenja:
 - (a) prijedloge metodologija i izračune povezane s europskom procjenom adekvatnosti resursa u skladu s člankom 19. stavcima 2., 3. i 5. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2];
 - (b) prijedloge tehničkih specifikacija za prekogranično sudjelovanje u mehanizmima za razvoj kapaciteta u skladu s člankom 21. stavkom 10. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2].
2. Agencija gdje je to potrebno odobrava i mijenja metodologije:
 - (a) za utvrđivanje elektroenergetskih kriznih scenarija na regionalnoj razini kako je opisano u članku 5. [Uredbe o pripremljenosti za rizike predložene dokumentom COM(2016) 862];
 - (b) za procjene kratkoročne adekvatnosti kako je opisano u članku 8. [Uredbe o pripremljenosti za rizike predložene dokumentom COM(2016) 862].

↓ 713/2009 (prilagođeno)

Članak ~~119~~

~~Druge zadatke~~ ☒ Zadaće Agencije u pogledu odluka o izuzeću i certifikaciji ☒

~~11~~ Agencija može odlučiti o izuzećima u skladu s člankom ~~59~~¹⁷ stavkom 5. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2]. Agencija također može odlučiti o izuzećima u skladu s člankom 36. stavkom 4. Direktive 2009/73/EZ kad je predmetna infrastruktura smještena na području više od jedne države članice.

⁴⁶ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima, SL L 197, 25.7.2015., str. 24. – 72.

~~2. Agencija na zahtjev Komisije daje mišljenje u skladu s drugim podstavkom članka 3. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili drugim podstavkom članka 3. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 715/2009 o odlukama nacionalnih regulatornih tijela o certifikaciji.~~

↓ 713/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

Članak 12.

⊗ Zadaće Agencije u pogledu infrastrukture ⊗

⇒ Kad je riječ o transeuropskoj energetskej infrastrukturi, Agencija, u bliskoj suradnji s regulatornim tijelima i ENTSO-ima: ⇐

- (a) ~~7. Agencija prati napredak pri provedbi projekata za stvaranje novog kapaciteta interkonkterainterkonekcijskih vodova=;~~
- (b) ~~8. Agencija prati provedbu planova razvoja mreže u Zajednici ⊗ Uniji ⊗. Ako utvrdi nedosljednosti između takvog plana i njegove ⊗ takvih planova i njihove ⊗ provedbe, istražuje razloge takve nedosljednosti i daje preporuke operatorima prijenosnogih sustava, nacionalnim regulatornim vlastima ili drugim nadležnim tijelima u vezi s ciljem provedbe investicija u skladu s planovima razvoja mreže u Zajednici ⊗ Uniji ⊗.~~

↓ novo

- (c) prati obveze utvrđene člancima 5., 11., 12. i 13. Uredbe (EU) br. 347/2013.

Članak 13.

Zadaće Agencije u pogledu integriteta i transparentnosti veleprodajnog tržišta

Kako bi djelotvorno pratila integritet i transparentnost veleprodajnog tržišta, Agencija, u bliskoj suradnji s regulatornim tijelima i drugim nacionalnim tijelima:

- (a) prati veleprodajna tržišta, prikuplja podatke i uspostavlja europski registar sudionika na tržištu u skladu s člancima od 7. do 9. Uredbe (EU) br. 1227/2011⁴⁷;
- (b) daje preporuke Komisiji u skladu s člankom 7. Uredbe Komisije (EU) 2011/1227;
- (c) koordinira istrage u skladu s člankom 16. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 1227/2011.

⁴⁷ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije, SL L 326, 8.12.2011., str. 1. – 16.

Članak ~~149~~

☒ Povjerivanje novih zadaća Agenciji ☒

Agenciji se mogu, u okolnostima koje je jasno definirala Komisija u smjernicama donesenima u skladu s člankom ~~5718~~. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili člankom 23. Uredbe (EZ) br. 715/2009 i o pitanjima u vezi sa svrhom zbog koje je osnovana, povjeriti dodatne zadaće koje ne uključuju ovlasti za donošenje odluka ⇒, uz poštovanje ograničenja prijenosa izvršnih ovlasti na agencije Unije ⇐.

Članak ~~1510~~

Savjetovanja i transparentnost

1. Agencija se pri izvršavanju svojih zadaća, posebno u procesu razvoja okvirnih smjernica u skladu s člankom ~~556~~. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili člankom 6. Uredbe (EZ) br. 715/2009, te u procesu predlaganja izmjena ~~kodeva mrežemrežnih pravila~~ u skladu s ☒ člankom 56. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili ☒ člankom 7. ☒ Uredbe (EZ) br. 715/2009 ☒ navedenih uredbi, temeljito i već u ranoj fazi savjetuje sa sudionicima tržišta, operatorima prijenosnih sustava, potrošačima, krajnjim korisnicima, te prema potrebi, tijelima za tržišno natjecanje, ne dovodeći u pitanje njihove nadležnosti, i na otvoren i transparentan način, osobito kad se njezine zadaće odnose na operatora prijenosnog sustava.
2. Agencija osigurava da javnost i sve zainteresirane strane dobiju objektivne, pouzdane i lako dostupne informacije, osobito u pogledu rezultata njezina rada, kada je to primjereno.
Objavljuju se svi dokumenti i zapisnici savjetodavnih sastanaka održanih tijekom razvoja okvirnih smjernica u skladu s člankom ~~556~~. [preinačene Uredbe o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 861/2] ili člankom 6. Uredbe (EZ) br. 715/2009, ili tijekom izmjene ~~kodeva mrežemrežnih pravila~~ ☒ navedenih u stavku 1 ☒ u skladu s člankom 7. navedenih uredbi.
3. Prije donošenja okvirnih smjernica ~~u skladu s člankom 556. Uredbe (EZ) br. 714/2009 ili člankom 6. Uredbe (EZ) br. 715/2009~~, ili predlaganja izmjena ~~kodeva mrežemrežnih pravila~~ ☒ navedenih u stavku 1. ☒ u skladu s člankom 7. navedenih uredbi, Agencija obrazlaže kako su primjedbe dobivene tijekom savjetovanja uzete u obzir te navodi razloge kad se primjedbe nisu slijedile.
4. Agencija na svojoj internetskoj stranici uvijek objavljuje svoj dnevni red, referentne dokumente i prema potrebi zapisnike sa sastanaka Upravnog odbora, Odbora regulatora i Odbora za žalbe.

Članak ~~1611~~

Praćenje i izvještavanje o sektorima električne energije i prirodnog plina

1. U bliskoj suradnji s Komisijom, državama članicama i odgovarajućim državnim tijelima uključujući nacionalna regulatorna tijela i ne dovodeći u pitanje nadležnosti tijela za tržišno natjecanje, Agencija prati ~~unutarnja~~ ⇨ veleprodajna i maloprodajna ⇨ tržišta električne energije i prirodnog plina, osobito maloprodajne cijene električne energije i prirodnog plina, ⇨ poštovanje prava potrošača utvrđenih [preinačenom Direktivom o električnoj energiji kako je predložena dokumentima COM(2016) 864/2] i Direktivom 2009/73/EZ, ⇨ pristup mrežama, uključujući pristup električnoj energiji proizvedenoj od obnovljivih izvora energije, ⇨ moguće prepreke prekograničnoj trgovini, državne intervencije zbog kojih cijene ne odražavaju stvarnu oskudicu, rezultate država članica u području sigurnosti opskrbe električnom energijom temeljene na ishodu europske procjene adekvatnosti resursa iz članka 19. [preinačene Uredbe o električnoj energiji], posebno uzimajući u obzir *ex-post* evaluaciju iz članka 16. [Uredbe o pripremljenosti za rizike predložene dokumentom COM(2016) 862] ⇨ ~~i usklađenost s pravima potrošača iz Direktive 2009/72/EZ i Direktive 2009/73/EZ.~~
2. Agencija ☒ godišnje ☒ objavljuje ~~godišnja~~ izvješća o rezultatima praćenja iz stavka 1. U tom izvješću, Agencija utvrđuje sve prepreke koje onemogućavaju oblikovanje unutarnjih tržišta električne energije i prirodnog plina.
3. Agencija može pri objavi svojega godišnjeg izvješća Europskom parlamentu i Komisiji podnijeti mišljenje o ☒ mogućim ☒ mjerama koje se mogu poduzeti radi otklanjanja prepreka iz stavka 2.

POGLAVLJE III.

ORGANIZACIJA ☒ AGENCIJE ☒

Članak 17.

Pravni status

1. Agencija je tijelo ~~Zajednice~~ ☒ Unije ☒ i ima pravnu osobnost.
2. Agencija u svakoj državi članici ima najširu pravnu sposobnost koja se priznaje pravnim osobama u skladu s nacionalnim zakonima. Osobito, ona može stjecati pokretnu ili nepokretnu imovinu i njome raspolagati te biti stranka u postupku.
3. Agenciju zastupa njezin ravnatelj.

↓ novo

4. Sjedište je Agencije u Ljubljani u Sloveniji.

Agencija može osnivati lokalne urede u državama članicama, uz njihovu suglasnost i u skladu s člankom 25. točkom (j).

Članak 183.

~~Sastav~~ ⊗ **Administrativna i upravljačka struktura** ⊗

Agencija ~~na čime~~ ⊗ se sastoji od ⊗ :

- (a) Upravnog odbora, koji izvršava zadaće iz članka ~~1320.~~;
- (b) Odbora regulatora, koji izvršava zadaće iz članka ~~23 15.~~;
- (c) ravnatelja, koji izvršava zadaće iz članka ~~2517.~~ i
- (d) Odbora za žalbe, koji izvršava zadaće iz članka ~~29 19.~~

Članak 1912.

⊗ **Sastav** ⊗ **Upravnog odbora**

1. Upravni odbor sastoji se od ~~9~~ ⊗ devet ⊗ članova. Svaki član ima zamjenika. Dva člana i njihove zamjenike imenuje Komisija, dva člana i njihove zamjenike imenuje Europski parlament, a pet članova i njihove zamjenike imenuje Vijeće. Ni jedan član Europskog parlamenta ne može biti član Upravnog odbora.
2. Mandat članova Upravnog odbora i njihovih zamjenika traje četiri godine i može se jednom produljiti. U prvom mandatu za polovicu članova Upravnog odbora i njihovih zamjenika mandat traje šest godina.
3. ~~2.~~ Upravni odbor iz redova svojih članova ~~imenuje~~ ⇒ dvotrećinskom većinom bira ⊗ predsjednika i potpredsjednika. Potpredsjednik automatski zamjenjuje predsjednika, ako potonji nije u mogućnosti ispunjavati svoje dužnosti. Mandat predsjednika i potpredsjednika traje dvije godine i može se jednom produljiti. Mandat predsjednika i potpredsjednika ~~istieće~~ kad prestanu biti članovi Upravnog odbora.
4. ~~2.~~ Sastanke Upravnog odbora saziva njegov predsjednik. Predsjednik Odbora regulatora, ili zastupnik iz Odbora regulatora i ravnatelj sudjeluju u raspravama bez prava glasa, osim ako Upravni odbor u pogledu ravnatelja ne odluči drukčije. Upravni odbor sastaje se najmanje dva puta godišnje na redovnim sastancima. Također se sastaje na inicijativu svojeg predsjednika, na zahtjev Komisije ili na zahtjev najmanje trećine svojih članova. Upravni odbor može pozvati sve osobe koje mogu imati relevantno mišljenje da prisustvuju njihovim sastancima u svojstvu promatrača. Članovima Upravnog odbora mogu u skladu s poslovnikom pomagati savjetnici ili stručnjaci. Agencija osigurava tajničke usluge Upravnom odboru.
5. ~~4.~~ Odluke Upravnog odbora donose se na temelju ⇒ obične ⊗ ~~dvotrećinske~~ većine prisutnih članova, osim ako nije drukčije propisano ovom Uredbom. Svaki član Upravnog odbora ili njegov zamjenik ima jedan glas.
6. ~~5.~~ Poslovnikom se detaljnije utvrđuje:

- (a) organizacija glasovanja, posebno uvjeti na temelju kojih jedan član može zastupati drugoga i također, prema potrebi, pravila u vezi kvoruma; i
 - (b) organizacija sustava rotacije koji se primjenjuje na zamjenu članova Upravnog odbora koje imenuje Vijeće kako bi se osiguralo uravnoteženo sudjelovanje država članica tokom vremena.
7. ~~6.~~ Član Upravnog odbora ne može biti član Odbora regulatora.
8. ~~7.~~ Članovi Upravnog odbora obvezuju se da će djelovati neovisno i objektivno u javnom interesu. ~~te da neće zahtijevati ili slijediti bilo kakve političke upute.~~ U tom smislu, svaki član daje pisanu izjavu o obvezama i pisanu izjavu o interesima iz kojih je razvidno da ne postoje nikakvi interesi koji bi utjecali na njihovu neovisnost ili bilo kakve izravne ili neizravne interese. Te se izjave javno objavljuju jednom godišnje.

Članak 2013.

Zadaci Dužnosti Upravnog odbora

1. Upravni odbor:
- (a) nakon savjetovanja s Odborom regulatora i nakon što je dobio pozitivno mišljenje u skladu s člankom ~~2315.~~ stavkom 5. točkom (b) imenuje ravnatelja u skladu s člankom ~~2416.~~ stavkom 2. ⇒ i po potrebi produljuje njegov mandat ili ga uklanja s dužnosti; ⇐
 - (b) ~~2.~~ Upravni odbor formalno imenuje članove Odbora regulatora u skladu s člankom ~~22.14~~ stavkom 1.;
 - (c) ~~3.~~ Upravni odbor formalno imenuje članove Odbora za žalbe u skladu s člankom ~~26.~~ stavkom 218. stavcima 1. i 2.;
 - (d) ~~4.~~ Upravni odbor osigurava da Agencija izvršava svoju misiju i izvodi zadatke koje su joj dodijeljene u skladu s ovom Uredbom;
 - (e) ~~5.~~ Upravni odbor svake godine donosi prije ~~30. rujna~~ ⇒ nacrt programskog dokumenta iz članka 21. te ga podnosi Komisiji i ⇐ ~~nakon savjetovanja~~ ⇒ na temelju mišljenja ⇐ ~~s Komisijom~~ i nakon pribavljanja odobrenja od Odbora regulatora u skladu s člankom 23. stavkom 5. točkom (c) ~~15(3)~~ ⇒ donosi ⇐ ~~radni program~~ ⇒ programski dokument ⇐ Agencije ~~za nadolazeću godinu~~ ⇒ dvotrećinskom većinom glasova svojih članova ⇐ i dostavlja ga Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji. ~~Radni program se~~ ⇒ Programski se dokument ⇐ donosi ne dovodeći u pitanje godišnji proračunski postupak i objavljuje se;
 - ~~6.~~ Upravni odbor donosi višegodišnji program i prema potrebi ga revidira. Revizija se temelji na evaluacijskom izvješću, koje izrađuje neovisni vanjski stručnjak na zahtjev Upravnog odbora. Ti se dokumenti objavljuju.
 - (f) ~~7.~~ Upravni odbor ⇒ dvotrećinskom većinom donosi godišnji proračun Agencije i ⇐ izvršava svoje ⇒ druge ⇐ proračunske ~~ovlasti~~ ⇒ funkcije ⇐ u skladu s člancima ~~od 31. do 3521. i 24.~~ 31. do 3521. i 24.;
 - (g) ~~8.~~ Upravni odbor nakon pribavljene suglasnosti Komisije odlučuje hoće li prihvatiti bilo kakvu ostavštinu, donacije ili bespovratna sredstva iz drugih izvora Unije Zajednice ili bilo kakve dobrovoljne doprinose iz država članica ili od regulatornih tijela. U ~~mišljenju koje Upravni odbor donosi~~ donesenom na temelju članka ~~35.24~~ stavka 5. navode se izvori financiranja navedeni u ovom stavku;

- (h) ~~9. Upravni odbor~~ u suradnji s Odborom regulatora izvršava disciplinski nadzor nad ravnateljem. ⇒ Usto, u skladu sa stavkom 2., nad osobljem Agencije provodi ovlasti koje se Pravilnikom o osoblju dodjeljuju tijelu za imenovanje te ovlasti koje se Uvjetima zaposlenja ostalih službenika dodjeljuju tijelu ovlaštenom za sklapanje ugovora o radu; ⇐
- (i) ~~10. Upravni odbor prema potrebi~~ sastavlja provedbena pravila Agencije za primjenu Pravilnika o osoblju ⇒ i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju ⇐ na temelju članka ~~3928.~~ stavka 2.;
- (j) ~~11. Upravni odbor donosi~~ usvaja praktične mjere u vezi s pravom na pristup dokumentima Agencije, u skladu s člankom ~~4130.~~;
- (k) ~~12. Upravni odbor~~ donosi i objavljuje godišnje izvješće o aktivnostima Agencije na temelju nacрта godišnjeg izvješća iz članka ~~25. točke (h)~~ 17. stavka 8. te ga dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji ☒ i ☒ Revizorskom sudu, ~~Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija~~ do ~~15. lipnja~~ ⇒ 1. srpnja ⇐ svake godine. Godišnje izvješće o aktivnostima Agencije sadrži neovisni dio, odobren od strane Odbora regulatora, u vezi s regulatornim aktivnostima Agencije tijekom ☒ te ☒ ~~razmatrane~~ godine.;
- (l) ~~13. Upravni odbor~~ donosi i objavljuje vlastiti poslovnik.;

↓ novo

- (m) donosi financijska pravila koja se primjenjuju na Agenciju u skladu s člankom 36.;
- (n) donosi strategiju borbe protiv prijevара razmjernu riziku od prijevара uzimajući u obzir troškove i koristi mjera koje treba provesti;
- (o) donosi pravila za sprječavanje sukoba interesa i upravljanje sukobima interesa u odnosu na svoje članove, kao i članove Odbora za žalbe;
- (p) donosi i redovito ažurira komunikacijske i promidžbene planove iz članka 41.;
- (q) imenuje računovođu, podložno Pravilniku o osoblju i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika, koji je u potpunosti neovisan u obavljanju svojih dužnosti;
- (r) osigurava odgovarajuće postupanje na temelju nalaza i preporuka koji proizlaze iz izvješća i evaluacija unutarnje i vanjske revizije te iz istraga Europskog ureda za borbu protiv prijevара („OLAF“);
- (s) odobrava sklapanje radnih dogovora u skladu s člankom 43.
2. Upravni odbor u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju donosi odluku na temelju članka 2. stavka 1. Pravilnika o osoblju i članka 6. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika kojom se relevantne ovlasti tijela za imenovanje delegiraju ravnatelju i kojom se utvrđuju uvjeti u skladu s kojima se ta delegacija ovlasti može suspendirati. Ravnatelj je ovlašten dalje delegirati te ovlasti.
3. U iznimnim slučajevima Upravni odbor može odlukom privremeno suspendirati delegiranje ovlasti tijela za imenovanje ravnatelju, kao i ovlasti koje je ravnatelj delegirao dalje te ih izvršavati sam ili ih delegirati jednom od svojih članova ili zaposlenika koji nije ravnatelj.

Članak 21.

Godišnje i višegodišnje programiranje

1. Upravni odbor svake godine donosi programski dokument koji sadržava višegodišnje i godišnje programiranje na temelju nacrtu koji je predložio ravnatelj, uzimajući u obzir mišljenje Komisije, a u pogledu višegodišnjeg programiranja, nakon savjetovanja s Europskim parlamentom. Upravni odbor prosljeđuje taj dokument Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji najkasnije 31. siječnja svake godine.

Programski dokument postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna i prema potrebi se prilagođava na odgovarajuć način.

2. U godišnjem programu rada navode se detaljni ciljevi i očekivani rezultati, uključujući pokazatelje uspješnosti. Sadržava i opis aktivnosti koje će se financirati i podatke o ljudskim i financijskim resursima dodijeljenima za svaku aktivnost, u skladu s načelima planiranja proračuna i upravljanja proračunom po aktivnostima. Godišnji program rada usklađen je s višegodišnjim programom rada iz stavka 4. U njemu su jasno navedene zadaće koje su dodane, izmijenjene ili izbrisane u usporedbi s prethodnom financijskom godinom. Godišnje i višegodišnje programiranje obuhvaća i strategiju odnosa s trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama iz članka 43. i aktivnosti povezane s tom strategijom.

3. Upravni odbor mijenja doneseni godišnji program rada ako Agencija dobije novi zadatak.

Svaka znatna izmjena godišnjeg programa rada donosi se istim postupkom koji se primjenjuje na donošenje početnog godišnjeg programa rada. Upravni odbor može ravnatelju delegirati ovlast za donošenje izmjena godišnjeg programa rada koje nisu znatne.

4. U višegodišnjem programu rada navodi se opći strateški program, uključujući ciljeve, očekivane rezultate i pokazatelje uspješnosti. On sadržava i programiranje resursa, uključujući višegodišnji proračun i osoblje.

Programiranje resursa ažurira se svake godine. Strateški program ažurira se prema potrebi, posebno na temelju nalaza evaluacije iz članka 45.

Članak ~~22~~4.

☒ Sastav ☒ Odbora regulatora

1. Odbor regulatora ~~sastoji se od~~ ☒ čine ☒ :
 - (a) ~~viših~~ predstavnika regulatornih tijela, u skladu s člankom ~~35~~57. stavkom 1. [preinačene Direktive o električnoj energiji] i člankom 39. stavkom 1. Direktive

2009/73/EZ, i po ~~jednako~~ zamjenika po državi članici između sadašnjeg višeg osoblja tih tijela ⇒, koje imenuje nacionalno regulatorno tijelo ⇐ ;

- (b) ~~jednako~~ predstavnika Komisije bez prava glasa.

Samo jedan predstavnik po državi članici iz nacionalnog regulatornog tijela može biti primljen u Odbor regulatora.

Svako je državno regularno tijelo odgovorno za nominiranje i imenovanje zamjenika člana među svojim osobljem.

2. Odbor regulatora iz redova svojih članova izabire predsjednika i potpredsjednika. Potpredsjednik zamjenjuje predsjednika, ako potonji nije u mogućnosti obavljati svoje dužnosti. Mandat predsjednika i potpredsjednika traje dvije i pol godine i može se produljiti. Međutim, mandat predsjednika i potpredsjednika u svakom slučaju istječe kad prestanu biti članovi Odbora regulatora.

Članak 23.

Dužnosti Odbora regulatora

- ~~3.~~ Odbor regulatora ⇒ i njegovi pododbori u skladu s člankom 7. ⇐ odlučuje ~~dvotrećinskom~~ ⇒ običnom ⇐ većinom prisutnih članova, ⇒ s tim da svaki član ima jedan glas, osim u slučaju mišljenja iz stavka 5. točke (b) ovog članka koje se donosi dvotrećinskom većinom prisutnih članova ⇐.
- ~~4.~~ Odbor regulatora donosi i objavljuje svoj poslovnik kojim se detaljnije utvrđuju organizacija glasovanja, posebno uvjeti na temelju kojih jedan član može zastupati drugoga i također, prema potrebi, pravila u vezi s kvorumom. U poslovniku se mogu navesti specifične radne metode za razmatranje pitanja koja se pojavljuju u kontekstu inicijativa za regionalnu suradnju.
- ~~5.~~ Pri izvršavanju zadataka koji su mu dodijeljeni na temelju ove Uredbe i ne dovodeći u pitanje svoje članove koji djeluju u ime njihovog predmetnog regulatornog tijela, ~~O~~dbor regulatora djeluje neovisno i ne traži ili slijedi upute od bilo koje vlade države članice, Komisije ili drugog javnog ili privatnog subjekta.
- ~~6.~~ Tajničke usluge ~~O~~dboru regulatora osigurava Agencija.

~~Članak 15.~~

~~Zadaci Odbora regulatora~~

5. ~~1.~~ Odbor regulatora:
- (a) dostavlja mišljenja ravnatelju o mišljenjima, preporukama i odlukama iz članaka ~~od 3. do 11. i članka 14., 6., 7., 8. i 9. koji~~ čije se donošenje razmatraju ~~za usvajanje~~. Uz to, Odbor regulatora unutar svog područja nadležnosti daje upute ravnatelju pri izvršavanju njegovih zadataka, ⇒ osim kad je riječ o zadacima iz Uredbe 1227/2011⁴⁸. ⇐

⁴⁸ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1.).

- (b) ~~2. Odbor regulatora~~ daje mišljenje Upravnom odboru o kandidatu koji se imenuje za ravnatelja u skladu s člankom ~~20.13~~ stavkom 1. točkom (a) i člankom ~~24.16~~ stavkom 2. ~~Odbor regulatora donosi tu odluku na temelju tročetvrtinske većine svojih članova.~~
- (c) ~~3. Odbor regulatora~~ u skladu s člankom ~~20.~~ stavkom 1. točkom (e)~~13(5)~~ i člankom ~~25. točkom (f)17(6)~~ i u skladu s privremenim nacrtom procjene ~~prednacrtom proračuna~~ koji je utvrđen u skladu s člankom ~~33. stavcima od 1. do 3.23(1)~~, odobrava radni program Agencije za sljedeću godinu i svake godine do 1. rujna ga predlaže Upravnom odboru za usvajanje.
- (d) ~~4. Odbor regulatora~~ odobrava neovisni dio o regulatornim aktivnostima godišnjeg izvješća u skladu s člankom ~~20. stavkom 1. točkom (k)13. stavkom 12.~~ i člankom ~~25.17 stavkom 8. točkom (h).~~
6. ~~5.~~ Europski parlament može pozvati, u isto vrijeme potpuno poštujući njegovu neovisnost, predsjednika Odbora regulatora ili njegova zamjenika da daju izjavu pred nadležnim odborom i odgovore na pitanja članova odbora.

Članak ~~2416.~~

Ravnatelj

1. Agencijom upravlja njezin ravnatelj, koji djeluje u skladu sa smjernicama iz ~~druge rečenice~~ članka ~~23. stavka 5. točke (a) 15. stavka 1.~~ i, ako je tako predviđeno ovom Uredbom, mišljenjima Odbora regulatora. Ne dovodeći u pitanje uloge koje imaju Upravni odbor i Odbor regulatora u vezi sa zadaćama ravnatelja, ravnatelj neće zahtijevati niti slijediti nikakve upute bilo koje vlade, ~~Komisije~~ ⇒ institucija Unije ⇐ ili bilo koje drugog javnog ili privatnog subjekta ⇒ ili osobe. Ravnatelj odgovara Upravnom odboru. Ravnatelj može prisustvovati sastancima Odbora regulatora kao promatrač. ⇐
2. Ravnatelja po povoljnom mišljenju Odbora regulatora imenuje Upravni odbor s liste od najmanje tri kandidata koje je predložila Komisija, na temelju postignuća te znanja i iskustva relevantnih za energetski sektor; i nakon ⇒ otvorenog i transparentnog postupka odabira ⇐ ~~javnog poziva za iskaz interesa~~. Kandidata kojeg odabere Upravni odbor nadležni odbor Europskog parlamenta može prije imenovanja pozvati radi davanja izjave i odgovaranja na pitanja njegovih članova. ⇒ Za potrebe sklapanja ugovora s ravnateljem Agenciju zastupa predsjednik Upravnog odbora. ⇐
3. Mandat ravnatelja traje pet godina. Tijekom devet mjeseci prije kraja tog razdoblja, Komisija obavlja vrednovanje. Tijekom vrednovanja Komisija posebno provjerava:
 - (a) rezultate ravnatelja;
 - (b) dužnosti i zahtjeve Agencije u narednim ~~sljedećim~~ godinama.

~~Vrednovanje u vezi s točkom (b) izvodi se uz pomoć neovisnog vanjskog stručnjaka.~~
4. Upravni odbor može na prijedlog Komisije, nakon savjetovanja i detaljnog razmatranja vrednovanja i mišljenja Odbora regulatora o tom vrednovanju i samo u onim slučajevima kad se to može opravdati zadaćama i zahtjevima Agencije, jedan put produljiti mandat ravnatelja na razdoblje od najviše ~~tri~~ ⇒ pet ⇐ ~~godina~~. ⇒ Ravnatelj kojem je produljen mandat ne može na kraju produljenog razdoblja sudjelovati u drugom postupku odabira za isto radno mjesto. ⇐
5. Upravni odbor obavještava Europski parlament da namjerava produljiti ravnateljev mandat. U roku od mjesec dana prije produljenja njegovog mandata, nadležni odbor

Europskog parlamenta može pozvati ravnatelja radi davanja izjave i odgovaranja na pitanja njegovih članova.

6. Ako mandat ravnatelja nije produljen, on ostaje na dužnosti do imenovanja njegova nasljednika.
7. Ravnatelja se može ukloniti s dužnosti samo po odluci Upravnog odbora, nakon što je dobio povoljno mišljenje Odbora regulatora. Upravni odbor donosi tu odluku na temelju troćetvrtinske ⇒ dvotrećinske ⇐ većine svojih članova.
8. Europski parlament i Vijeće mogu pozvati ravnatelja da podnese izvješće o obavljanju svojih dužnosti. Europski parlament također može pozvati ravnatelja radi davanja izjave pred nadležnim odborom i odgovaranja na pitanja članova njegova odbora.

Članak 2547.

Zadaće ravnatelja

Ravnatelj:

- (a) ~~1. Ravnatelj~~ zastupa Agenciju i odgovoran je za njezino svakodnevno upravljanje.
- (b) ~~2. Ravnatelj~~ priprema rad Upravnog odbora. Sudjeluje, bez prava glasa, u radu Upravnog odbora. ⇒ Odgovoran je za provođenje odluka Upravnog odbora; ⇐
- (c) ~~3. Ravnatelj~~ ⇒ sastavlja ⇐, donosi i objavljuje mišljenja, preporuke i odluke. Mišljenja, preporuke i odluke iz članaka od 3. do 11. i članka 14. 5., 6., 7., 8. i 9. ⇒ donose se samo ako ⇐, ~~koji~~ su dobili pozitivno mišljenje Odbora regulatora.
- (d) ~~4. Ravnatelj~~ odgovoran je za provođenje godišnjeg radnog programa Agencije pod vodstvom Odbora regulatora i pod upravnom kontrolom Upravnog odbora.
- (e) ~~5. Ravnatelj~~ poduzima potrebne mjere kako bi osigurao funkcioniranje Agencije u skladu s ovom Uredbom, posebno ~~osebite~~ što se tiče donošenja unutarnjih upravnih uputa i objave obavijesti.
- (f) ~~6. Ravnatelj~~ svake godine priprema nacrt radnog programa Agencije za sljedeću godinu te ga ⇒, nakon što Upravni odbor donese nacrt, ⇐ podnosi Odboru regulatora, Europskom parlamentu i Komisiji do ~~30. lipnja tekuće~~ ⇒ 31. siječnja ⇐ svake godine. ⇒ Ravnatelj je odgovoran za provedbu programskog dokumenta i izvješćivanje Upravnog odbora o njegovoj provedbi; ⇐
- (g) ~~7. Ravnatelj~~ sastavlja privremeni nacrt procjene ~~prednacrt proračuna~~ za Agenciju u skladu s člankom ~~33. 23~~ stavkom 1. i provodi proračun Agencije u skladu s člancima ~~kom 34. i 35 24.~~
- (h) ~~8. Svake godine ravnatelj~~ svake godine priprema ⇒ i podnosi Upravnom odboru ⇐ nacrt godišnjeg izvješća koji uključuje ~~koji sadrži~~ neovisni dio o regulatornim aktivnostima Agencije te dio o financijskim i administrativnim pitanjima.

↓ novo

- (i) priprema akcijski plan na temelju zaključaka iz izvješća i evaluacija unutarnje ili vanjske revizije, kao i istraga Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) te o napretku izvješćuje Komisiju dva puta godišnje, a Upravni odbor redovito;
- (j) odgovoran je za odlučivanje je li, radi obavljanja zadaća Agencije na učinkovit i djelotvoran način, potrebno osnovati jedan lokalni ured ili više njih u jednoj državi članici ili više njih. Za donošenje odluke o osnivanju lokalnog ureda potrebna je prethodna suglasnost Komisije, Upravnog odbora i predmetnih država članica. U toj se odluci navodi opseg aktivnosti koje taj lokalni ured obavlja tako da se izbjegavaju nepotrebni troškovi i udvostručavanje administrativnih funkcija Agencije.
-

↓ 713/2009 (prilagođeno)

Članak ~~2618~~

Osnivanje i sastav Odbora za žalbe

↓ novo

1. Agencija osniva Odbor za žalbe.
-

↓ 713/2009 (prilagođeno)
⇒ novo

2. ~~U~~ Odbor za žalbe ~~sastoji se od~~ čini šest članova i šest zamjenika odabranih među sadašnjim ili bivšim višim osobljem nacionalnih regulatornih tijela, tijela za tržišno natjecanje ili drugih nacionalnih institucija ili institucija ~~Zajednice~~ Unije s odgovarajućim iskustvom u energetsom sektoru. Odbor za žalbe imenuje svog predsjednika. ~~Odbor za žalbe donosi odluke na temelju kvalificirane većine s najmanje četiri od šest članova. Odbor za žalbe sastaje se kad je to potrebno.~~

~~2.~~ Članove Odbora za žalbe nakon javnog poziva za iskaz interesa formalno imenuje Upravni odbor na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Odborom regulatora.

3. ~~U~~ Odbor za žalbe donosi i objavljuje svoj poslovnik. ⇒ U tom su poslovniku detaljno utvrđeni mehanizmi kojima su uređeni organizacija i funkcioniranje Odbora za žalbe i pravila primjenjiva na žalbe pred Odborom, u skladu s člankom 29. Odbor za žalbe dostavlja Komisiji nacrt svojeg poslovnika. Komisija daje mišljenje o nacrtu poslovnika u roku od tri mjeseca od dana njegova primitka. Odbor za žalbe donosi i objavljuje poslovnik u roku od dva mjeseca od primitka mišljenja Komisije. Komisiju se obavješćuje o svim naknadnim znatnim izmjenama poslovnika. Komisija potom daje mišljenje o tim izmjenama.

Proračun Agencije sadržava zasebnu proračunsku liniju iz koje se financira funkcioniranje tajništva Odbora za žalbe. ⇐

4. Odbor za žalbe donosi odluke na temelju kvalificirane većine s najmanje četiri od šest članova. Odbor za žalbe sastaje se kad je to potrebno.

Članak 27.

Članovi Odbora za žalbe

1. ~~3.~~ Mandat članova Odbora za žalbe traje pet godina. Taj mandat se može jednom produljiti.
2. Članovi Odbora za žalbe neovisni su pri odlučivanju. Ne obvezuju ih nikakve upute. Ne obavljaju nikakve druge dužnosti u Agenciji, Upravnom odboru, ~~ili~~ Odboru regulatora ili bilo kojoj radnoj skupini Agencije. Član Odbora za žalbe se za vrijeme trajanja mandata ne uklanja s položaja, osim ako ga se proglašuje krivim za tešku povredu dužnosti i ako Upravni odbor nakon savjetovanja s Odborom regulatora donese takvu odluku.

Članak 28.

Izuzeće i prigovor u pogledu Odbora za žalbe

1. ~~4.~~ Članovi Odbora za žalbe ne sudjeluju u žalbenim postupcima, ako u njima imaju bilo kakav osobni interes ili ako su prethodno bili uključeni u postupak kao predstavnici jedne od stranaka u postupku ili ako su sudjelovali u odlukama koje su predmet žalba.
2. ~~5.~~ Ako iz jednog od razloga navedenih u stavku ~~41.~~ ili iz bilo kojeg drugog razloga član Odbora za žalbe smatra da netko od ostalih članova ne bi smio sudjelovati u žalbenom postupku, o tome obavještava Odbor za žalbe. Svaka stranka u žalbenom postupku može prigovoriti sudjelovanju člana Odbora za žalbe na temelju obrazloženja iz stavka ~~41.~~ ako sumnja da je pristran. Takav prigovor je nedopušten, ako se temelji na državljanstvu člana ili ako je stranka koja prigovara žalbenom postupku, iako svjesna razloga prigovora, poduzela postupovni korak u žalbenom postupku koji nije prigovor na sastav Odbora za žalbe.
3. ~~6.~~ Odbor za žalbe odlučuje o mjerama koje treba poduzeti u slučajevima navedenima u staccima ~~1. i 2.4. i 5.~~ bez sudjelovanja dotičnog člana. U smislu donošenja te odluke, dotičnog člana u odboru za žalbe zamjenjuje njegov/njezin zamjenik. Ako se zamjenik nađe u sličnoj situaciji, predsjednik imenuje zamjenika između raspoloživih zamjenika.
4. ~~7.~~ Članovi odbora za žalbe se obvezuju da će djelovati neovisno i u javnom interesu. U tom smislu daju pisanu izjavu o obvezama i pisanu izjavu o interesima iz kojih je razvidno da ne postoje nikakvi interesi koji bi utjecali na njihovu neovisnost ili bilo kakve izravne ili neizravne interese. Te se izjave javno objavljuju jednom godišnje.

↓ 713/2009 (prilagođeno)
 novo

Članak ~~2919~~

~~Žalbe~~ Odluke protiv kojih se može podnijeti žalba

1. Svaka fizička ili pravna osoba, uključujući nacionalna regulatorna tijela, može se žaliti na odluke iz članka od 4. do 14. ~~7., 8. ili 9.~~ ⇒ ove Uredbe i iz članka 12. stavka 6. Uredbe (EU) br. 347/2013, kao i iz članka 9. stavka 11. Uredbe Komisije (EU) 2015/1222, ⇐ upućene toj osobi, ili na odluku koja je se izravno i osobno tiče, iako je upućena drugoj osobi.
2. Žalba se zajedno s obrazloženjem ~~presude~~ podnosi Agenciji u pisanom obliku u roku od dva mjeseca od ~~dana~~ kad je dotična osoba bila obaviještena o odluci ili, ako nema takve obavijesti, u roku od dva mjeseca od dana kad je Agencija objavila svoju odluku. Odbor za žalbe odlučuje o žalbi u roku od ~~dva~~ ⇒ četiri ⇐ mjeseca od podnošenja žalbe.
3. Žalba koja je podnesena u skladu sa stavkom 1. nema suspenzivni učinak. Međutim, Odbor za žalbe može, ako smatra da okolnosti tako zahtijevaju, suspendirati primjenu osporavane odluke.
4. Ako je žalba dopuštena, Odbor za žalbe ispituje je li utemeljena. Odbor poziva stranke koliko je često potrebno u žalbenom postupku da podnesu primjedbe na obavijesti koje je sam izdao ili na priopćenja od drugih stranaka u žalbenom postupku, unutar određenih vremenskih rokova. Stranke u žalbenim postupcima imaju pravo na usmeno ~~na~~ izlaganje ~~a~~.
5. Odbor za žalbe može, ~~u skladu s ovim člankom,~~ izvršiti ovlasti koje ima u nadležnosti Agencije ili može predati slučaj nadležnom tijelu Agencije. Nadležno tijelo Agencije je obvezano odlukom Odbora za žalbe.
6. ~~7.~~ Agencija objavljuje odluke Odbora za žalbe.

~~Članak 20.~~

~~Postupci pred Prvostupanjskim sudom i Sudom~~

1. ~~U skladu s člankom 230. Ugovora, pred Prvostupanjskim sudom ili Sudom može se pokrenuti postupak radi osporavanja odluke koju je donio Odbor za žalbe ili, u slučaju kad Odbor za žalbe nije nadležan, Agencija.~~
2. ~~U slučaju da Agencija ne donese odluku, postupak zbog propuštanja donošenja odluke može se pokrenuti pred Prvostupanjskim sudom ili Sudom EZ-a u skladu s člankom 232. Ugovora.~~
3. ~~Agencija poduzima potrebne mjere za izvršenje presude Prvostupanjskog suda ili Suda EZ-a.~~

↓ novo

Članak 30.

Radne skupine

1. Ako je opravdano, Upravni odbor može osnovati radne skupine, posebno radi pružanja podrške ravnatelju u obavljanju regulatornih poslova i Odboru regulatora u pogledu regulatornih pitanja.

2. Radne su skupine po potrebi sastavljene od stručnjaka iz osoblja Agencije, nacionalnih regulatornih tijela i Komisije. Agencija ne snosi troškove sudjelovanja stručnjaka iz osoblja nacionalnih regulatornih tijela u radnim skupinama Agencije.
 3. Upravni odbor donosi i objavljuje interni poslovnik o radu stručnih skupina.
-

↓ 713/2009 (prilagođeno)

POGLAVLJE ~~IV.~~ III.

~~FINANCIJSKE ODREDBE~~ **DONOŠENJE I STRUKTURA PRORAČUNA**

Članak ~~31~~ 21

Struktura ~~Proračuna~~ **Agencije**

1. Ne dovodeći u pitanje druge izvore ~~Prihodi~~ Agencije sačinjeni su ~~osobito se sastoje~~ od sljedećeg:
 - (a) ~~subvencija~~ doprinosa Unije ~~Zajednice, iz općeg proračuna Europske unije (Odjel Komisije);~~
 - (b) pristojbi plaćenih Agenciji u skladu s člankom ~~32~~ 22 ;
 - (c) svih dobrovoljnih priloga država članica ili regulatornih tijela iz članka 20. stavka 1. točke (g) ~~13. stavka 8.~~ ;
 - (d) ostavština, donacija ili bespovratnih sredstava iz članka 20. stavka 1. točke (g) ~~13. stavka 8.~~
 2. Rashodi Agencije ~~obuhvaćaju~~ uključuju osoblje, administraciju, infrastrukturu i operativne troškove.
 3. Prihodi i rashodi Agencije moraju biti uravnoteženi.
 4. Na temelju svih prihoda i rashoda Agencije, za svaku proračunsku godinu koja se podudara s kalendarskom godinom pripremaju se predviđanja koja se unose u njezin proračun.
-

↓ 713/2009

Članak ~~32~~ 22

Pristojbe

↓ 347/2013 članak 20.

1. Agenciji se plaćaju pristojbe za zahtjeve za izuzeće u skladu s člankom ~~11.9. stavkom 1.~~ i za odluke o prekograničnoj raspodjeli troškova koje donosi Agencija u skladu s člankom 12. Uredbe (EU) br. 347/2013 ~~Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu~~⁴⁹.

↓ 713/2009 (prilagođeno)

⇒ novo

2. Pristojbe iz stavka 1. određuje Komisija.

Članak ~~3323.~~

Određivanje proračuna

1. ~~Do 15. veljače~~ Svake godine, ravnatelj sastavlja privremeni nacrt procjene ~~prednacrt proračuna~~ koji uključuje operativne troškove i program rada koji se predviđa za sljedeću financijsku godinu i šalje ga ~~taj prednacrt proračuna~~ Upravnom odboru, zajedno s popisom privremenih stavki.
2. Upravni odbor svake godine, na temelju privremenog nacrta procjene ~~prednacrt proračuna~~ koji priprema ravnatelj, ~~radi~~ donosi privremeni nacrt procjene prihoda i rashoda Agencije za sljedeću financijsku godinu.
3. ~~Te~~ Privremeni nacrt procjene, uključujući nacrt plana radnih mjesta, Upravni odbor dostavlja Komisiji do 31. siječnja svake godine ~~31. ožujka~~. Prije donošenja procjene, nacrt koji priprema ravnatelj šalje se Odboru regulatora, koji može dati obrazloženo mišljenje o nacrtu.
4. Komisija procjenu iz stavka ~~2.1.~~ šalje Europskom parlamentu i Vijeću (~~proračunsko tijelo~~), zajedno s ~~pred~~ nacrtom općeg proračuna ~~Europske Unije~~.
5. Komisija na temelju nacrta procjene unosi u ~~pred~~ nacrt općeg proračuna ~~Europske Unije~~ procjene ~~predviđanja~~ koja smatra potrebnima u pogledu plana radnih mjesta i iznosa potpore koja tereti opći proračun ~~Europske Unije~~ u skladu s člankom 313. i narednim člancima ~~272.~~ Ugovora.
6. Vijeće u funkciji ~~p~~proračunskog tijela ~~o~~ donosi plan radnih mjesta za Agenciju.
7. Upravni odbor donosi ~~sastavlja~~ proračun Agencije. Postaje konačan nakon završnog donošenja općeg proračuna ~~Europske Unije~~. Po potrebi se shodno tome prilagođava.
8. Sve izmjene proračuna, uključujući plan radnih mjesta, donose se prema istom postupku.
9. ~~U~~ Upravni odbor bez odlaganja obavješćuje ~~proračunsko tijelo~~ proračunsko tijelo ako namjerava provesti bilo koji projekt koji može imati znatne financijske implikacije za financiranje proračuna Agencije, osobito projekte u vezi s imovinom ~~kao što su~~

⁴⁹ ~~SL L 115, 25.4.2013., str. 39.~~

~~iznajmljivanje ili kupnja zgrada~~. Upravni odbor također obavješćuje ~~Komisiju~~ Komisiju o svojoj namjeri. Ako bilo koji ogranak proračunskog tijela namjerava izdati mišljenje, o tome obavješćuje ~~Agenciju~~ Agenciju u roku dva tjedna od primitka obavijesti o projektu. U izostanku odgovora, Agencija može nastaviti s planiranim projektom.

Članak 34~~24~~

Provedba i kontrola proračuna

1. Ravnatelj djeluje kao osoba koja izdaje ovlaštenja i izvršava proračun Agencije.
2. Računovođa Agencije do 1. ožujka nakon završetka svake financijske godine, prosljeđuje računovođi Komisije i Revizorskom sudu privremene račune, uz izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju tijekom financijske godine. Računovođa Agencije također šalje izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju Europskom parlamentu i Vijeću do 31. ožujka sljedeće godine. Računovođa Komisije tada konsolidira privremene račune institucija i decentraliziranih tijela u skladu s ~~člankom 147. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća~~ ⁵⁰ ~~člankom 128. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi primjenjivoj na opći proračun Europskih zajednica~~ ⁵¹ („Financijska uredba“).

Članak 35.

~~☒~~ Financijsko izvještavanje i razrješnica ~~☒~~

1. ~~☒~~ Računovođa Agencije šalje privremene financijske izvještaje za financijsku godinu (godina N) računovođi Komisije i Revizorskom sudu do 1. ožujka sljedeće financijske godine (godina N + 1). ~~☒~~
2. ~~☒~~ Agencija šalje izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju za godinu N Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu do 31. ožujka godine N + 1. ~~☒~~
3. Računovođa Komisije do 31. ožujka ~~☒~~ godine N + 1 ~~☒~~ ~~nakon završetka svake financijske godine~~ prosljeđuje privremene račune Agencije ~~uz izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju tijekom financijske godine~~ Revizorskom sudu. Izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju tijekom financijske godine se također prosljeđuju Europskom parlamentu i Vijeću.
4. Nakon što dobije primjedbe Revizorskog suda o privremenim računima Agencije ~~☒~~ za godinu N ~~☒~~ u skladu s odredbama članka ~~129.~~ ~~☒~~ 148. ~~☒~~ Financijske uredbe, ~~☒~~ računovođa ~~☒~~ ~~ravnatelj~~ na vlastitu odgovornost sastavlja završne račune Agencije ~~☒~~ za tu godinu. Ravnatelj ih ~~☒~~ ~~iz~~ dostavlja ~~ih~~ Upravnom odboru kako bi dobio njegovo mišljenje.
5. Upravni odbor donosi mišljenje o završnim računima Agencije ~~☒~~ za godinu N ~~☒~~ .
6. ~~Ravnatelj~~ ~~☒~~ Računovođa Agencije ~~☒~~ šalje završne račune ~~☒~~ za godinu N ~~☒~~, zajedno s mišljenjem Upravnog odbora, Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i

⁵⁰ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

⁵¹ ~~SL L 248, 16.9.2002., str. 1.~~

- Revizorskom sudu do 1. srpnja godine N+1 ~~nakon zaključivanja financijske godine.~~
7. Završni računi se objavljuju u *Službenom listu Europske unije* do 15. studenoga godine N+1 .
 8. Ravnatelj šalje Revizorskom sudu odgovore na njegove primjedbe do 30. rujna godine N+1 ~~15. listopada~~. Također šalje preslik tog odgovora Upravnom odboru i Komisiji.
 9. Na zahtjev Europskog parlamenta ~~i u skladu s člankom 146. stavkom 3. Financijske uredbe~~ ravnatelj dostavlja sve informacije koje su potrebne za neometanu primjenu postupka za zaključenje ~~predmetne financijske~~ godine N u skladu s člankom 109. stavkom 3. Delegirane Uredbe Komisije (EU) br. 1271/2013 .
 10. Europski parlament na preporuku Vijeća, koje odlučuje kvalificiranom većinom, prije 15. svibnja godine N + 2, daje razrješenje ravnatelju za izvršenje proračuna za financijsku godinu N.

Članak 36~~25~~

Financijska pravila

Financijska pravila koja se primjenjuju na Agenciju donosi ~~sastavlja~~ Upravni odbor nakon savjetovanja s Komisijom. Ta pravila mogu odstupati od Delegirane Uredbe Komisije (EU) br. 1271/2013 Uredbe (EZ, Euratom) br. 2343/2002 ako određene operativne potrebe za funkcioniranje Agencije to zahtijevaju i samo uz prethodnu suglasnost Komisije.

Članak 26

Mjere protiv prijevara

- ~~1. U svrhu borbe protiv prijevara, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti, odredbe Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF)⁵² primjenjuju se na Agenciju bez ograničenja.~~
- ~~2. Agencija pristupa Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica u vezi s internim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF)⁵³ i odmah donosi odgovarajuće odredbe za cijelo osoblje Agencije.~~
- ~~3. Odluke o financiranju te sporazumi i provedbeni instrumenti koji iz njih proizlaze izričito propisuju da Revizorski sud i OLAF mogu, prema potrebi, na licu mjesta izvršiti provjere nad korisnicima novca koji dodjeljuje Agencija kao i osoblja koje je odgovorno za dodjelu tog novca.~~

⁵² SL L 136, 31.5.1999., str. 1.

⁵³ SL L 136, 31.5.1999., str. 15.

Članak 37.

Borba protiv prijevара

1. Radi lakše borbe protiv prijevара, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti navedenih u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013⁵⁴, u roku od šest mjeseci otkad započne s radom Agencija pristupa Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. o unutarnjim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i donosi odgovarajuće odredbe na temelju predloška iz Priloga tome Sporazumu.
2. Revizorski sud ovlašten je za provođenje revizija na licu mjesta, kao i na temelju dokumenata, svih korisnika bespovratnih sredstava, izvođača i podizvođača koji su od Agencije primili sredstva Unije.
3. OLAF smije provoditi istrage, uključujući provjere na licu mjesta i inspekcije, kako bi se utvrdilo postoji li prijevара, korupcija ili druga nezakonita aktivnost kojom se ugrožavaju financijski interesi Unije u vezi s bespovratnim sredstvima ili ugovorom koji je financirala Agencija u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁵⁵.
4. Ne dovodeći u pitanje stavke 1., 2. i 3., sporazumi o suradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, ugovori, sporazumi o bespovratnim sredstvima i odluke Agencije o bespovratnim sredstvima sadržavaju odredbe kojima se Revizorskom sudu i OLAF-u daje izričita ovlast za provođenje revizija i istraga iz ovog članka u skladu s njihovim odgovarajućim nadležnostima.

POGLAVLJE V.

OPĆE ☒ I ZAVRŠNE ☒ ODREDBE

Članak ~~3827~~

Privilegije i imuniteti ⇌ i sporazum o sjedištu ⇌

⁵⁴ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF), SL L 248, 18.9.2013., str. 1.–22.

⁵⁵ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti, SL L 292, 15.11.1996., str. 2.–5.

1. Na Agenciju se primjenjuje Protokol o privilegijama i imunitetima Europskih zajednica.
-

↓ novo

2. Potrebni dogovori o smještaju Agencije u državi članici domaćinu te objekti i oprema koje ta država članica daje na raspolaganje te posebna pravila koja se u državi članici domaćinu primjenjuju na ravnatelja, članove Upravnog odbora, osoblje Agencije i članove njihovih obitelji utvrđuju se sporazumom o sjedištu između Agencije i države članice u kojoj se sjedište nalazi. Taj se sporazum sklapa nakon dobivanja odobrenja Upravnog odbora.
-

↓ 713/2009 (prilagođeno)

Članak ~~39.28~~

Osoblje

1. Na cjelokupno osoblje Agencije, uključujući njezina ravnatelja, primjenjuju se Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije („Pravilnik o osoblju”), Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europske unije („Uvjeti zaposlenja”) i pravila koja su zajednički usvojile institucije ~~Europske~~ Unije ~~zajednice~~ u smislu primjene Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja.
2. Upravni odbor, u dogovoru s Komisijom, donosi odgovarajuća provedbena pravila, u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju.
3. U pogledu svog osoblja, Agencija izvršava ovlasti koje joj je dodijelilo tijelo za imenovanje putem Pravilnika o osoblju i ovlasti da sklapa ugovore putem Uvjeta zaposlenja.
4. Upravni odbor može donijeti odredbe na temelju kojih se nacionalni stručnjaci iz država članica mogu privremeno premjestiti u Agenciju.

Članak ~~40.29~~

Odgovornost Agencije

↓ novo

1. Ugovorna odgovornost Agencije uređena je pravom primjenjivim na dotični ugovor. Svaka odredba o arbitraži sadržana u ugovoru koji je sklopila Agencija podliježe nadležnosti Suda Europske unije.

↓ 713/2009 (prilagođeno)

2. ~~1.~~ U slučaju izvanugovorne odgovornosti, Agencija u skladu s općim načelima koja su zajednička zakonodavstvima država članica, nadoknađuje svaku štetu koju prouzroči sama ili ju prouzroči njezino osoblje pri izvršavanju svojih dužnosti.
3. Sud Europske unije ima nadležnost u ~~svim sporovima~~ sporovima ~~za koje popravljaju takvih~~ naknadu štete iz stavka 2. .
4. ~~2.~~ Osobna financijska i disciplinska odgovornost agencijskog osoblja prema Agenciji je uređena odgovarajućim odredbama koje se primjenjuju na osoblje Agencije.

Članak 41~~30~~.

~~Pristup dokumentima~~ Transparentnost i komunikacija

1. Na dokumente Agencije primjenjuje se Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ~~od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije~~⁵⁶.
2. Upravni odbor donosi praktične mjere za primjenu Uredbe (EZ) br. 1049/2001 ~~do 3. ožujka 2010.~~
3. Odluke koje Agencija donese u skladu s člankom 8. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 mogu biti predmet pritužbi Europskom ombudsmanu ili postupaka pred Sudom, u skladu s člankom 228. ~~195.~~ odnosno 263. ~~230.~~ Ugovora.

↓ novo

4. Obrada osobnih podataka koju obavlja Agencija podliježe primjeni Uredbe (EZ) br. 45/2001⁵⁷. Upravni odbor utvrđuje mjere kojima Agencija primjenjuje Uredbu (EZ) br. 45/2001, uključujući one o imenovanju službenika za zaštitu podataka Agencije. Te se mjere utvrđuju nakon savjetovanja s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka.
5. Agencija može na vlastitu inicijativu sudjelovati u komunikacijskim aktivnostima u području svoje nadležnosti. Raspodjelom resursa komunikacijskim aktivnostima ne ugrožava se učinkovito izvršavanje zadaća iz članaka od 3. do 14. Komunikacijske aktivnosti izvršavaju se u skladu s relevantnim komunikacijskim i promidžbenim planovima koje je donio Upravni odbor.

Članak 42.

Zaštita klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka

⁵⁶ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

⁵⁷ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

1. Agencija donosi svoja sigurnosna pravila koja su ekvivalentna sigurnosnim pravilima Komisije za zaštitu klasificiranih podataka Europske unije („EUCI”) i osjetljivih neklasificiranih podataka, među ostalim, odredbe za razmjenu, obradu i čuvanje takvih podataka, kako je utvrđeno u odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443⁵⁸ i 2015/444⁵⁹.
2. Agencija može odlučiti i da se odluke Komisije iz stavka 1. primjenjuju s nužnim izmjenama. Sigurnosna pravila Agencije među ostalim obuhvaćaju odredbe u pogledu razmjene, obrade i čuvanja klasificiranih podataka Europske unije i osjetljivih neklasificiranih podataka.

↓ 713/2009 (prilagođeno)

~~Članak 4334~~

~~Sudjelovanje trećih zemalja~~ ☒ Sporazumi o suradnji ☒

1. U Agenciji mogu sudjelovati treće zemlje koje su sa ☒ Unijom ☒ Zajednicom sklopile sporazume pri čemu ☒ i koje ☒ su usvojile i primjenjuju pravo ☒ Unije ☒ Zajednice u području energetike i ~~ako je primjereno~~, u područjima okoliša i tržišnog natjecanja.
2. U skladu s odgovarajućim odredbama ovih sporazuma, određuju se pravila kojima se utvrđuju, osobito, priroda, opseg i postupovni aspekti uključenja tih zemalja u rad Agencije, uključujući odredbe u vezi s financijskim doprinosima i osobljem.

↓ novo

3. Upravni odbor donosi strategiju za odnose s trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama za koje je nadležna Agencija. Komisija osigurava da Agencija djeluje u okviru svojih ovlasti i postojećeg institucionalnog okvira sklapanjem odgovarajućeg radnog dogovora s ravnateljem Agencije.

~~Članak 32~~

~~Odbor~~

- ~~1. Komisiji pomaže odbor.~~
- ~~2. Prilikom pozivanja na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5.a stavci od 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ uzimajući u obzir odredbe njezina članka 8.~~

⁵⁸ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

⁵⁹ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

Članak ~~4433~~.

Dogovori u vezi s jezikom

1. Na Agenciju se primjenjuju odredbe Uredbe Vijeća br. 1. ~~od 15. travnja 1958. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici~~⁶⁰
2. Upravni odbor odlučuje o unutarnjim dogovorima u vezi s jezikom za Agenciju.
3. Usluge prevođenja koje su potrebne za rad Agencije osigurava Prevoditeljski centar za tijela Europske unije.

~~POGLAVLJE VI.~~

~~ZAVRŠNE ODREDBE~~

Članak ~~4534~~.

Vrednovanje

1. ⇒ Najkasnije [*Ured za publikacije: pet godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe, Ured za publikacije unosi točan datum*], a zatim svakih pet godina, ⇐ Komisija s pomoću neovisnog vanjskog stručnjaka provodi vrednovanje ⇒ za ocjenjivanje učinka Agencije s obzirom na njezine ciljeve, mandat i zadaće. Poseban naglasak vrednovanja na mogućnosti je izmjena mandata Agencije i na financijskim učincima tih izmjena ⇐ ~~aktivnosti Agencije. Ta ocjena uključuje postignute rezultate i radne metode Agencije, u vezi s njezinim ciljevima, mandatom i zadaćama koji su definirani u ovoj Uredbi i u njezinim godišnjim radnim programima. Ocjena se temelji na opsežnom savjetovanju u skladu s člankom 10.~~

2. Ako Komisija smatra da daljnje postojanje Agencije više nije opravdano s obzirom na ciljeve, mandat i zadaće koji su joj dodijeljeni, ona može predložiti da se ova Uredba u skladu s tim izmijeni ili stavi izvan snage.

⁶⁰ Uredba Vijeća br. 1. od 15. travnja 1958. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL 17, 6.10.1958., str. 385.).

↓ 713/2009 (prilagođeno)

⇒ novo

3. ~~2.~~ Komisija podnosi nalaze vrednovanja ~~ocjenu~~ iz stavka 1. i svoje zaključke Europskom parlamentu, Vijeću i Odboru regulatora Agencije. ⇒ Nalaze vrednovanja trebalo bi javno objaviti Odbor regulatora izdaje preporuke u vezi s promjenama te Uredbe, Agencije i njezinih radnih metoda Komisiji, koja ih zajedno s vlastitim mišljenjem kao i svakim odgovarajućim prijedlogom dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.
4. ~~Komisija prvu ocjenu predstavlja Europskom parlamentu i Vijeću do tri godine nakon što prvi ravnatelj preuzme svoju dužnost. Komisija naknadno predstavlja vrednovanje ocjenu~~ Europskom parlamentu i Vijeću najmanje svaki ~~četiri~~ pet godina ~~e~~.

↓ novo

Članak 46.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 713/2009 stavlja se izvan snage.

Upućivanja na Uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II.

↓ 713/2009 (prilagođeno)

Članak 47~~35~~

Stupanje na snagu i prijelazne mjere

~~1.~~ Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

~~2. Članci od 5. do 11. primjenjuju se od 3. ožujka 2011.~~

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Agenciji Europske unije za suradnju energetske regulatora

1.2. Odgovarajuća područja politike u strukturi ABM/ABB⁶¹

Područje politike: ENERGETIKA

Aktivnost: 32.02 Konvencionalna i obnovljiva energija

1.3. Vrsta prijedloga/inicijative

- Prijedlog/inicijativa odnosi se na **ново djelovanje**
- Prijedlog/inicijativa odnosi se na **ново djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja**⁶²
- Prijedlog/inicijativa odnosi se na **produženje postojećeg djelovanja**
- Prijedlog/inicijativa odnosi se na **djelovanje koje je preusmjereno na novo djelovanje**

1.4. Ciljevi

1.4.1. Višegodišnji strateški ciljevi Komisije na koje se odnosi prijedlog/inicijativa

U Strateškom planu Europske komisije za 2016. – 2020. utvrđeni su njezini višegodišnji strateški ciljevi do kraja desetljeća. U okviru Strateškog plana postojeći prijedlog odnosi se na „opći cilj A.: A. Novi poticaj za zapošljavanje, rast i ulaganja”.

Reformiranjem institucijskog okvira na koji se naslanja funkcioniranje europskih energetske tržišta za njih osiguravamo odgovarajuće mehanizme upravljanja, koji su potrebni kako bi se svačije energetske potrebe mogle ispuniti na održiv i konkurentan način.

Kako bi sve povezanije energetske tržište moglo djelotvorno funkcionirati, potrebni su odgovarajući forumi odlučivanja na kojima bi se okupljali nacionalni regulatori. Integracija europskog energetske tržišta neodvojiva je od uloge ACER-a u ispunjavanju prethodno navedenog i osiguravanja resursa koji su mu potrebni za ispunjavanje zadaća koje su mu dodijeljene.

1.4.2. Posebni ciljevi i odgovarajuće aktivnosti u okviru strukture ABM/ABB

Odgovarajuće aktivnosti u okviru strukture ABM/ABB

Inicijativa se vodi pod naslovom proračuna 32 02 10: Agencija za suradnju energetske regulatora (ACER)

Posebni cilj br.

⁶¹ ABM: Activity-Based Management (upravljanje po djelatnostima) – ABB: Activity-Based Budgeting (priprema proračuna na temelju djelatnosti).

⁶² Kako je navedeno u članku 54. stavku 2. točki (a) ili (b) Financijske uredbe.

Osim aktivnosti koje Agencija trenutačno obavlja, postojećom se inicijativom želi proširiti zadaće ACER-a kako bi se ispunilo više dodatnih ciljeva čija se važnost za funkcioniranje europskih energetske tržišta ne smije podcijeniti.

Pregled zadaća Agencije stoga nikako nije sporedan jer će ACER morati ispuniti zadaće nove prirode i većeg opsega. One konkretno uključuju nove zadaće u vezi s procjenom sigurnosti sustava radi ocjenjivanja uvođenja mehanizama naknade za korištenje kapaciteta te uspostavu i praćenje rada regionalnih operativnih središta. Te zadaće nisu uobičajene u radu Agencije i opravdavaju dodatna radna mjesta kako je navedeno u ovom dokumentu.

U mjeri u kojoj takvi novi ciljevi utječu na financijska sredstva dodijeljena Agenciji, u cijelosti su navedeni u nastavku. U nastavku su navedena i upućivanja na Uredbu iz koje zadaće potječu (Uredba o električnoj energiji odnosno Uredba o pripremljenosti za rizike) ako se te zadaće odražavaju u Prijedlogu uredbe o ACER-u ili su u njemu samo dodijeljene.

1) Odobravanje i mijenjanje metodologija povezanih s novouvedenom europskom procjenom adekvatnosti proizvodnje te procjenjivanje prijedloga uvođenja takvih novih mehanizama na nacionalnoj razini. Te su zadaće u srži pojačanog pristupa mehanizmima za razvoj kapaciteta na europskoj razini, propisane su Uredbom o električnoj energiji i odražavaju se u članku 10. Uredbe o ACER-u. Procjenjujemo da je za obavljanje zadaće u punom režimu potrebno 7 ekvivalenata punog radnog vremena

2) Nadziranje funkcioniranja tržišta i posebno „prepreka fleksibilnosti” na razini država članica, uključujući državne intervencije. Osim navedenog, ACER treba izraditi metodologiju za funkcioniranje tržišta u odnosu na pokazatelje sigurnosti opskrbe. Nadzor tržišta i razvoj metodologije ključni za integraciju tržišta i konkurentnost u navedenom područjima. To je navedeno u Uredbi o električnoj energiji i članku 16. Uredbe o ACER-u te je za njih potrebno 0,5 ekvivalenta punog radnog vremena.

3) Odlučivanje o konfiguraciji novih regionalnih operativnih središta i redovito praćenje i analiziranje njihovih rezultata. To uključuje redovito davanje mišljenja i preporuka kad se za to ukaže potreba. Uspostava regionalnih operativnih središta stup je regionalizacijskog pristupa te se procjenjuje da je za to potrebno 1,5 ekvivalenata punog radnog vremena. Zadaća je navedena u članku 8. Uredbe o ACER-u.

4) Osiguravanje interoperabilnosti, komunikacije i praćenja regionalnih rezultata izvan područja koja nisu usklađena na razini EU-a ni obuhvaćena prethodnom točkom 3). To uključuje podupiranje i koordiniranje nacionalnih regulatornih tijela koja surađuju na regionalnoj razini. Za te je aktivnosti potreban 1 ekvivalent punog radnog vremena i potrebne su kako bi se ostvarila puna korist od regionalizacijskog pristupa, prema članku 7. Uredbe o ACER-u.

5) Poboljšanje učinkovitosti veleprodajnog tržišta, među ostalim: odobravanjem i mijenjanjem metodologija važnih za prekograničnu trgovinu električnom energijom i druga regulatorna prekogranično važna pitanja; uspostavljanjem i provedbom pravila za korištenje prihoda od zagušenja radi ulaganja u mrežu; uspostavljanjem pravila za preraspodjelu navedenog prihoda i moguće sporove među subjektima; unutardnevnim praćenjem tržišta radi uklanjanja poremećaja i stvaranja neometanijeg trgovanja. Ukupno predviđamo 3 ekvivalenta punog radnog vremena za nove zadaće, prema člancima 9. i 17. Uredbe o električnoj energiji i članku 6. Uredbe o ACER-u.

6) Odlučivanje o sporovima između nacionalnih regulatornih tijela putem osnaženog Odbora za žalbe kako se pred njim nakon usporednog proširenja područja primjene odluka ACER-a i s

obzirom na ojačani regionalni okvir bude vodilo sve više predmeta. Za te je zadaće potreban 1 ekvivalent punog radnog vremena, prema članku 29. Uredbe o ACER-u.

7) Osnivanje EU-ova tijela operatora distribucijskih sustava (EU DSO), osiguravajući neometano funkcioniranje i suradnju između njega i operatora prijenosnih sustava. Slično uspostavi regionalnih operativnih središta, osnivanje EU DSO-a ključno je za rješavanje izazova prouzročenih većom distribucijom u energetsom sustavu. Potrebna su 2 ekvivalenta punog radnog vremena prema članku 50. Uredbe o električnoj energiji.

8) Odobravanje i mijenjanje metodologija za utvrđivanje elektroenergetskih kriznih scenarija na regionalnoj razini, s redovitim analiziranjem i mijenjanjem metodologije. Te su zadaće presudne za provedbu europskog pristupa pripremljenosti za rizike kako je utvrđen u Uredbi o pripremljenosti za rizike i za njih su potrebna 2 ekvivalenta punog radnog vremena.

Čitatelju se ukazuje na to da su popisi prethodno navedenih zadaća povezani s općenitijim procjenama novih zadaća i potreba za odgovarajućim osobljem, koje se mogu pronaći u procjeni učinka, konkretno u prilogu o reformi institucijskog okvira (poglavlje 3.4. navedenog priloga procjeni učinka).

U prvotnoj je procjeni donja granica ugrubo procijenjena na 18 dodatnih zaposlenika prema predloženoj opciji politike, što je u skladu s 18 ekvivalenata punog radnog vremena navedenih u ovom dokumentu. Međutim, procjena u trenutačnom dokumentu treba se smatrati boljom u pogledu detaljnosti navedenih zadaća i u pogledu točnosti procjena jer su one izrađene na temelju konkretnih prijedloga zakonodavnih akata, što razvidno nije mogao biti slučaj pri izradi procjene učinka.

Usto se napominje, kako je pobliže objašnjeno u obrazloženju prethodno navedenih zakonodavnih akata, da će dodatne zadaće ACER-a biti u skladu s načelom supsidijarnosti, a osim toga i u mjeri u kojoj će se njima osloboditi resursi na nacionalnoj razini predviđeni za slične zadaće.

1.4.3. Očekivani rezultati i utjecaj

Navesti učinke koje bi prijedlog/inicijativa trebali imati na ciljane korisnike/skupine.

Ukupni učinak prijedloga opće je poboljšanje funkcioniranja veleprodajnih i maloprodajnih energetske tržišta.

U skladu s tim neto doprinos uloge ACER-a u novim zadaćama, ako se one budu učinkovito provodile, proizvest će velike učinke zahvaljujući povećanju učinkovitosti tržišta i socijalne dobrobiti. U procjeni učinka priloženoj skupu prijedloga izrađenih u okviru inicijative u pogledu modela tržišta predviđa se da bi se uspostavom regionalnih operativnih središta i optimizacijom mrežnih funkcija na regionalnoj razini mogla ostvariti dodatna ušteda od milijardu EUR godišnje te osigurati da se do 2030. prekograničnim sudjelovanjem u mehanizmima za razvoj kapaciteta uštede 2 milijarde EUR.

Praćenje primjene europske procjene adekvatnosti povećat će učinkovitost regionalne koordinacije mehanizma za razvoj kapaciteta, što je namijenjeno jamčenju sigurnosti opskrbe električnom energijom, te time smanjiti troškove potrošačima. Trenutačno se takvi mehanizmi većinom financiraju iz nacionalnih pristojbi i poreza, pri čemu potrošači snose velike i nepotrebne troškove nekoordiniranih mjera namijenjenih jamčenju sigurnosti opskrbe.

Metodologije za trgovanje električnom energijom i rad mreže koje će razviti ACER povećat će i stopu povezivanja energetske tržišta tako što će se povećati kapacitet na granicama te smanjiti zagušenja i narušavanje cijena.

Korisnici inicijative sudionici su na tržištu uzduž lanca, operatori na tržištu i potrošači. Uspostavom djelotvornijih metodologija povećat će se i konkurentnost na veleprodajnim i maloprodajnim tržištima.

Aktivnostima praćenja tržišta i proširenjem suradnje u regulatornim pitanjima ustvari će u konačnici cijene bolje odražavati stvarne tržišne prilike te će se omogućiti da se niže veleprodajne cijene energije bolje odražavaju na maloprodajnom tržištu.

Uspostava operativnih subjekata na regionalnoj razini smanjit će i potrebu pribjegavanju nacionalnim zaštitnim mjerama u području električne energije čiji trošak snosi cjelokupan sustav te, u konačnici, potrošači.

Većom regulatornom suradnjom bitno će se povećati sigurnost opskrbe u EU-u, od čega će koristiti imati operatori sustava, ali i sustav u cjelini.

Razvijanjem metodologija usmjerenih na povećanje fleksibilnosti tržišta ostvariti će se korist i za operatore na tržištu koji pružaju usluge u području fleksibilnosti i za pružatelje novih tehnologija kojima se povećava fleksibilnost elektroenergetske mreže.

1.4.4. Pokazatelji rezultata i utjecaja

Navesti pokazatelje koji omogućuju praćenje provedbe prijedloga/inicijative.

Rezultati Agencije već se ispituju u redovitim ocjenjivanjima koje vodi Komisija, a radi neutralnosti procjene provode vanjska tijela.

Osim toga, godišnji program rada Agencije, koji podliježe ispitivanju i mišljenju Europske komisije, pruža ključne pokazatelje kojima se ACER-ovi rezultati mjere u odnosu na postavljene ciljeve.

Pokazatelji bi uključili pravovremenu dostavu dogovoreni metodologija poput onih propisanih predloženom Uredbom; uz učinkovitu suradnju među nacionalnim regulatornim

tijelima i žurno postupanje sa žalbama iznose se pred Odbor za žalbe. Ostali pokazatelji rezultata Agencije uključuju, u skladu sa zahtjevima tržišne transparentnosti, da Agencija analizira određeni broj tržišnih podatkovnih točaka po ciklusu procjene.

Imajući na umu krajnji cilj integracije energetske tržišta i ulogu ACER-a u povezivanju nacionalnih tijela, operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava, učinkovitost ACER-ova djelovanja vidi se u boljem funkcioniranju tržišta.

To je funkcioniranje tržišta predmet opširnog godišnjeg izvješća Agencije o praćenju tržišta koje uključuje stope uporabe interkonektora, rezultate u pogledu povezivanja tržišta, tržišne marže te više drugih tržišnih pokazatelja izravno povezanih s metodologijama i aktivnostima Agencije.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje je potrebno kratkoročno ili dugoročno ispuniti

Omogućiti ACER-u bavljenje novim aktivnostima koje su utvrđene Uredbom i koje su u skladu s promjenama na energetskom tržištu čime se pridonosi konkurentnoj, sigurnoj i održivoj energetskoj uniji.

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a

Potreba za djelovanjem EU-a temelji se na dokazima o tome da izolirani nacionalni pristupi mogu dovesti do podoptimalnih mjera, nepotrebnog udvostručivanja, tržišne neučinkovitosti i politika „osiromašivanja susjeda”. Sve u svemu, stvaranje unutarnjeg energetskeg tržišta kojim se svačije energetske potrebe mogu ispuniti na održiv i konkurentan način bilo bi nemoguće bez jasnih, zajedničkih pravila o trgovanju energijom, upravljanju mrežom i određene mjere standardizacije proizvoda. ACER pruža forum na kojem se nacionalni regulatori mogu dogovarati o zajedničkim načelima i metodologijama.

Sve veća povezanost tržišta električne energije u EU-u istovremeno je i prilika i izazov. Bez koordiniranih bi mjera kad je riječ o pitanjima koja imaju izravne posljedice na prekogranična tržišta električne energije stvaranje unutarnjeg energetskeg tržišta ostalo utopija. Nacionalne političke intervencije u sektoru električne energije imaju izravan utjecaj na susjedne države članice zbog energetske međuovisnosti i mrežnih interkonekcija. Osiguravanje stabilnosti mreže i njezina učinkovitog funkcioniranja sve je teže postići isključivo na nacionalnoj razini jer je zbog rastuće prekogranične trgovine, pojave decentralizirane proizvodnje i većeg sudjelovanja potrošača povećana mogućnost učinaka prelijevanja. Ni jedna država ne može učinkovito djelovati sama, a eksternalije jednostranog djelovanja s vremenom su postale izraženije.

Iako države članice već u određenoj mjeri dobrovoljno surađuju kako bi se nosile s nekima od prethodno navedenih izazova, primjerice u okviru regionalnih inicijativa kao što je petostrani energetski forum, ti su forumi tijela za koordinaciju politika i ne mogu donositi obvezujuće odluke o detaljnim pitanjima u kojima je odluka potrebna kako bi se izbjegle postojeća rascjepkanost upravljanja sustavom i regulatornog nadzora te državne intervencije na tržištima električne energije.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Komisijina ocjena aktivnosti Agencije objavljena je 22. siječnja 2014. [C(2014)242 final]. U njoj je zaključeno da je od svoje uspostave ACER izrastao u vjerodostojnu i uvaženu instituciju koja ima istaknutu ulogu u areni energetske regulacije. Sve u svemu, ACER se

usredotočio na ispravne prioritete, utvrđene Uredbom o osnivanju ACER-a i godišnjim programskim dokumentom. Međutim, napominje se da se Agencija žalila da joj manjka resursa za ispunjenje zadaća te je određena preraspodjela bila nužna kako bi Agencija mogla ispuniti propisane ciljeve. S obzirom na to posebno je važno da se nove zadaće koje se trenutačnim prijedlogom dodjeljuju Agenciji poprate proračunom i osobljem koji su razmjerni cilju stvaranja istinske energetske unije.

1.5.4. Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima

Prijedlog je u skladu s političkim smjernicama Junckerove Komisije budući da je jedan od njihovih strateških ciljeva postizanje otporne energetske unije s naprednom klimatskom politikom.

Ta je težnja potvrđena u programu rada Komisije za 2015. i dodatno razrađena u Komisijinoj Okvirnoj strategiji za otpornu energetska uniju [COM(2015)80 final od 25. veljače 2015.]. Dodatni poticaj stvaranju održive i konkurentne europske energetske unije bila je ratifikacija sporazuma postignutog pri Ujedinjenim narodima na 21. konferenciji stranaka u Parizu (COP21).

Osim toga, klimatski i energetske ciljevi EU-a do 2020. i 2030. predviđaju integraciju višeg udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, čime raste potreba za upravljanjem fleksibilnom mrežom i osigurava se ekonomičan prijelaz na čistu energiju. Preduvjet postizanja takvih ciljeva jača je regulatorna suradnja unutar ACER-a.

1.6. Trajanje i financijski utjecaj

Prijedlog/inicijativa **ograničenog trajanja**

– prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG

– financijski utjecaj od GGGG do GGGG

Prijedlog/inicijativa **neograničenog trajanja**

– Provedba s razdobljem uspostave od 2018. do 2019.

– nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđene metode upravljanja⁶³

Izravno upravljanje Komisije pomoću sljedećeg:

– izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje delegiranjem zadaća provedbe:

međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);

EIB-u i Europskom investicijskom fondu;

tijelima iz članka 208. i 209.;

tijelima javnog prava;

tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;

tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;

osobama kojima je povjerena provedba posebnih aktivnosti u ZVSP-u u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

nema

⁶³ Informacije o načinima upravljanja i upućivanju na Financijsku uredbu dostupne su na internetskim stranicama BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Rad svih agencija EU-a strogo prate njihove službe interne revizije, Komisijina služba interne revizije, Upravni odbor ACER-a, Revizorski sud i proračunsko tijelo. Taj je sustav praćenja utvrđen Uredbom o osnivanju ACER-a iz 2009. i nastavit će se primjenjivati.

2.2. Sustav upravljanja i kontrole

2.2.1. Utvrđeni rizici

nema

2.2.2. Predviđene metode kontrole

nije primjenjivo

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu.

Mjere za sprječavanje prijevara na snazi su od ACER-ove uspostave i nastavit će se primjenjivati. Njima se konkretno propisuje da Revizorski sud i Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) mogu prema potrebi provoditi terenske provjere nad korisnicima bespovratnih sredstava koje je isplatila Agencija i nad osobljem odgovornim za dodjelu tih bespovratnih sredstava. Te su odredbe bile dio članka 26. Uredbe o osnivanju ACER-a i nastavit će se primjenjivati u skladu s odredbama članka 37. preinačene Uredbe.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UTJECAJ PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija rashoda na koje se prijedlog/inicijativa odnosi

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
			Dif./Nedif. ⁶⁴	zemalja EFTA-e ⁶⁵	zemalja kandidatkinja ⁶⁶	trećih zemalja
	Naslov.....1A.....					
	32.02.10. Agencija za suradnju energetskih regulatora (ACER)	Dif.	NE	NE	NE	DA

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
			Dif./Nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja	trećih zemalja
	Broj [Naslov.....]					
	[XX.YY.YY.YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

⁶⁴ Dif. = diferencirana odobrena sredstva / nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁶⁵ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁶⁶ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalne zemlje kandidatkinje sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni utjecaj na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog utjecaja na rashode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira:	Broj	Naslov 1A
---	------	-----------

ACER (samo nove zadaće)			2019.	2020.
Glava 1.:	Preuzete obveze	(1)	280 000	992 000
	Plaćanja	(2)	280 000	992 000
Glava 2.:	Preuzete obveze	(1a)		46 000
	Plaćanja	(2a)		46 000
Glava 3.:	Preuzete obveze	(3a)		
	Plaćanja	(3b)		
UKUPNA odobrena sredstva za ACER	Preuzete obveze	= 1 + 1a + 3a	280 000	1 038 000
	Plaćanja	=2+2a +3b	280 000	1 038 000

Prethodno navedeni proračunski iznosi temelje se na pretpostavci progresivnog rasporeda zapošljavanja, pretpostavljajući da će osoblje zaposleno prve godine biti raspoloživo prosječno šest mjeseci.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira:	5	„Administrativni rashodi”
--	----------	---------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2019.	2020.
GU: ENER samo nadzor novih zadaća			
• Ljudski resursi		0	0
• Ostali administrativni rashodi		0	0
UKUPNO GU ENER	Odobrena sredstva	0	0

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 5 višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = preuzete plaćanja = ukupna)	0	0
---	--	---	---

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2019.	2020.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1 – 5 višegodišnjeg financijskog okvira	Preuzete obveze	280 000	1 038 000
	Plaćanja	280 000	1 038 000

3.2.2. Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva za ACER

- Za prijedlog nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:
- Odobrena sredstva za preuzete obveze u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate			Godina N		Godina N+1		Godina N+2		Godina N+3		unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)						UKUPNO	
	REZULTATI																	
	↕	Vrsta ⁶⁷	Prosječni trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj
POSEBNI CILJ br. 1 ⁶⁸ ...																		
- Rezultat																		
- Rezultat																		
- Rezultat																		
Međubroj za posebni cilj br. 1																		
POSEBNI CILJ br. 2...																		
- Rezultat																		
Međubroj za posebni cilj br. 2																		
UKUPNI TROŠAK																		

⁶⁷ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr. broj financiranih studentskih razmjena, broj kilometara izgrađenih prometnica itd.).
⁶⁸ Na način opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Procijenjeni utjecaj na ljudske resurse ACER-a

3.2.3.1. Sažetak

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena administrativna sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena administrativna sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2019.	2020.

Dužnosnici (razred AD)		
Dužnosnici (razred AST)		
Ugovorno osoblje	8	14
Privremeno osoblje	0	4
Upućeni nacionalni stručnjaci	0	0

UKUPNO	8	18
---------------	---	----

Očekivani utjecaj na osoblje (dodatni ekvivalenti punog radnog vremena) – plan radnih mjesta

Funkcijska skupina i razred	2019.	2020.
AD16		
AD15		
AD14		
AD13		
AD12		
AD11		
AD10		2
AD9		2
AD8		

AD7		
AD6		
AD5		
AD ukupno	0	4
AST11		
AST10		
AST9		
AST8		
AST7		
AST6		
AST5		
AST4		
AST3		
AST2		
AST1		
AST ukupno		
AST/SC 6		
AST/SC 5		
AST/SC 4		
AST/SC 3		
AST/SC 2		
AST/SC 1		
AST/SC ukupno		
SVEUKUPNO	0	4

Očekivani utjecaj na osoblje (dodatno) – vanjsko osoblje

Ugovorni djelatnici	2019.	2020.
Funkcijska skupina IV	8	14
Funkcijska skupina III		
Funkcijska skupina II		
Funkcijska skupina I		
Ukupno	8	14

Upućeni nacionalni stručnjaci	2019.	2020.
Ukupno	0	0

Prva se zapošljavanja planiraju početkom 2019. kako bi se pripremila provedba Uredbe. Nju bi ako je to moguće trebalo donijeti krajem 2018., najbolje prije izbora za Europski parlament koji se održavaju u svibnju 2019.

S tim će se u vezi sastav osoblja ustaljene brojnosti (18 ekvivalenata punog radnog vremena 2020.) možda morati preispitati s obzirom na ishod zakonodavnog postupka kako bi se održala odgovarajuća ravnoteža između profila radnih mjesta i novih zadaća. Komisija će stoga u budućnosti pravovremeno preispitati koliko je za naredne godine potrebno osoblja i proračunskih sredstava.

3.2.3.2. Procjena potrebnih ljudskih resursa za matičnu glavnu upravu

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni dodatni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u cijelom iznosu (ili najviše do jednog decimalnog mjesta)

		Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)		
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeni djelatnici)								
XX 01 01 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)								
XX 01 01 02 (Delegacije)								
XX 01 05 01 (Neizravno istraživanje)								
10 01 05 01 (Izravno istraživanje)								
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)⁶⁹								
XX 01 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)								
XX 01 02 02 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)								
XX 01 04 yy ⁷⁰	- u sjedištima ⁷¹							
	- u delegacijama							
XX 01 05 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)								
10 01 05 02 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)								
Ostale proračunske linije (navesti)								
UKUPNO								

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse pokrit će se odobrenim sredstvima koja su već namijenjena upravljanju djelovanjem i/ili koja su preraspoređena unutar glavne uprave te, prema potrebi, iz bilo kojih dodatnih sredstava koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj

⁶⁹ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁷⁰ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

⁷¹ Uglavnom za strukturne fondove, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za ribarstvo (EFR).

upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

Opis izračuna troškova za ekvivalent punog radnog vremena trebao bi biti uključen u Prilog V. odjeljak 3.

3.2.4. Usklađenost s tekućim višegodišnjim financijskim okvirom

- Prijedlog/inicijativa u skladu je s postojećim višegodišnjim financijskim okvirom.
- Prijedlog/inicijativa povlači za sobom reprogramiranje relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Objasniti o kakvom je reprogramiranju riječ te navesti odgovarajuće proračunske linije i iznose.

Proračunska linija za ACER (032010) morat će se uvećati za godišnji iznos naveden u tablici 3.2.1.

- Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta za financijsku fleksibilnost ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira⁷².

Objasniti što je potrebno te navesti odgovarajuće proračunske linije i iznose.

3.2.5. Doprinos trećih osoba

- Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sufinanciranje od trećih osoba.
- Prijedlogom/inicijativom predviđa se sufinanciranje prema sljedećoj procjeni:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)			Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNA sredstva sufinanciranja								

⁷² Vidjeti članke 11. i 17. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. – 2020.

3.3. Procijenjeni utjecaj na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski utjecaj na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski utjecaj:
 - na vlastita sredstva
 - na razne prihode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska linija u okviru prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću proračunsku godinu	Utjecaj prijedloga/inicijative ⁷³				
		2018.	2019.	2020.	Godina N+3	unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja utjecaja (vidi točku 1.6.)
Proračunska linija za ACER 32 02 10						

Za razne namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Navesti metodu izračuna utjecaja na prihode.

⁷³ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi umanjeni za 25 % na ime troškova naplate.